National Library of Canada
Bibliothèque Nationale
MAY 13 1975
Section du journal
Periodical Section

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited.
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 5524 N. Lyna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 19. SESTDIENA, 1975. GADA 10. MAIJS, 25. GADS SATURDAY, MAY 10, 1975

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centu

Tilti pāri jūrām

LNAK PRIEŠSĒŽA T. KRONBERGA APMEKLĒJUMS STOKHOLMĀ

Kā atsevišķas salas visā pasaulē ir izkaisītas latviešu trimdinieku kopas, kuŗās joprojām dzīvo nacionālā apziņa un griba politiskā darbā darīt iespējamo, lai aizsargātu mūsu tiesības un atgūtu Latvijas brīvību.

Daudzās vietās iespējas ir ierobežotas trimdinieku nelielā skaita vai patvēruma zemēs valdošās politiskās gaisotnes dēļ, citās apstākļi labvēlīgāki.

Kopējā saite visiem trimdiniekiem ir Pasaules brīvo latviešu apvienība (PBLA), kas uzklausa trimdinieku vēlēšanos, iespēju robežās īsteno to gribu un cenšas ievirzīt saskaņotā darbā.

PBLA darbs nav viegls. Kontakti galvenokārt ir jāuztur sarakstes veidā, kas rada milzīgu darba slodzi un tikai daļēji var izlemt jautājumu, kas aptveŗ trimdinieku intereses un uzskatus dažādās zemēs.

Visās trimdas patvēruma zemēs citu zemju vai kontinentu pārstāvji ir gaidīti viesi, jo pēc katra šāda apmeklējuma jūtamies vairāk vienoti un labāk izprotam mūsu kopējās vajadzības, iespējas tās īstenot, kā arī trūkumus mūsu darbā. Dažkārt jautājumi, kas prasītu ilgu sarakstī, noskaidrojas viena vakara pārrunās.

Tāda patīkama izdevība Stokholmas latviešiem bija no 23. līdz 25. aprīlim, kad pa ceļam uz Ženēvu Stokholmu apmeklēja PBLA valdes loceklis un Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes priekšsēdis Tālivaldis Kronbergs.

Kanadas latviešiem viņu politiskajā un kultūras darbā ir vairāki labvēlīgi apstākļi, kādu trūkst citās zemēs. Pirmkārt, lielais latviešu skaits, kas koncentrēts vienā vietā — Toronto pilsētā un tās tuvākā apkārtnē; otrkārt — Toronto lielā skaitā ir koncentrēti arī pārējo Baltijas valstu trimdinieki, kā arī poļi un ukraiņi, kas dod iespēju izveidot sadarbību, un ar skaitlisko aizmuguri vienā otrā gadījumā ietekmēt valdību mums labvēlīgā virzienā un beidzot — Kanadā ir arī mūsu trimdas baznīcas centrs.

Par visiem šiem faktoriem T. Kronbergs stāstīja Stokholmas latviešiem 23. aprīlī, pieskaroties arī PBLA darbam un izgaismojot Latvijas Brīvības Fonda ideju, līdzekļu ieguldīšanas un augļu izlietošanas veidu trimdas politiskajam darbam.

24. aprīlī ZLCP paplašinātā valdes sēdē pārrunas turpinājās slēgtā sabiedrībā, iztirzājot konkrētas darba un sadarbības problēmas.

Starplaikā T. Kronbergs apmeklēja citas organizācijas un politiskos darbiniekus: Nacionālo Fondu, Palīdzības komiteju, soc. dem. partijas priekšsēdi Dr. B. Kalniņu, zviedru Moderatu (konservātīvo) partijas pārstāvjus, kā arī apspriedās ar PBLA valdes pr-ža vietnieku I. Freimani un Informācijas biroja vadītāju J. Mālīti.

Tilti pāri jūrām — tā varam nosaukt šādus apmeklējumus. Iespēju robežās tie ir jāturpina un jākopj, lai gaišāki degtu trimdas vienotāja uguns!

J. M.

DV Kanadā 25 gadu atceres svētku dievkalpojumā Sv. Jāņa baznīcā Toronto. Augšējā attēlā Sv. Katrīnu vanadžu koris Senatne dzied J. Norviļa Piemini Latviju diriģenta V. Rundāna vadībā. Pirmajā rindā no kreisās : A. France, M. Vītola, G. Bērziņa, M. Eizāne, E. Krūmiņa, Z. Klinte, A. Barkāne, Z. Sirmā, E. Grīnberga, H. Jundze un A. Žālamane; aizmugurē: A. Vasariņa, I. Andersone, A. Freimane, M. Zvejniece, M. Pētersone, N. Birģele, A. Šternberga un A. Celma. Apakšā goda sardzes maiņa pie karogiem, no kreisās: I. Zamlovskis, E. Ozols, A. Kalupnieks, I. Magons, V. Plūdons un K. Rēvalds. Foto: J. Ligers

Amerikas latviešu apv. vadis A. Lejiņš

ALA 24. KONGRESS ŅUJORKĀ

Amerikas latviešu apvienības kongresā no 2. līdz 4. maijam Ņujorkā Belmont Plaza viesnīcā un Ņujorkas DV namā apskatīja pēdējā gada darbību, debatēja par paveiktiem un nākotnes darbiem, komisiju darbā pieņēma dažādus ieteikumus un ievēlēja jaunu vadību ar mazām pārmaiņām. Par jauno ALA valdes priekšsēdi ievēlēja Ādolfu Lejiņu, bet pārējā valde paliek līdzšinējā sastāvā. Kongresā piedalījās 103 delegāti. Pieņemšanā Daugavas Vanagu namā piedalījās arī daudzi Ņujorkas latvieši. Arī kongresa balle bija labi apmeklēta. Debatēs pieskārās arī nacionālās stājas jautājumam. Delegātu ziņojumos nebija daudz ierosinošu priekšlikumu, un kongresa trešā dienā bija vairāk manāma „runāšana runāšanas pēc".

Pēc mācītāja R. Zariņa vadītā svētbrīža Ņujorkas organizāciju padomes priekšsēdis N. Grava teica uzrunu, apzīmējot latviešus par stipru cilti, kam jācīnās par savām tiesībām.

ALA priekšsēdis I. Spilners uzrunas pirmajā daļā angliski norādīja uz Baltijas valstu nākotni un brīvības tieksmēm. Latviskajā tekstā viņš izvērtēja patiesīgumu un godīgumu un norādīja, ka godīgs pret tautu var būt tikai tas, kas ir negodīgs pret okupācijas režīmu. Režīma nolūks maldināt pasauli, noliedzot, ka ticīgie Latvijā tiek apspiesti. Neviena jauniešu grupa no Latvijas nav izlaista, jo to vairāk ietekmē šeit redzētais, nekā tā pati spēj ietekmēt šejienes cilvēkus. Savas runas beigu daļā I. Spilners izteica cerību, ka pasaule kļūtu labāka, ja daudzi cilvēki nebaidītos teikt patiesību.

Kongresu uzrunāja arī Ņujorkas pilsētas pārstāvis, aizrādot, ka arī pilsētas galva Bīms trīs gadu vecumā ieradies ASV no Polijas.

Pasaules brīvo latviešu apvienības priekšsēdis U. Grava savas runas sākumā paziņoja, ka Latvijas brīvības fondam šogad solījumi pārsnieguši 200.000 dolaru robežu, bet 267 dalībnieki iemaksājuši 128.687 dol. Jau otru ceku par 10.000 dol. atsūtījis Vilis Ansis Vītols no Venecuēlas.

Runas turpinājumā U. Grava pieskārās Eiropas drošības un sadarbības konferencei, kas Helsinkos drīz varētu beigties. To esam nosaukuši par lielāko draudu Latvijas valsts tiesībām un tautas brīvībai kopš Otra pasaules kaŗa. Neesam to novērsuši, bet gan mazinājuši. Konferences dalībnieki parakstīs 10 punktu deklarāciju par robežu neaizkaŗamības principu. Būs runa arī par citiem punktiem.

Helsinku deklarācijai nav likuma spēka, un tā arī nepārveidos tiesisko stāvokli. Tur parakstītos dokumentus katra valsts tulkos pēc sava prāta. Latviešu centrālās organizācijas ir strādājušas agresīvi Helsinkos un Ženēvā, lai baltiešu jautājums netiktu noklusēts. Vēl tikai dažu mēnešu darbs, lai ASV, Kanada un Francija pievienotos Anglijas deklarācijai, ka Baltijas valstis ir okupētas zemes un Anglija šo okupāciju neatzīst. U. Grava aicināja turpināt vēstuļu rakstīšanu ASV likumdevējiem. Latviešu tauta nav atguvusi savu brīvību un Latvijas valsts savu neatkarību. Tauta svešumā un dzimtenē ir ar mieru cīnīties par šiem neatņemamiem mērķiem un ideāliem. Mēs prasām ASV ārlietu ministra atklātu deklarāciju, ka parakstot principu par robežām, ASV nostāja attieksmē pret Baltijas valstīm nemainīsies. Tādu pašu izskaidrojumu mēs prasām arī no ASV prezidenta.

(Turpinājums 20. lp.)

ELMĀRA DAMBERGA - DADŽA
plašākā un vispusīgākā darbu skate
(akvareļi, eļļas, akrilikas, karikatūras un sarži)
24. un 25. maijā
Toronto Austrumu ev. lut. draudzes īpašumā
TĀLAVĀ
sezonas atklāšanas sarīkojuma ietvaros.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1975. GADA 10. MAIJS, 19. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts; iznāk sestdienās. Izdevēja — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vad.: I. Lamberte, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210. Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.00. tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

Baltiešu balsis nav apklusināmas

Dadža zīmējums

Pauls Reinhards

Eiropas drošības konference

Kad pag. gada decembrī Brežņevs bija apmeklējis Francijas prezidentu Parīzē, viņu sarunu rezultātā komunikē presei vijīgos teikumos pavēstīja, ka Žiskars Destēns solījies piedalīties Eiropas drošības konferences beigu posmā Helsinkos. Pasaules prese noprata, ka Maskava uzsākusi augsta līmeņa diplomātisku ofensīvu un atcerējās, ka pirms gada, kad bij. ASV prezidents Niksons bja izteicis vēlēšanos doties uz Helsinkiem un satikties ar Brežņevu, franču diplomāti neslēpa šaubas, vai tā laika Francijas prezidents brauktu uz Helsinkiem un pievienotu savu parakstu zem tik mazsaturīgas vienošanās, kādai tanī laikā Maskava bija ar mieru pievienoties.

Acīm redzot šoreiz Brežņevs gribēja ne vien atgādināt labās attieksmes, kādas līdz tam bija pastāvējušas Francijas un Pad. savienības starpā, bet arī pārliecināties, par cik Francija būtu ar mieru ietekmēt savus pārējos partnerus Eiropas kopībā, it īpaši Bonnu, nepastāvēt uz zināmām Rietumvācijas prasībām grozīt robežas miera ceļā un uz tautu pašnoteikšanās tiesībām.

Pēc Ziemsvētku pārtraukuma konferencei atkal sanākot janvāŗa beigās, Eiropu sasniedza pārsteidzošā ziņa, ka pēc Vašingtonas ieskata visos galvenajos jautājumos vienošanās jau tikpat kā esot panākta un ka šīs vasaras sākumā 35 valstu galvas varēs sapulcēties Helsinkos, lai parakstītu galīgo dokumentu.

Lielā prese šo satraucošo ziņu nosodīja, norādot uz dokumentu kaudzi, par kuŗiem vēl joprojām pastāv domstarpības, jo krievi nevēlas pievienoties kaut cik pieņemamiem kompromisu formulējumiem, kā arī veselai rindai vēl neatrisinātu jautājumu, kam sakars ar šo konferenci. Ja Vašingtona šādai Maskavas steigai tomēr pievienotos, tad tas nozīmētu ne vien distancēšanos no Eiropas, bet arī palīdzību Brežņevam sasniegt viņa pūļu vainagojumu — pašreizējo Pad. savienības rietumu robežu sankcionēšanu spēcīgu propagandas fanfāru pavadībā.

Kad 13. februārī Anglijas premjērs Vilsons devās vizītē uz Maskavu, varēja noprast, ka vēsās attieksmes, kas bija radušās kopš 105 padomju spiegu izraidīšanas no Anglijas pirms dažiem gadiem, bija jāuzlabo. Attieksmē uz drošības konferenci, izņemot pievienošanos to „drīzumā" beigt, Helsinkos nekādi terminu solījumi bez koncesijām no Maskavas puses nebūtu jādod.

Acīm redzot nelabvēlīgās sabiedriskās domas ietekmē Dr. Kisingers, satiekoties ar Gromiko 18 februārī Ženēvā, bija gan izrādījis vēlēšanos netaupīt pūles, lai paātrinātu gaitu komisijās un lai 35 valstu galvu sanāksme Helsinkos notiktu, pieņemot tomēr, ka sēžu rezultāti to attaisnos.

Dažas nedēļas vēlāk Brežņevs izsūtīja rakstus ASV, Anglijai, Francijai, Rietumvācijai un Italijai, kuŗas saņemšanu apstiprināja 17. martā Londonā, ierosinot Ženēvas posmu nobeigt maija beigās, lai ap 30. jūniju jau varētu sasaukt konferences nobeiguma posmu Helsinkos.

Šīs ziņas pamudināts, šo rindiņu rakstītājs ar PBLA priekšsēža pielikšanu devās uz Ženēvu, lai gūtu kopiespaidu gan no atklātām preses konferencēm, gan no sarunām ar vairākiem kompetentiem delegātiem, pie kāda gala un kādā laikā šī konference varētu nonākt savā pēdējā Helsinku stadijā.

Protams, arī pašreiz komisiju sēdes varētu nobeigt pēc mēneša, ja vienkārši atmestu tik ļoti daudzās iekavas formulējumos, kas ietver apstrīdamos vai neprecīzos jēdzienus, bet tad darba rezultāts nebūtu „vienošanās" ne par Eiropas drošību, nedz arī par sadarbību, kas garantētu valstīm viņu suverēnitāti, bet tad diezin vai atrastos daudz tādu

(Turpinājums 18. lp.)

Lasītāju vēstules

ARĪ ZIEMEĻNIEKI NAV AIZMIRSTAMI

Nesen lasīju LA kādu komentētāju, kas rezignēti piebilda, ka agrāk Toronto rīkotas vairākas lepnas balles, bet tagad palikusi vairs tikai viena — Kalpaka balle. Toronto notikuši vairāki lieli koncerti, kā arī teātŗa izrādes. Visi šie sarīkojumi bijuši ļoti labi apmeklēti. Domāju, ka arī visos Kalpaka pieminas sarīkojumos goda vieta būtu ierādāma ziemeļniekiem, kas kopā ar igauņiem 1919. g. 22. jūnijā pie Cēsīm sakāva vācu Landesvēru un Dzelzs diviziju un tādējādi atbrīvoja arī Kalpaka bataljonu no vācu virspavēlniecības.

O. Zvirgzdgrauds Toronto

KREISO JAUNIEŠU TIKPAT KĀ NAV

Izlasot Viktora Irbes rakstu „Laikraksts un lasītājs" (LA 5. apr. n-rā), nevarēju izprast autora domu. Raksts domāts galvenokārt preses brīvības iztirzāšanai, bet rakstītājs novirzījies no temata un rakstījis par lietām, kam nav nekāda sakara ar preses brīvības jēdzienu. Tas parādās apgalvojumā, ka latviešu jaunieši būtu kreisi tāpēc, ka tie auguši trimdā. Autors izsakās pret stipendiju piešķiršanu Minsteres latviešu ģimnazijai un latviešu jauniešu nometnēm, jo tās saņemot „kreisie". Tā taču patiesībā nav! Vairums jauniešu, kas vēlas turpināt savu latvisko izglītību, nav kreisi, bet apzinīgi jaunieši, kas mīl savu tautu un negrib redzēt tās bojāeju. Protams, ir arī daži, kam ir kreisi uzskati, bet tādu vienmēr būs katrā sabiedrībā. Svarīgākais, ka vecākā paaudze atzīst jauniešus, kas turpina savas tautas tradicijas un cīņu par tās brīvību. Domāju, ka V. Irbe ir kļūdījies, apvainojot tos jauniešus, kas šīs stipendijas pelnījuši.

Karmena Straumēna Minsterē

DELEGĀCIJAS

Latvijā Amerikā 8. marta nr., rakstā „Fords pieņēmis baltiešu delegāciju", ieviesušās dažas faktu kļūdas. Tur teikts, ka „līdzīga pieņemšana Baltajā namā notikusi 1962. g., kad to pieņēmis prezidents Kenedijs."

Cik man zināms, prezidents Kenedijs pieņēma tikai lietuviešu delegāciju un nevis igauņu un latviešu. Tāpat nezinu, vai šī lietuviešu delegācija bija tikai Amerikas lietuviešu kapacitātē vai starptautiskā līmenī, jo Lietuvas sūtnis diez' vai tanī piedalījās.

Līdz šim Latvijas un Amerikas lietuviešu apvienotā delegācija kā vienīgā ieradusies pie ASV prezidenta 1921. g. 30. maijā, kad to pieņēmis toreizējais republikāņu prezidents Hardings, kam sekoja Latvijas de jure atzīšana. Šo delegāciju vadīja kongresa loceklis Kandlers un tanī etradās Latvijas iecelt tais sūtnis L. Sēja un ALTS pārstāvji no ASV. Tanī pašā dienā prezidents Hardings vēl pieņēma igauņu, lietuviešu un laikam arī albāņu delegācijas. 1922. g. 27. jūlijā sekoja visu citu valstu de jure atzīšana.

Ir jānožēlo, ka pēc tam ASV prezidenti nav vairs pieņēmuši nevienu Latvijas delegāciju starptautiskā līmenī. Arī pēdējā pieņemšana Baltajā namā, š.g. 27. febr. juridiski nav uzskatāma par Latvijas delegāciju, jo tajā neatradās ne Latvijas sūtnis Dr. Dinbergs Vašingtonā, ne PBLA priekšsēdis Uldis Grava. Latviešu republikāņi gan bijuši vairākkārt ielūgti Baltajā namā, bet tikai šaurā lokā.. Šie fakti liecina, ka ASV ārlietu ministrijā ir kāds nepatīkams nokārtojums, kas mums nav zināms un ko varētu vienīgi atklāt kāds uzņēmīgs amerikāņu žurnālists, kā tas nesen notika ar Billu Andersonu laikrakstā Chicago Tribune, — atklājot aizkulises, kādus ierobežojumus baltiešu delegācijai un pat prezidentam uzlikusi ārlietu ministriju, ko tagad vada H. Kisingers.

Osv. Akmentiņš Bostonā

VIETNAMAS KARŠ

Vietnamas karš beidzies „paredzētā kārtībā". Kara materiālu noliktavas patukšotas, bet rūpnieku kabatas papildinātas. Kad paklīda valodas, ka šis karš ātri beigsies, toreizējais prezidents Džonsons paskaidroja: „Karš nebeigsies 8 mēnešos, kā baumo, bet turpināsies vismaz 8 gadus." Tik tālredzīgs bija Džonsons. Attiecīgās armijas daļas saņēma pavēli neapšaudīt Hanojas ostu, kur notika kuģu kustība. Tagad prezidents un ārlietu ministrs Kisingers ieteica nemeklēt pagājušās neveiksmes vaininiekus, bet saslēgties ciešāk kopā. Vai nebūtu derēis norīkot īpašu izmeklēšanu un vainīgos tiesāt? Lielie upuri tagad izrādījušies veltīgi.

V. Špornieks Hamiltonā

MEKLĒJAMI JAUNI CEĻI

Jau pagājuši 30 gadi, kopš atstājām savas dzimtās zemes krastus, bet gandrīz tikpat ilgi jau esam klauvējuši pie rietumvalstu, sevišķi ASV, sirdsapziņas durvīm, atgādinot mūsu valsts nelikumīgo okupāciju un latviešu tautas beztiesīgo stāvokli Latvijā, kur ar Pad. savienības genocīda politiku tās eksistence nopietni apdraudēta. Diemžēl, mūsu pūles dzimtenes brīvības atgūšanai bijušas veltīgas.

Lai neaizlaistu otrus 30 gadus zudumā, jo līdz tam laikam daudzi vecākās paaudzes cīnītāji būs jau apklusuši, vidējā paaudze jau novecojusi, bet jaunā — asimilējusies, mums jāmeklē jauni ceļi, neapmierinoties tikai ar to, ka katru gadu saņemam apliecinājumu no ASV un Kanadas valdības, ka tās arī turpmāk neatzīs Latvijas inkorporēšanu Pad. savienībā. Ar to mēs viegli varam sevi iemidzināt. Ja mums rūp Latvijas nākotne un brīvība un nevēlamies pieļaut, ka latvieši kļūst par minoritāti paši savā zemē, mums steidzīgi jāmeklē citi ceļi cīņā par Latvijas neatkarības atgūšanu. Mums būtu jāatgādina, ka daudz latviešu bijuši iedalīti ASV bruņotajos spēkos, kur bijuši gatavi cīnīties par ASV vai to jau darījuši, tādēļ mēs sagaidām, ka arī ASV efektīgāk iestāsies par Latvijas brīvības atgūšanu.

Ja mums izdotos nodibināt latviešu amerikāņu leģionāru organizāciju, kāda jau pastāv amerikāņiem, tā varētu runāt ar lielāku autoritāti mūsu brīvības labā kā oficiāli apstiprināta amerikāņu organizācija. Būdams Amerikāņu leģiona organizācijas loceklis jau ilgus gadus, zinu, ka viens otrs mūsu ierosinājums uzklausīts Vašingtonā. Varbūt arī latviešu amerikāņu leģiona balsij rastos vairāk dzirdīgu ausu un lietas sāktu virzīties mums labvēlīgākā virzienā.

A. Kaune Ročestrā, ASV

Kalēja ligava Toronto

Krietnu laiku teātrinieki gatavojušies Aleksandra Grīna tautas lugas Kalēja līgava izrādei, ko DV organizācijas un DV teātŗa Kanadā 25 gadu darbības atceres jubilejā 3. maijā pirmoreiz redzējām West Park skolas telpās Toronto, bet atkārtojums vēl notiks sestdien, 10. maijā, pl. 3 pēcp. turpat.

Lugas darbībā iekļauti arī DV vīru koŗa Kanadā dalībnieki ar dziesmām Arnolda Saulītes vadībā. Vairāki koŗa dalībnieki darbojās lomās, kā arī tautas skatos. Izrādi sagatavojis Edgars Kraujiņš, kas pats ir koŗa dalībnieks, režijas darbā konsultējoties ar Gunāru Vērnieku. Dziesmas vīru korim aranžējis komponists Imants Sakss; kokļu mūziku pēc tautasdziesmu motīviem aranžējis un arī kokļu pavadījumus spēlē Vaidelotis.

Izrādei vīru koŗa pievienojums ar krāšņiem dziedājumiem un koŗa dalībnieku iekļaušanu tēlotājos un ļaužu skatos izrādei dod lielu pacēlumu. Sēlijā dzimušā Aleksandra Grīna lugai ar Latvijas dažādos novados diezgan bieži minēto „ķeizara zaldāta" temu, ko vairāki literāti minējuši savos literāros sacerējumos, nav bijusi popularitāte latviešu teātros, vismaz svešumā vadītos gados. Ievērojamā vēsturnieka — romānista vienkāršā tautas lugā darbība notiek tais laikos, kad mūsu zeme bija pakļauta krievu ķeizara un vācu muižnieku varai. Tagad skatot lugu, mums jādomā par Aleksandra Grīna dziļā tautas psiholoģijas pazinēja meistarību. Vecais krievu un turku kaŗā sakropļotais ķeizara zaldāts mums parādās citā skatījumā nekā dzimtenē. Latviešu zemnieks, kalpodams 25 gadus svešas tautas caram, cīnīdamies par svešas tautas uzvaru vai zaudējumu, atgriezies dzimtenē, parādās savos kaŗa stāstos un paša piedzīvotā varonībā kā rēgaina, fantastiska būte. Ar viņu uz savas dzimtās puses ļaudīm un arī skatītāju runā kādas nepiepildītas ilgas, kāda apsūdzība par latviešu tautai piešķirtiem smagiem gadiem, dažādām varām mainoties tautas dzīvojumā. Tauta gars nodeldēts tāpat kā vecā kaŗotāja mētelis, no kuŗa tas nešķiras ne pieguļā, ne krogū. Tāpat tas nešķiras no saviem pārspīlētajiem varonības stāstiem, kas jau robežojas ar neprātu. Tās ir viņa nepiepildāmās ilgas. Nepiepildījums aug trakā prasībā pēc tā, kas tam liegts.

Par trakajiem varonības stāstiem var gaŗāmejot pasmieties, bet dziļāk ieklausoties, ko ar Indriķa tēlu runā Aleksandrs Grīns, gribas arī raudāt. Lugas darbībā ievīta arī romantika: muižas kalēja un bagātas saimniekmeitas mīlestības veiksmes un neveiksmes. Ar tām saistās citi lugas notikumi ar tālas pagātnes noskaņu un tā laikmeta sentimenta krāsojumu. Vecajam Indriķim autors devis darbību arī šais notikumos. Te parādās vecā kaŗotāja dziļākā dvēseles būtība. Līdzās viņa niekalbīgajiem stāstiem ar varonības slavinājumiem pašam sev un draugošanos ar „pašu ķeizaru", Indriķis Zobens nes sevī siltu taisnības meklētāja sirdi.

Veco kaŗotāju tēloja Stanis Butkēvics. Sirds siltums bija tēlotājam stiprākā puse. To viņš parādīja klusināti, vietām tikko jaušamām pauzēm savās dēku runās vai vieglā galvas pagrozījumā. Tēlotājs redzēts agrāk sirsnības pilnās lomās, kur dzīvās tautasdziesmās apdziedātas latviešu zemnieku sirdis. Gribētos kādreiz redzēt Butkēvicu Blaumaņa Bungatiņa tēlojumā. Indriķa Zobena loma nav viegla, vismaz mūsdienu skatītāja uzmanību saistot. Bet tēlotājs savā lomas dzīvojumā nelika manīt kādu sev neatrisinātu grūtību. Tas bija Butkēvica laimests.

Edgars Ābele mācītāja Lundberga loma pēc dažādām lomām, ko tas veicis kā lomai gaŗāmejot, parādīja pa īstam, kā Edgars Ābele svin sava spēles prieka un dabas doto spēju svētkus. Skaists tēls. Spēles prieks un krāšņas krāsas ir Valijas Lāmas Klaucānu saimniecei. Daudzie tēlotāji personāžā ir ar daudzām pozitīvām veiksmēm lomās. Tur bija Valdis Mārtinsons, Mirjāma Bērziņa, Roberts Miglāns, Atis Freimanis, Liene Mārtinsone, Maija Gaiķe, Maija Ķuze; pēdējās trīs tēlotājas galda klāšanas skatā un sarumās, kāzinieku gaidīdamas, bija katra savā raksturojumā, bet saspēle deva gadījumam piemērotu dzīvu atmosfairu. Tāpat vairāki tēlotāji gan baznīcas pagalmā, gan krogus skatā bija ar savu iezīmību lielākā vai mazākā darījumā. Iesvētāmās meitas, pie baznīcas durvīm vainagus vīdamas un saspēlē vienai ar otru īsajā ainiņā bija atkal ar savu gaisotni: Vizma Maksiņa, Vija Vare, Māra Ozoliņa, Dzidra Egle.

Abi mīlētāji, Klaucānu Maija (Skaidrīte Darkēvica) unmuižas kalējs Pēteris (Valdis Gulbis) savās lomās parādīja, ka ar skaistām balsīm lomās vien nepietiek. Skaidrīte Darkēvica savu varēšanu jau parādījusi dažās lomās. To pašu var teikt par Valdi Gulbi, kam grūti valdīt temperamentu, bet viņš to tomēr var. Laba bija abu klusinātā saspēle pieguļā.

Krogus skatā bija kāds koŗa dalībnieks, kam nebija teksta. Savā mēmajā spēlē, pie krogus galda sēdēdams, tas dzivoja ar tādu skatuvnieka iedzīvošanos bezteksta tēlojumā, ka novērsa uzmanību no citu darbības un teksta. Bez tam — bez liekas pārspēlēšanās, bez kādas tendences sev pievērst uzmanību. Viņa vārds ir Imants Lapiņš. Ienāca prātā doma: kā būtu bijis, ja lugas iestudētājs būtu dažos mēģinājumos muižas kalpam Abatnieķam, ko tēloja Ziedonis Upīte, un Cinovskim, otram kalpam, ko tēloja Arnolds Putniņš — licis vērot, ko un kā rīkojas Imants Lapiņš — korists bezteksta lomā. Vērojums būtu bijis sekmīgs.

Starp dziedātājiem bija redzami ne viens vien pavisam veiksmīgs tēlotājs. To lugas sagatavotājs Edgars Kraujiņš laikam nojautis, sākdams lugu sagatavot ar koristu pievienojumu personāžam. Senatnīgā tautas luga tā ieguvusi lielāku jaudu un skatuviskāku izpausmi. Tas izdevies kā Edgaram Kraujiņam, tā koŗa vadītājam Arnoldam Saulītem. Spēles gludinājumā redzams nopelns arī konsultantam Gunāram Vērniekam.

Krogus skatā dejas sagatavojis Edvīns Kalviņš, par pamatu ņemdams kādas Sēļzemes etnografiskās dejas soļus. Deja patīkama ar to, ka tanī nebija iestingušā sākuma un beiguma momenta; tā izraisījās no krogus viesu prieku kāres. Koŗa dalībnieku redzamākie mazo lomu tēlotāji bija: Viesturs Brants, Voldemars Veitmanis, Alberts Vītols (paunu žīds Motka), Kārlis Rēvalds, Edmunds Pulciņš un vairāki citi ar vai bez tekstiem. Iezīmīgs bija krodzinieks Alberts Lucs. Skaņu efektus pārzināja Irēne Kalviņa un Imants Ķipis. Trīs uzticami teātŗa „vārtu sargi" — dekorātors Valdis Vare, gaismotājs Valdis Turķis, izrādes vadītājs Ēvalds Kalviņš svētku izrādē bija atkal savās vietās.

Gleznotāja Lūcija Bērziņa pie savas gleznas, kuŗā ir attēlota jauna latviešu bēgļu māte. Viņas darbu izstāde notiek no 2. līdz 10. maijam Sv. Jāņa baznīcas telpās. Gleznotāja Toronto izstādās pirmo reizi. Foto: J. Liģers

Cik šiem vīriem gaŗajos gados bijis darba, gan veicot savus pienākumus savās vietās, gan aizstājot vietas, kur pietrūkst kādreiz darītāja, to gan laikam viņi paši tikai zina. Savi uzdevumi aiz skatuves bija arī Albertam Butānam un — laikam pašam pirmajam DV skatuves meistaram — Kārlim Pakrastiņam. Tas ir vīrs, kas atmiņā nes pirmos DV teātŗa Toronto „aizskatuves" soļus.

Katra teātŗa darba minūtes krājas darba kalnos. Tie ir tādi kalni, ko laiks un laikmeta vēji nesadrupina smiltīs. Ja arī tā būtu, arī šīm smiltīm būtu lieli un vareni mēri un svars.

Emma Kalniņa-Znotiņa

Godalgotie mākslinieki, rīkotāji un viesi mākslas izstādē Toronto Dominion centrā. Izstāde ilgs līdz 17. maijam. Attēlā no kreisās: Ilgvars Šteins, Dainis Miezājs, Ādolfs Kerāns, DV priekšnieks J. Frišvalds no Anglijas, Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne, DV Kanadā valdes priekšsēdis G. Brikmanis, DV organizācijas vanadžu priekšniece Marija Ķeņģe no Anglijas, Eduards Dzenis un Mākslinieku vienības Latvis priekšnieks K. Kronbergs. Foto: J. Liģers

Alma Richtere

PĒDĒJĀS CĪŅAS KURZEMES CIETOKSNĪ

Kurzemes cietoksnī pēdējās cīņas
Bija plaukstošā ziedoņa dienās.
Kad daba jaunai dzīvei modās,
Cīņa uz dzīvību un nāvi sākās!

Pasaules ļaunuma naidnieka pārspēks
Kā postošs viesuls uz priekšu brāzās.
Mūsu vīri, kā tērauda asmeņi tvirti,
Viens pret desmit cīņā stājās!
Daudzi ļima . . . Rindas retākas kļuva . . .
Bet dzīvajiem Lāčplēša spēki auga!
Cīņas sauklis bija:
Neatkāpties! Cerību nezaudēt! Izturēt!
Un brīnums . . . Cerība sāka jau aust . . .
Tad pēkšņi ziņa: „Cīņa jāpārtrauc!"
„Vēl cīņa nav galā!" vīri kliedza.
Bet pavēle jāpilda.
Cīņu vīrus izmisums pārņēma,
Daudzi lāstā dūres pacēla,
Daudziem rūgtas asaras bira.
— Tad Kurzemes cietokšņa varoņiem
Sākās moku — Golgatas ceļš . . .

Latvijas brīvībai kapu roka,
Bet aizbērt to nespēj neviens!
No valējā brīvības kapa
Vēl šodien brēc varoņu asinsbalss:
„Mums sāp mūsu cīņa neizšķirtā!
Kas izcīnīs tēvzemei brīvību,
Kas paceļs norauto karogu?
Mēs gaidām, mēs cerību nezaudējām!"

Grāmata par leģiona tapsanu

Latviešu karavīrs otrā pasaules kara laikā. Dokumentu un atmiņu krājums. Galvenais redaktors Osvalds Freivalds, militārais redaktors LKOK kapteinis Oskars Caunītis. III grāmata, 272 lappuses, DV CV izdevums. N. Hartmaņa vāka zīmējums un grafiskais iekārtojums.

Šī kapitāldarba I grāmata 1970. g., 304 lp.) bija veltīta brīvās un neatkarīgās Latvijas armijai, līdz tās iekļaušanai sarkanarmijā, īsam pārskatam par Latvijas okupāciju 1940. g. un Vācijas — Pad. savienības kara sākumam 1941. g. — II grāmata (1972. g., 400 lp.) apskatīja pirmās latviešu militārās vienības 2. pasaules karā.

Aplūkojamā III grāmatā tiešī puse lappušu veltīta pārskatam par to, kā tapa Latviešu leģions. Daudzi dokumenti vai to fragmenti — latviešu pašpārvaldes (1942.—1944. g.) protokoli un to izraksti, ministra A. Valdmaņa, ģenerāļu Dankera, Bangerska iesniegumi un tā laika vācu kungu un varasvīru Drekslera, Jekelna, Šrēdera u. c. atbildes dod labi pārskatāmu ainu par divu pušu — latviešu un vāciešu tā laika centieniem.

Ja abiem tuvākais mērķis bija viens — boļševisma un Pad. savienības sakāve, tad tālākās interesēs šādas vienprātības vairs nebija. Ja latvieši bija norūpējušies par savas zemes un tautas nākotni, ko joprojām apdraudēja Pad. savienība, un par Latvijas neatkarības atjaunošanu, tad vāciešus šis jautājums neinteresēja nemaz. Viņus interesēja vienīgi jaunu karotāju iegūšana savu jau stipri vien paretināto armiju un divīziju papildināšanai. Latviešu vadītāju darbinieku prasībām par Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanas nepieciešamību vācu kungu parastā atbilde bija — vadonis tagad ir aizņemts ar daudz svarīgāku lietu kārtošanu. Pacietieties! Kad būs izcīnīta uzvara, viņš ierādīs arī latviešiem pienācīgu vietu jaunajā Eiropā. — Latviju vēl joprojām turpināja uzskatīt par okupētu Pad. savienības territoriju un sastāvdaļu. Tikai 1944. g. 2. febr. ģenerālkomisārs Drekslers oficiāli apliecināja, ka Latvija nav Pad. savienības sastāvdaļa (120. lp.)

Ir ļoti svarīgi, ka šie mūsu vēsturei tik ļoti nozīmīgie dokumenti ir sakopoti un šai publikācijā iemūžināti. To rūpīga izlasīšana un analize liks arī vienam otram mainīt savu spriedumu un vērtējumu par mūsu „vācu laika" vadītājiem darbiniekiem, jo nav taču noslēpums, ka zināmas aprindas viņus uzlūkoja un vēl joprojām uzlūko par „vācu kalpiem". Lai sistu sev pie krūtīm un skandinātu patriotiskas frazes uzticamu draugu un domu biedru pulciņā, nebija vajadzīga pārāk liela drosme, bet drosme bija gan vajadzīga, lai vācu okupācijas varasvīriem atklāti deklarētu, ka latviešu tautas vairums tomēr ilgojas pēc brīvas un neatkarīgas Latvijas. Apskatāmajā grāmatā varam lasīt šo vīru vārdus, varam lasīt, ka šādas rūpes ir nodarbinājušas ikvienu, pašpārvaldes ģenerāldirektoru un daudzus citus tā laika darbiniekus. Tā, cerams, šo dokumentu lappuses izbeigs daudzu nezinātāju nepamatotās aizdomas.

Pieskaņoties tā laika Vācijas valdniekiem, liekas, ka Himlers tomēr ir bijis tālredzīgāks un gudrāks par Hitleru, vai, varbūt, arī — viltīgāks? Grāmatas 10. un 34. lp. pieminēts kāds 1967. g. raksts vācu žurnālās Der Spiegel. Tanī teikts, ka „Ieroču-SS vadītāji (piem., ģen. Šteiners) bijuši pirmie, kas atzinuši, ka karu iespējams uzvarēt vienīgi tad, ja krievu apspiestām tautām dod patstāvību un ļauj tām plecu pie pleca ar vācu vienībām cīnīties pret padomju spēkiem." Himlers vairākkārt pieprasījis suverenitāti Baltijas valstīm, bet Hitlers to katrreiz noraidījis. Taču 1943. g. 10. febr. viņš tomēr parakstījis strupu un tikai divus teikumus garu pavēli par Latviešu brīvprātīgo leģiona formēšanu.

Grāmatas otra puse stāsta par Latviešu leģiona kaujām, īpaši pakavējoties pie Latviešu brigādes formēšanas un cīņām un par mūsu leģionāru kaujām Volchovas frontes sektorā. Lietišķīgā stilā sacerēto pārskatu (liekas, ka kpt. O. Caunīša darbs?) papildina kartes, shēma un daudzi raksturīgi foto uzņēmumi un ievērojamāko karotāju ģīmetnes. Izmantotas arī dažu karavīru (J. A. Bērziņa, I. Vanadziņa u.c.) jau presē publicētās atmiņas.

Grāmata izdota labā tehniskā apdarē un iespiesta uz laba papīra. Šī iemesla dēļ daudzus foto attēlus varēs reproducēt arī citos izdevumos nākotnē. Taču uz dažām kļūdām iekārtojumā ir tomēr jānorāda. Piemēram, kāds ģen. Bangerska iesniegums galīgi neiederas pie teksta, kas nobeidzas 196. lp. No plkv. Lobes atmiņām par kādu 18. novembŗa atzīmēšanu viņa komandētā Imantas pulka Imantas sētā lasītājam bez jebkādiem komentāriem (un tādu arī šai gadījumā nevar būt) jāpārlec uz pavisam citu un tālu „operu" — uz mūsu sirmā ģenerāļa sūdzēšanos par mūsu zēnu nepietiekamo apgādi! Un līdzīga aina arī tālāk, kur pēc ģen. Šulta atbildes Bangerskim (200. lp.), 201. lappusē piekombinēts brigādes komandējošā sastāva saraksts un apbruņojuma uzskaite, kas viss atkal saplūst ar militārvēsturisku pārskatu par situāciju 1943. g. pēdējās dienās.

Šeit pieminētās lappuses varēja techniski „izlīdzināt", ja piem., 197. lp. foto pārvietotu uz 196. lp. un Bangerska iesniegumu ievietotu 197. lp., ar lielāku virsrakstu, vai atdalot no 196. lp. teksta ar zvaigznīti. Taču būtībā tie ir mazsvarīgi sīkumi. Svarīgi un ar paliekamu vērtību ir grāmatā iemūžinātie dokumenti, kauju pārskati un dalībnieku atmiņas un liecības, arī foto uzņēmumi.

Beidzot — domāju, ka ir svarīgi šīs īsās recenzijas nobeigumā atkārtot arī te dažas rindas no redaktoru priekšvārdiem:

„Cīņas Volchovas purvos bija pirmās smagākās un varonīgākās latviešu karavīru cīņas Otrā pasaules kara laikā. Diemžēl, to aprakstīšanai bija jāsaduŗas ar lielām grūtībām trūcīgo dokumentu un kompetentu šo kauju lidzdalībnieku uzrakstītu atmiņu trūkuma dēļ." (7. lp.)

Lai pieminēto un arī daudzu citu cīņu dalībniekiem šī redaktoru žēlošanās un sūdzēšanās atgādina:

„Kungi, kanaki! Uzrakstait savas atmiņas! Tad leģionāru cīņu un kauju aprakstos nebūs robu un trūkumu." R. Čaks

Padomi dārzu kopējiem atrodami
agronoma JĀŅA VENNERA grāmatā
ĢIMENES MĀJAS AUGĻU DĀRZS
Grāmatas cena $6.-
Pasūtinājumus adresēt:
J. VENNERS
2921 Courtland Ave., Kalamazoo,
Mich. 49004.

Mākslas izstādes atklāšanā Toronto Dominion centrā, no kreisās: Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne, DV priekšnieks Jānis Frišvalds, vanadžu priekšniece Marija Ķeņģe, DV Kanadā valdes priekšsēdis G. Brikmanis un DV jubilejas svētku rīcības komitejas priekšsēde Baiba Šmita-Kalēja. Foto: J. Liģers

Visa nedēļa rakstniecibai

RAKSTNIEKU NEDĒĻA UN KONGRESS GAŖEZERĀ

— Pieteikšanās „Rakstnieku nedēļai 75" Gaŗezerā vēl turpinās. Lai gan nepieciešamais dalībnieku skaits sasniegts, vēl iespējams uzņemt dalībniekus — uz visu nedēļu, atsevišķām dienām vai nedēļas nogalēm, — ziņoja Latviešu rakstnieku apvienības priekšsēdis Valters Nollendorfs aprīļa valdes sēdē Milvokos.

No ziņojuma izrietēja, ka dalībnieku vidū būs ne vien rakstnieki, bet arī literātūrzinātnieki, kritiķi un literātūras cienītāi. Ieradīsies arī viesi no citiem kontinentiem. No Austrālijas viesosies dzejnieks Inārs Brēdrichs un kritiķe Ņina Luce. No Venecuēlas pieteicies Vilis Vītols ar dzīvesbiedri. Dalībnieku vidū būs arī Latviešu preses biedrības priekšsēdis Jānis Bičolis, dzejnieki Olafs Stumbrs un Valdis Krāslavietis, dzejnieces Janīna Babre, Astrīde Ivaska, Velta Toma un Aina Zemdega, rakstnieces Indra Gubiņa un Ilze Šķipsna, rakstnieki Ernests Aistars un Aivars Ruņģis. Jaunāko paaudzi pārstāvēs Imants Baruš un Dīna Rauna.

Rakstnieku nedēļu ievadīs ar tradicionālo Jāņu svinēšanu un īpašu sarīkojumu Astrīdes Ivaskas sakārtojumā 21. jūnija pēcpusdienā. Nākošajā dienā notiks Rakstnieku nedēļas oficiālā atklāšana, kuŗā ar savu darbu lasījumiem piedalīsies tālie rakstnieki. Katrai dienai iecerēta centrāla tema: Olafs Stumbrs izvērtēs rakstniecības problēmas un izredzes Latvijā, Juris Silenieks — trimdā; Jānis Bičolis kritiski ieskatīsies literātūrkritikas problēmās; Juris Mazutis izvērtēs Rakstnieku apvienības aptauju par rakstnieku pieredzi ar izdevējiem un redaktoriem; Jānis Peniķis apskatīs rakstniecības politiskos aspektus. Būs arī rinda semināru. Prozas semināru vadīs Ilze Šķipsna; Astrīde Ivaska nodarbosies ar liriku. Tajos ikviens varēs piedalīties ar savu darbu lasījumiem vai tikai noklausīties pārrunās. Kārlis Dzelzītis lasīs par formas jautājumiem, Ņina Luce salīdzinās Austrālijas un Ziemeļamerikas latviešu teātrus, bet Ināra Brēdricha izvērtēs latviešu rakstnieka un lasītāja pašreizējo situāciju.

Ik vakarus paredzēti jaunāko darbu lasījumi un pārrunas, kā arī „tikšanās" ar klāt neesošajiem rakstniekiem, klausoties viņu atsūtītajos veltījumos un vai skaņu lentēs. Īpašs vakars būs veltīts Austrālijas rakstniekiem. Rakstnieku nedēļas atsevišķā sarīkojumā viesosies Čikagas piecīši,

Trešdien, 25. jūnijā, notiks Latviešu rakstnieku apvienības kongress; 28. un 29. jūnijā — apgāda Ceļinieks sēde, bet visu nedēļu kaimiņos — Atbalsīs — vidienas keramiķu grupas skate. Domāts arī par gleznu skati un grāmatu tirdziņu, kur varēs iegādāties autoru darbus ar ierakstiem. Rakstnieku nedēļa beigsies 29. jūnija rītā pēc dievkalpojuma.

No ziņojumiem valdes sēdē kļuva zināms, ka Rakstnieku apvienības biedru skaits sasniedzis 64, biedru veicinātāju — 23. Nākošā paplašinātā valdes sēde, kuŗā piedalīsies arī Rakstnieku nedēļas rīcības komitejas locekļi, notiks maija pēdējās nedēļas nogalē Gaŗezerā.

Kā paskaidro Rakstnieku apvienības valdes priekšsēdis V. Nollendorfs, Rakstnieku nedēļas sarīkojumos varēs ierasties arī publika. Rakstnieku nedēļas dalībniekiem jāpieteicas, rakstot Valteram Nollendorfam, 121 South Owen Drive, Madison, Wisconsin 53705, USA.

Latviešu preses biedrības Kanadas kopa atvēlējusi 75 dol. stipendiju Rakstnieku nedēļas apmeklēšanai. Stipendiju piešķirs „kādam no kopas biedriem vai biedriem interesentiem" un tā pieprasāma kopas valdes priekšsēdim Osvaldam Liepam: 177 Quebeck Ave., Apt. 3, Toronto, Ont. M6P 2T9, tālrunis 766-0806. Vns

Austris Veichelis piecdesmitgadnieks

Latviešu literātūras entuziastam, mūsu preses un sabiedriskam darbiniekam Austrim Veichelim Anglijā nesen piepildījās 50 mūža gadi. Dzimis 1925. gada 31. martā Kuldīgas apr. Varmes pag. Durbīšos. Iesaukts Latviešu leģionā, kur iedalīts 32. grenadieŗu pulkā. Pēc cīņām Vācijā gūstu pārcietis Cēdelgēmā; 1948. gadā iecelojis Anglijā, vēlāk pārceļoties kopā ar dzīvesbiedri un dēlu uz Notinghamu, kur strādā pastā. Sabiedriskā darba gaitas sācis 1953. gadā DVF Notinghamas nodaļā, kur pārvaldes amatos darbojies nu jau 20 gadus. Londonas Avīzē ievietots A. Veicheļa apraksts par kāda drauga piedzīvojumiem Indoķīnas karā. Iespējams — tas bija jubilāra pirmais preses raksts. Līdzdarbojies Latvijā (Vācijā), Latvija Amerikā, DV Mēnešrakstā u. c. Periodikā parādījušies arī autora stāsti un noveles. Ar 1964. gadu Veichelis ir DV Mēnešraksta redakcijas pārstāvis Anglijā. Sastāv Latviešu preses biedrības Anglijas kopā kopš tās dibināšanas. Sevišķs A. Veicheļa veikums ir Grāmatu kluba nodibināšana 1964. gadā pie DVF Notinghamas nodaļas, pašam klubu arī vadot. Pēdējos gados grāmatu klubs izdod rakstu krājumu Ciba A. Veicheļa redakcijā. Apbalvots ar DVF un DV CV atzinības rakstu, bet pērn arī ar DV zelta nozīmi. Raženus nākošos gadus! Jānis Frišvalds

Aleksandra Grīna lugas Kalēja līgava pirmizrāde 3. maija vakarā noritēja pilnīgi izpārdotā auditorijā. Izrādes atkārtojums sestdien, 10. maijā, pl. 3 pēcp. West Park skolā (Bloor — Dundas St.). Augšējā attēlā izrādes dalībnieku kopgrupa pēc pirmizrādes. Pa labi rež. E. Kraujiņš un G. Vērnieks no Montrealas.
Foto: J. Liģers

Kupli apmeklēti DV sarīkojumi

Kanadas DV 25 gadu atceres sarīkojumi Toronto sākās jau sestdien, 3. maijā, pulcinot A. Grīna lugas Kaleja līgava izrādei West Park skolas telpās ap 600 apmeklētāju. Svinīgajā svētku dievkalpojumā Sv. Jāņa baznīcā otras dienas rītā ieradās ap 300 baznīcēnu, bet pēcpusdienā 200 ieradās mākslas izstādes atklāšanā Toronto Dominion centrā. Atmiņu pēcpusdiena 5. maijā DV namā bija pulcinājusi 100 pensionāru vien, bet vakarā turpat gandrīz tikpat liels skaits noklausījās DV Rietumvācijā valdes priekšsēža J. Leitīša referātu. 3. un 4. maijā DV namā risinājās arī novusa spēles H. Jākobsona vadībā. Līdz ar pirmajiem sarīkojumiem daudzie apmeklētāji varēja jau iegādāties illustrēto svētku vadoni, vairāk nekā 100 lappušu biezā sējumā, ko rediģējis R. Norīt,s, bet foto materiālus sagādājis V. Cinis.

SVINĪGAIS SVĒTKU DIEVKALPOJUMS

Svētdienas rītā, līņājot ražīgam maija lietum, Sv. Jāņa baznīcā svinīgajā Kanadas DV 25 gadu atceres svētku dievkalpojumā pulcējās ap 300 baznīcēnu. Ienesot dievnamā Latviešu leģiona tradiciju un DV Toronto nodaļas karogu, Sv. Katrīnu vanadžu ansamblis diriģenta V. Rundāna vadībā no balkona atskaņoja Jāņa Jaunsudrabiņa Piemini Latviju, kam skaņu rakstu devis Jānis Norvilis. Svinīgo gājienu vadīja archibīskaps A. Lūsis ar mācītājiem R. Ekšteinu un I. Gaidi, sekojot DV priekšniekam J. Frišvaldam, vanadžu priekšniecei M. Ķeņģei, kas tikko bija ieradusies no Anglijas, svētku rīcības komitejas priekšsēdei B. Šmitai-Kalējai, DV Kanadā valdes priekšsēdim G. Brikmanim un citām DV vadītājām personām. Leģiona karogu nesa E. Ozols, bet DV Toronto nodaļas karogu valdes priekšsēdis V. Plūdons.

Sākuma liturģiju vadīja Sv. Jāņa draudzes mācītājs I. Gaide, lūgšanu teica māc. R. Ekšteins, bet beigu liturģiju archibīskaps A. Lūsis. Svētrunā archibīskaps runāja par nenokārtoto mieru pēc Otra pasaules kaŗa, ko uzspieda daudzām tautām, pārvēršot tās par dzimtcilvēkiem. Pret šāda veida mieru gara ieročiem cīnās DV organizācija. Dievkalpojumā dziedāja garīgas dziesmas ar Kārļa Kundziņa, Arnolda Lūša un Tonijas Krūkas tekstiem, bet ērģelnieka pienākumi bija J. Barušam. Karogus iznesot, Sv. Katrīnu vanadžu ansamblis Senatne dziedāja Leonida Vīgnera Kaŗavīri bēdājās. Dievkalpojumu beidza ar Dievs, svētī Latviju!

MĀKSLAS IZSTĀDE

Sestdienas pēcpusdienā Toronto Dominion centra vestibilā atklāja Kanadas latviešu mākslas izstādi, kas ilgs līdz 17. maijam. Izstādē ar 56 darbiem piedalās 23 mākslinieki. To bija sagatavojis I. Magons. Pēc viņa uzrunas ap 200 apmeklētājiem atklāšanas vārdus teica Latviešu nacionālās apvienības Kanadā vicepriekšsēdis J. Mežaks un paziņoja, ka LNAK priekšsēdis T. Kronbergs, kas tikko atgriezies no Eiropas un ASV apmeklējuma, nav varējis ierasties un nodeva apmeklētājiem viņa sveicienus. J. Mežaks norādīja, ka DV organizācija savos lielākajos sarīkojumos vienmēr nopietnu vērību veltījusi arī mūsu kultūras dzīves izpaudumiem, kas liecina par dziļo un nopietno pieeju savam darbam. Elementi, kas veido saites ar tautu, ir valoda, tautas gara kultūras vērtības, tradicijas un dzīves veids. DV organizācija savā darbā veicina visus šos elementus.

Izstādītos darbus izvērtēja īpaša komisija, kuŗā darbojas mākslas vēsturniece Indra Gubiņa, Imants Magons no DV organizācijas un Mākslinieku vienības Latvis priekšnieks Kārlis Kronbergs. Godalgām bija paredzēti 1000 dol. Ieguvēju vārdus I. Magons paziņoja atklāšanas aktā, bet balvas pasniedza Daugavas Vanagu organizācijas priekšnieks J. Frišvalds. 200 dol. balvu ieguva Eduards Dzenis par eļļas darbu Zilās sievas un Ādolfs Kerāns par veidojumu kokā — Metamorfozas. 100 dol. balvu ieguva Dainis Miezājs par akvareli Bebŗu aizsprosts un Ilgvars Šteins par tušas zīmējumu Ziema, bet Augustam Kopmanim bija piešķirta 400 dol. pirkuma balva par veidojumu kokā — Trīs laikmetu kaŗavīri, ko izmantos DV nama izdaiļošanai. Tā kā tēlnieks nebija ieradies, balvu viņam nodos Latvis priekšnieks K. Kronbergs.

Pēc izstādes atklāšanas DV priekšnieks J. Frišvalds un vanadžu priekšniece M. Ķeņģe bija konsula Dr. E. Upenieka viesi viņa mājā Toronto, kur kopā ar Latviešu nacionālās apvienības Kanadā vicepriekšsēdi J. Mežaku, LNAK kultūras nozares vadītāju Intu Punvu, DV Toronto priekšnieku V. Plūdoni un citiem sabiedrības un vietējiem preses pārstāvjiem risinājās draudzīgas pārrunas par mūsu nacionālpolitiskiem un citiem jautājumiem.

ATMIŅU PĒCPUSDIENA

Tāds nosaukums bija dots vienam no daudzajiem DV jubilejas sarīkojumiem pirmdien, 5. maijā, DV namā. Svētku rīcības komiteja to bija organizējusi saziņā ar Toronto latviešu pensionāru apvienību, piedaloties 100 viesiem — pensionāriem, kuŗus pacienāja ar siltām pusdienām un dzērieniem. Sarīkojumu vadīja svētku rīcības komitejas loceklis A. Šterns, kas kopīgi ar J. Grīnbergu pārzināja arī dzērienus, bet par galdu klāšanu rūpējās DV Toronto nodaļas vanadžu kopas vanadzes ar priekšnieci M. Dumpi. Bija ieradusies arī Anglijas viešņa — vanadžu priekšniece M. Ķeņģe, kas bieži satiekas ar vecajiem ļaudīm veco ļaužu mītnē Almelijā, lai piedalītos Kanadas DV 25 g. atceres svētkos un Kanadas vanadžu salidojumā.

DV Kanadas valdes priekšsēža vietnieks un kultūras daļas vadītājs J. Gailītis iepazīstināja pensionārus ar latviešu kaŗavīru piemiņlietu mūzeju DV namā, sienas albumu, atsevišķo ģen. J. Baloža vitrīnu, tā ierosinot atmiņas par mūsu brīvības cīnītājiem. Pēc tam vecie ļaudis noskatījās diapozitīvu sakārtojumu skatos un skaņās par Latviju V. Ciņa demonstrēto LNF filmu. Ar īpašu lasījumu viesus iepriecināja Maija Ķuze, bet Anete Bencone ar dzejas skandējumu.

Rosīgā pirmdiena DV namā beidzās vēlu vakarā ar sarīkojumu. Vienoti darbā Latvijai brīvai, kas ir arī svētku sauklis. Referēja DV Rietumvācijā valdes priekšsēdis J. Leitītis. Ar referentu īsumā iepazīstināja DV Kanadā valdes priekšsēža vietnieks un kultūras daļas vadītājs J. Gailītis. Kopā ar V. Cini tie abi bija vakara atbildīgie vadītāji.

Referents pakavējās pie mūsu tautas pastāvēšanas problēmām, atzīstot, ka brīvu tautu savā zemē neviens nespēj asimilēt, tāpēc jācīnās par tautas brīvību, jo važu radītās brūces nevar izdziedināt, nenoņemot važas. Pieskaŗoties tā saucamajiem Latvijas apciemojumiem, referents norādīja, ka runa var būt vienīgi par Rīgas apmeklējumiem, jo citur, ar retiem izņēmumiem, okupanti nevienu nelaiž. Šeit mūsu trimdas prese daudz grēko, ja runā par viesošanos Latvijā. Uz Rīgu var braukt tas, kam sirds pavēl un prāts atļauj, „bet nebrauciet kā bagāti radi no rietumiem," brīdināja referents. Sakari drīkst būt tikai ar Latvijas latviešiem, bet ne ar kādiem vidutājiem. Lūdzot šiem apmeklējumiem atļauju, mēs netieši atzīstam okupantu tiesības.

Vispārējā politiskā stāvokļa apgaismojumā referents pakavējās pie apstākļiem Rietumvācijā, kur jaunie luterāņu mācītāji ir ar kreisu noslieci, daži pat komūnistu partijas biedri... Komūnisms mums nav pieņemams nekādā veidā. Nav sagaidāms, ka Ķīnas un Pad. savienības konflikta gadījumā cīņas norisināsies starp abiem šiem komūnisma kolosiem, Pad. savienībai vispirms nevēršoties pret Rietumeiropu. Nav ticams, ka rietumu flankā tā atstātu sev draudošu spēku, pirms vēršas pret Ķīnu.

Referēts izraisīja pārrunas; to noklausījās ap 60 apmeklētāju, kas vēlāk noskatījās V. Ciņa izrādīto filmu Svešās zemēs.

Ja kāds zinātu teksta autoru un komponistu vārdus dziesmām:

Vakara Jundas dziesmai

Varoņu tikumu, vienotu garu
Ieslēgsim sirdī šai brīdī ikviens . . .

un

Meitiņai, bitītei,
Tām divām rudens nāk . . .

Lūdzam rakstīt:

LA redakcijai
125 Broadview Ave.
Toronto, Ont. Canada M4M 2E9

RATAS
— IGAUŅU OPTIĶIS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm ◎ Acu pārbaude
Zeiss ◎ Rodenstock ◎ Christ. Dior rāmji
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ◎ Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Tissot, Bulova. Latviešiem atlaide

Pēc 30 gadiem

Pasaule varbūt atcerēsies vēsturisko notikumu pirms trīsdesmit gadiem, kad rietumu sabiedrotie kopā ar Staļina sarkanarmijas ordām nospieda ceļos nacionālsociālistisko Vāciju, satriecot Hitlera iecerēto pasaules hēgemoniju un vācu „virstautas" pārākuma iedomību. Rietumu valstsvīri, politiķi, preses un sabiedriskā doma ar žultainu sašutumu nosodīja visu, ko Hitlers bija pastrādājis savā diktātora stulbumā, aprēķinos un lielummanijā. Neviens skaidra prāta cilvēks arī nevarēja attaisnot vai legālizēt viņa izrīcības, atskaitot cīņu pret komūnismu, ko tas uzskatīja par savu nāvīgāko ienaidnieku.

Nacionālsociālisma idejās neietilpa rietumu izpratnē tverts brīvības jēdziens, patstāvība un pašnoteikšanās. Vācu armijas veikumiem uz pēdām sekoja politiski īsredzīga izrīcība, ar ko no krievu terrora atbrīvotām tautām netika restaurēta brīvība un tiesības. Gluži otrādi: šie, uz laiku no Pad. savienības vardarbības brīvi kļuvušie etniskie apgabali, atkal nonāca vācu varas žņaugos, lai gan tie bija sekmējuši vācu uzvaras gājiena norisi cīņā pret komūnismu.

Elbas krastos kopējai uzvarai pār nacionālsociālistisko Vāciju uzdzertais vīns apstulboja rietumus, kuŗu naīvitāte un uzticēšanās savam austrumu sabiedrotam izrādījās par lielu kļūdu. Kā Savienotās Valstis, tā Lielbritanija savos politiskos nākotnes apsvērumos bija pilnīgi nogājušas sānceļos, būdamas pārliecinātas, ka ar nacionālsociālisma iznīcināšanu tautas uzelpos brīvībā un tās pēc okupantu maiņas varēs atsākt savu dzīvi patstāvībā, drošībā un ar visām demokratiskām tiesībām.

Notika gluži pretējais: no brūnās diktātūras atbrīvotās tautas ieslīga sarkanās tirannijas žņaugos. Vairākas Eiropas valstis tagad kļuvušas par sarkano caru nožēlojamiem vasaļiem, kuŗu žēlastības un sāpes neviens vairs nevēlas sadzirdēt. Šis paverdzināšanas process nav dzimis vakar, vai aizvakar. Tā sākums rēgojas no 1945. gada 8. maija, kad, izbeidzoties 2. pasaules karam, Pad. savienība principā jau bija izlēmusi ejamo ceļu — pievākt un pakundzēt daudzas neatkarīgas Eiropas valstis, izvēršot savu varu un terroru pār miljoniem un virzot visus savus, kā atklātos, tā slepenos spēkus, uz vienu vienīgu mērķi — komūnisma diktātūras īstenošanu visā pasaulē.

Nav jāizslienas pārgudrībā vai pašslavināšanā, taču gan jāliecina, ka mums ir bijis pareizs spriedums un nojauta par to, kam sakars ar padomju agresīvajiem mērķiem un viltīgo bazūnēšanu par mieru un brīvību visām tautām. Šis dūmu aizsegs ir maldinājis rietumus jau 30 gadus un maldina joprojām. Vēl vairāk: šajā gaŗajā posmā, kas jau līdzīgs vienas paaudzes nomaiņas laikam, rietumi nav saslējušies patiesā pretestības spēkā pret komūnisma agresiju, kas tā sazarojusi, ka pašlaik vairs grūti atrast valsti, kuŗā, vairāk vai mazāk slepeni, nebūtu iezīdušies sarkanie taustekļi, ar gala mērķi — ruinēt demokratijas pamatus, lai to vietā ieviestu un nostiprinātu padomju komūnismu.

Lai gan padomju valsts sistēma savā visai ilgajā pastāvēšanas laikā nav sevi attaisnojusi, bet gan pieredzējusi graujošas neveiksmes, rietumu demokratijas nav atteikušās nedz no sadarbošanās, ne arī no tās atbalstīšanas, vienaldzībā noskatoties, kā sarkanie taustekļi aizvien vairāk sniedzas pēc jauniem upuŗiem. Rietumi pat daļēji samierinājušies ar to, ko Pad. savienība ar vardarbīgu rīcību sagrābusi kā laupījumu.

Te vietā atcerēties gaisotni pēc 1945. gada 8. maija, kad pasaulē bija iestājies šķietams miers, kaut faktiski šajā brīdī dzima Pad. savienības visagresīvākie nākotnes nodomi, kuŗus rietumi nespēja vai negribēja saskatīt.

Kādā Eiropas bēgļu nometnē bija lasāma šāda rietumu sabiedroto informācija, kur cita vidū bija teikts: Ja PSRS, kuŗai pašlaik ir tāda vara, kāda tai nekad nav bijusi, gribēs ieturēt politiku, kuŗas mērķis būs territoriāli paplašinājumi — sadursme starp PSRS un Lielbritaniju gandrīz neizbēgama. Ja PSRS, vēsturisko uzvaru iedrošināta, tieksies panākt pasaules komūnistisko revolūcionārizēšanu, arī tam pretosies ASV un Lielbritanija.

Kas no visa tā redzams vai īstenojies pēc trīsdesmit gadiem? Kur palikusi rietumu apņēmība un drosme stāties pretim pieaugušajai padomju agresijai? Kur tagad palikuši rietumu deklarētie principi par cīņu un uzupurēšanos tautu brīvības ideālu labā? Kur vēl sadzirdami ticamības apdvestie saukļi, bazēti uz patiesu vēlēšanos un gribu par pašnoteikšanos, fizisko un morālo neatkarību visiem, kam tā laupīta?

Lietas tagad kļuvušas jau daudz smagākas un bezcerīgākas. Notikusi sadarbošanās ar agresoru, atbalstīšana un baiļošanās tā bravūras un draudu priekšā, dodot milzu atbalstu sarkanās imperijas stiprināšanai. Citādi nav iespējams kvalificēt sadarbību ar Pad. savienību, vienalga, vai to sauktu par koeksistenci, detanti vai kādā citā vārdā.

Miljonu nebrīvība nevienam vairs nesāp. Citu brīvībai jau sen vairs nav reālas vērtības. Kas pats vēl turas brīvības segļos, nezina vai nevēlas zināt, ko īzjūt un pārdzīvo tas, kas brīvību zaudējis, nu jau gadus trīsdesmit.

P. Grods

Novusa spēles DV jubilejas svētku ietvaros risinājās 3. un 4. maijā DV namā. Attēlā turnīra dalībnieki, 1. rindā no kreisās: P. Kalniņš, S. Kukņa, A. Avota, DV novusa sekcijas vadītājs H. Jakobsons, H. Bulova, B. Pīlādze un H. Vaits; 2. rindā — E. Jaunzems, I. Bērziņš, O. Roze, V. Teteris, A. Grīnbergs, M. Baumeistars, V. Lukovskis un Ž. Jakobsons.

Foto: J. Līgers

Latviešu zīmējumi 1970-74

Ceļojošo skati, kuŗā ar 72 darbiem piedalījās 32 autori, pagājušā gada beigās rietumkrastā — Sanfrancisko noorganizēja 4. Latviešu teātŗa dienu rīcības komiteja māksliniekā G. Augusta ierosmē. Tās mērķis „iepazīstināt latviešu publiku ar mūsu mākslinieku jaunradi, un darbam rosināt pašus māksliniekus, dodot tiem iespēju darbus izstādīt plašākai publikai."

Kanada latviešu mākslas dzīves šķietamajā „cietoksnī" Toronto 18., 19. un 20. aprīlī šīs ieceres neīstenojās. Lai gan skate notika optimālā izkārtojumā telpu ziņā, izstādītie autori skaita ziņā pārsniedza skatītājus. Pirmajā vakarā 12 cilvēku, bet visās trijās kopā nedaudz pāri par simtu!

Pašā skatē varēja saskatīt kā saulainās, tā ēnas puses. Kopiespaids bija tāds kā paraibs — ne īsti zīmējumu, ne grafikas, ne gleznu skate. Apmēram pusei no izstādītajiem darbiem dominēja kolorītiskais elements — sīkdarbi uz papīra. Skates nosaukums šķita pārāk pretenciozs, jo puslīdz komprehensīvi pārstāvēti bija vienīgi Kalifornijas un daļēji arī austrumkrasta latviešu mākslinieki.

No otras puses, tikai zinātājs varēs kaut cik aptuveni novērtēt pūles un darbu, kas ziedots skates sakomplektēšanai un viscaur profesionāli prasmīgai kopā salikšanai. Skate augsti vērtējama kā svešniecības latviešu mākslas komūnikācijas līdzeklis, un meklētājs tanī atradīs daudz interesanta un vēl neredzēta. Izstāde nedod pietiekami plašu bazi pārstāvēto autoru vērtēšanai, bet gan zināmu vielu impresijām par izstādītajiem eksponātiem.

Nelaika S. Vīdzirkstes spontānie, līdz galējībai vienkāršotie melnās krāsas vilcieni uz brūnganā papīra nav tulkojami ar konvencionālās aistētikas mērauklām. Tie pietuvojas plaknē iespējami radāmai minimālisma robežai un paklauti gandrīz vai bezgalīgu subjektīvu interpretāciju variantiem. Vai japāņu kaligrafijas *ietekme? Vai spontāns, bet reizē* arī kontrolēts uzliciens? Vai kāda primārā spēka burvība? Bezgalīgas skumjas un bezcerība, bet reizē arī augšāmcelšanās apsolījums? Ne tikai no reāliem viedoliem, bet arī no konvencionālās aistētikas atbrīvota māksla.

Gvīdo Augusts izstādītajos darbos dod zināmu ieskatu par izcili bagāto grafisko problēmu risināšanas potenciālu arī ar visai neciliem līdzekļiem (lodīšzīmulis, zīmulis un mazliet krāsas). Viena no izstādītajām studijām visai saskatāmi iekļāvās Augusta izdaudzinātās erotiskās temas jomā. — Antons Eris fascinē ar delikāti atturīgiem, it kā ēteriski garīgu gaisotni radošiem krāsainiem krīta zīmējumiem. Viņa skatījumā pat Kalifornijas vērši kļūst par mistiskām garīgām būtēm. — Voldemāra Dārznieka mazā formāta tušas mazgājumi liriski, liegi romantiski.

Rūdolfs Kronbergs no Zviedrijas izstādījis trīs akrilika techniķā gleznotas pirmatnēja dabas spēka piestrāvotas abstrakcijas, ar savdabīgi „kronberģisko" kolorītu. Tā vien liekas, ka strupi kristalliskie viedoli nupat sāks mirdzēt. — Jāņa Kalmītes horizontālās krāsu joslās gleznotie guaši saista ar savu harmoniski atturīgo kolorītu. — Nenoliedzami veikls zīmētājs ir Juris Soikāns no Vācijas, kaut gaužām traucēja traferētie pastkartīšu sižeti.

Skates lielākā vilšanās bija Raimonds Staprāns, ne jau tādēļ, ka zīmējumā nav Staprā-

(Turpinājums 16. lp.)

Populārās

RITMO-ĢIMNASTIKAS

seminārs

JORKAS UNIVERSITĀTĒ

no 1975. gada 30. jūnija līdz 4. jūlijam

jaunatnei, sākot ar 13. g. v., piedzīvojušu skolotāju un instruktoru vadībā.

Apmācītāju sastāvā darbojas līdz Kanadas nacionālās vienības trenere Lilliana Dimitrova, igauņu modernās ģimnastikas skolas KALEV trenere Anna Taaler un Jorkas universitātes ritmikas kursa instruktore Tamara Bompa.

Piedalīšanās maksā par piecām dienām seminārā 60 dol. Var dzīvot arī universitātes rezidencē, attiecīgi piemaksājot.

Tuvāka informācija, tel. (416) 667-3529 vai rakstot:

Administrator York University Seminars,
Physical Education Department,
4700 Keel Street, Downsview, Ont.

Laikraksta

LATVIJA

AMERIKĀ

atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā, 491 College St., kā arī LA spiestuvē, 125 Broadview Ave.

Toronto latviešu
kreditsabiedrība
491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

T.L. Kred. sab.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont.,
L8R 2T8

MAKSĀ

9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.

9% par 1 gada termiņa noguldījumiem ne mazāk par $5,000.00 (bez dzīvības apdrošinājuma). Noguldījumu var izņemt tikai pēc gada.

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aiz devumus līdz $10,000.00, māju obligācijas līdz $50.000.-

Toronto birojs pirmdienās slēgts

Tas atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakara, piekt. dienās no 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

TĀLRUNIS
Tel. 922-2551

Hamiltonas birojs
atvērts otrd. un ceturtdien no 6.30 vak. — 9 vakarā.
Tālrunis 529-7939

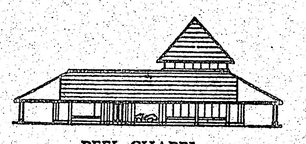

PEEL CHAPEL
2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORKE CHAPEL
2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJI

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

LEONIJA OZOLKALNE

UGUNĪ

DZIMTENES LATVIETES DIENAS GRĀMATA

(1. turpinājums)

Kaut kur augstu murrādama dūc lidmašīna, nakts idillē iemetot nemieru. Tālā pamalē dun artilerijas grāvieni. Viņpus pilsētas, Lietuvas pusē, norīb daži tuvi šāvieni. Nakti pēc nakts pilsētai turpinās uzlidojumi. Pagājušā reizē slēpnī, malkas pagrabā, ieskrēja šķemba, noārdot stūri. Asi spindzīgā džinkstoņa aizsita ausis, un atvērot acis, Rita redzēja savas smiltīm apbirušās kājas. Cieši pie krūtīm piespiedusi bērna galviņu, viņa drebēja. Pa pagraba izsisto stūri spiedās iekšā nakts tvanīgais gaiss, jaukts ar sēra un dūmu smaku, sajukdams ar pagraba mitrumu un bērza tāss viegło saldenumu un alkšņu rūgtenumu. Pa izlauzto caurumu pagraba tumsā ieskatījās divas mierīgas zvaigznes. Tumsā kāds elsoja. Vecā Zemiene — Ritas māte, klusi kunkstēdama, skaitīja lūgsnu, vienmuļi atkārtojot vienus un tos pašus vārdus, it kā citu neko nemācētu: „Pasargā, pasargā mūs!"

Stāvot pie loga, sarunājoties ar veco gobu, Rita min: vai vēl metīs bumbas? Vai drīz kauks šaušalīgās sirēnas, un kurā pagrabā nu atkal glābties? Un tad pēkšņi, gaudodama, rīstīdamās sirēna saplosīja klusumu, pielejot to kā ar uguni.

— Māt, pēkšņās bailēs iekliedzās bērns! — Rita strauji atgriezās no loga, pārtraucot sarunu ar veco gobu, automatiski paķerot no gultas segu, meiteni pie rokas, steigdamās pa kāpnēm lejā. Lēni paklibodama seko vecāmāte.

Pēkšņi augstu gaisā iedegas neredzēts spožums. Neredzamas rokas gaisā turēta, zilzaļās dzirkstelēs izsprakšķēdama, nakts debesīs zaļgo dīvaina eglīte. Neredzētā brīnuma pārsteigti, cilvēki paliek pussolī, vērojot zilzaļi dzeltenās liesmas, kas tur, neskaitāmās dzirkstīs izkvēlodamas, deg kā milzu brīnumsvecīte svētku eglītē. Īsais mirklis liek aizmirst, ka tur sadegs viņu pilsēta, sadegs viņu pagātne un dzīve un tie kā bezpajumtnieki drīz vien atradīsies kailā drupu laukā.

— Eglīte! — iesaucas vecāks vīrs. — Tā rāda vietu, kur jānomet bumbas. — Aptverot reālitāti, baisma no jauna liek kājām steigā locīties, steigties, bēgt. Sirēna nebeidz gaudot, lokoties dobjākiem un gausākiem iekaucieniem, šaušalās sastindzinot asinis.

Rita slēpjas nama ēnās, pusklupus steidzoties pa bēdraino ietvi. Lieliem soļiem, plecos uz priekšu sakucis, viņām gaŗām aizskrien kāds vīrs, pazuzdams aiz ielas stūŗa. Liekas, viņas ir palikušas vienas uz draudīgās ielas un nupat kāda ķēmīga roka tās saķers. Pakausī tāds stingums, ka var dzirdēt asins pulsēšanu deniņos, dīvainu džinkstēšanu un sakostajos zobos sāpošo mēli. Pleci un mugurkauls ir auksti kā ledus. Vai viss dzīvības siltums to ir atstājis? Drausmā skaņa griež un griež, zāģējot deniņus.

— Māt'! — bailēs ieraudas trīcoša bērna balstiņa. Tepat ir kādi vārti, un Rita ievelk meiteni vārtu velvē, cenzdamās to ievīstīt līdzpaņemtajā segā. Viņa pati tumsā trīc, piespiedusies pie aukstās sienas. Tumsā neviena doma nepalīdz pārvarēt šausmas. Melns un nezināms nemiers apņēmis visu pilsētu, stindzinot un mokot baiļu mirkļos. Izdzēsis cerības un pametis tādu bezdomu tukšumu, ka bail tajā iekrist kā bedrē. Virs galvas pavisam tuvu, trulu urbi pierē dzīdams, pārdun bumbvedējs. No tālas tālienes ierejas lielgabals, un tad ir tāds klusums, it kā visa zeme elpu aizturot klausītos. Cik ilgi viņas te jau stāv, kājām līkstot?

Nu jau atkal gaudo, bet tas ir trauksmes atsaukums. Rita vēl stāv akmenī sastingusi. Pavisam lēni pamirušajo locekļos atplūst asinis, sasilst doma. Un nu to sāk kratīt drudzis. Tik stipri, ka viņas pleci un galva raustās, bet ceļgalos ir tāds nespēks, ka tie trīcēdami liecas kopā.

— Māt'! silta bērna rociņa pieskaŗas viņas aukstajiem pirkstiem.

— Iesim gan, meit. — Ritu zem elkoņa paņem vecmāmiņa. Lēni plešas zaļgans rīts pār pilsētas jumtiem.

* * *

Nakts nemiera pārgurdinātā pilsēta mostas dienai. Nogurušiem soļiem cilvēki iet darbos. Darbam nav svētības, rokām nav spēka. Atpūtas nebaudījušie locekļi it kā sabrūk paši sevī. Vairāku nakšu negulētais miegs galvā sajaucis miglu, nevienai domai neļaujot skaidroties. Jūlija dienas ir tveicīgi karstas. Tās izdzeŗ pēdējo spēka palieku. Jau rīta stundā raso piere.

Cik cilvēku prāts ir nomākts, tik zemes galds šai vasarā ir izšķērdīgi bagāts. Bezmākoņainās debesīs staigā saule, visu sēto un stādīto briedinot un nogatavinot. Graudiem bagātie lauki liek vārpu svaram nolīkt līdz zemei. It visā ir kāds dubultots skaistums. Pat putni aizgūtnēm stīgo viņiem vien zināmu dziŗu dziesmu. Tikai dzeguzes kūkošana brīžiem aizlūzt kā raudās, ieklausoties un pārvaicājot: kur tu esi? — Un tad atkal aizgūtnēm vien: kur? kur? — vai tu dzirdi, dzirdi? —

Lielupes pļavas ir tik margoti raibas, ka pļāvējs brīdi domā, pārlaižot skatu ziedošajam klajumam, pirms liek izkapti pirmā vāla pļāvumam. Un kad izkapts sāk dziedāt, vāls ir biezs un sulīgs, uz asā asmens pametot pa mirstošai pīpenes stīgai. Šai skaistumā un pilnībā ir kas nereāls, kā bojā ejas pēdējā mirklī.

Pļāvējs atliec muguru: vai vajadzēja pļaut? — Kam tas būs par labu? — Dārdieni Lietuvas pusē top ik dienas dobjāki, tuvāki... Bet kaimiņš pārupē tāpat strīķē izkapti, biedējot griezes bērnus. Noliecis sviedraino muguru, pļauj un pļauj. No lauka uz lauku, no pļavas uz pļavu trīc zemnieka ausij mīļā izkapts dziesma, retumis sasaucoties ar cilvēku balsīm. Brīdi pa brīdim jaunā vāla galā pļāvējs atliec muguru, piedurknē noslaukot pieri, un ceļ pie izslāpušās mutes skābputras krūzi. Skāņais padzēriens visos locekļos ielej jaunu spirgtumu. Nepļautā strēmele top arvien šaurāka, kamēr nopļautais klājiens saldi vīst, aiznesot vasaras smaržas tālu visapkārt, piesijājot mazpilsētiņas ielas un katru sētsvidu. Siena pļauja... pilsētnieka nāsis to uztver ar sevišķu baudu. Tā liekas, ka dzīve ritētu savu parasto gaitu. Zemnieks zina savu laiku, un kamēr kāda roka sēs graudu zemē, cilvēka mutei maizes pietiks.

Taču Jelgavas ielas ir neparasti dzīvas. Tur kustas un mainās karavīru stāvi pelēkās uniformās. Pašapzinīgi, sārtvaidzīgi virsnieki un sava tipa meitenes smaidošām sejām. Vācu un latviešu valoda jaucas un mijas, pa vidu atbalsojot pa ukraiņu vai krievu vārdam. Tie — ukraiņu bēgļi, kas, sekodami vācu karaspēkam, iestrēguši Latvijas territorijā, nezinādami, kurp tālāk iet. Kara postījumu piemeklēti, tie meklēja pajumti un maizi. Un latviešu zemnieks lieca muguru sviedros, lai pavalga un maizes rieciena pietiktu viņiem. Jo reiz taču šīs nedienas beigsies un atsāksies normāla dzīve. Tad latviešu vīrs varēs atkal brīvi izstiept augumu, nopurināt visu svešo un atsākt miera dzīvi. Kad visas frontes klusēs, kad nenāks nāve no gaisa vai krūma, varēs pārsiet visas netaisnības sistās brūces. Ir jāpaciešas, jāiztur. Un viņš pļauj...

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● DV priekšnieku J. Frišvaldu Maltonas lidlaukā 3. maijā sagaidīja DV Kanadā valdes priekšsēdis G. Brikmanis ar valdes locekli R. Puriņu, DV Mēnešraksta apgāda vadītāju K. Benconu un DV Toronto nodaļas valdes pārstāvi O. Kļaveniekū. Tālo viesi lidlaukā sveica Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne ar DV CV jaunatnes daļas vad. Baibu Šmitu-Kalēju, pasniedzot ziedus. J. Frišvalds ielidoja Toronto no Nujorkas, kur bija piedalījies ALA kongresa pirmās dienas sesijā un sveicinājis DV saimes vārdā. Viesis atzinīgi izteicās par kongresa norisi. Viņu īpaši iepriecinājusi jaunās paaudzes pārstāvju latviskā stāja. Kanadā J. Frišvalds viesojas pirmo reizi.

● TLB sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums 4. maijā Lietuviešu namā bija pulcinājis pāri par 500 dalībnieku — skolas saimi un viesus. To ievadīja 7.b. klases skolēnu kopdeklamācija un māc. I. Gaides svētbrīdis. Pēc skolas pārzines A. Martinsones uzrunas skolēni kopīgi nodziedāja Mīļā māmiņ, ar šo dziesmu, un bērni ar ziediem sveica savus vecākus. Visas klases piedalījās 28 priekšnesumos ar grupu deklamācijām, ko pavadīja ar kustībām, dziesmām, stabulēšanu un tautas dejām. Dziedāja skolas mazais korītis Vizmas Maksiņas vadībā un vecāko klašu koris, ko vadīja skolotāja V. Slavieša. Klaviermūziku spēlēja Ilga Liepiņa. Loterijā izlozēja J. Popeļa dāvāto gleznu, ko laimēja A. Anšmits sen. Bija iznācis gadskārtējais skolas žurnāls Auseklītis skolotājas B. Kūlas vadībā. Šogad tas iespiests 400 eksmplāros, no tiem sarīkojumā pārdeva 75. Nobeigumā bija cienasts skolēniem, vecāku padomes rīkotā bufete, tautas dejas un rotaļas. Ziedojumi par programmu, ienākumi no bufetes un loterija deva skolai ap 300 dol. atlikumu. Skolas izlaiduma akts ar 25 g. darbības atceri 7. jūnijā pl. 10 no rīta Latviešu namā. Jaunākās klases darbu beigs jau 31. maijā. Skolu šogad paredz beigt 25 audzēkņi

● Pensionāru apvienības 1. maija saietā 134 dalībnieki noklausījās A. Kiršas sacerējumu par Daugavu. 15. maija sanāksmē būs redzams Alīdas Kiršas ceturtais uzvedums „Latvieši likteņgaitās no 1914.—1974. gadam", 5 cēlienos, ietverot 60 gadu periodu. Tēlotāji Arturs Ziediņš, Elza Villere, Maiga Kociņa, Maiga Nordštrande, Berta Bušmane, Jānis Indriksons, Valdis Vilišķis, kā arī Marta Grīnbauma, Anna Mame un Herta Zvirgzdiņa. Ziņu teicēja Alīda Kirša. Lugu iestudējusi Alma Liepiņa. Skatuves meistars Eduards Buka, dekorācijas darinājuši Anna Goba, Maiga un Kārlis Nordštrandi.

● Nākamo trīs nedēļu laikā trīs luterāņu draudzes iesvētīs kopā 81 jaunieti. 18. maijā dievkalpojumā pl. 11 no rīta iesvētīs 31 Sv. Jāņa draudzes jaunieti. Nedēļu vēlāk 25. maijā pl. 11 no rīta Sv. Andreja baznīcā iesvētīs 27 jaunos draudzes locekļus, bet 1. jūnijā pl. 1 dienā Sv. Barnaba baznīcā iesvētīs 23 Austrumu draudzes jauniešus.

● Newmarket slimnīcā 2. maijā no laundabīga audzēja miris 73. g. vecais Žanis Freimanis. Latvijā viņš 1936. gadā beidzis Lepājas jūrskolu ar tālbraucēja kapteņa diplomu, vēlāk strādājis par loci Liepājas ostā, Otrā pasaules kara laikā Gotenhāfenā, Vācijā. No Brazilijas iecelojis Kanadā 1959. gadā. Līdz aiziešanai atpūtā strādāja savā arodā, kuģojot pa Kanadas lielo ezeru ūdensceļiem. Aizgājēju 5. maijā uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. I. Gaide, iepriekšējā vakarā vadot piemiņas brīdi Rosara apbedīšanas namā. Nelaikim Kanadā paliek dzīvesbiedre Veronika, meita Daina un znots Maiks Vilkinsons ar mazmeitām Viktoriju un Selenu, kā arī brālis tālbraucēju kapteinis Rūdolfs Freimanis ar ģimeni Anglijā un māsa Latvijā. Uz bērēm bija ieradies arī brālēns Jānis Freimanis no Nujorkas.

● Humber slimnīcā 28. aprīlī no leukēmijas miris 73 g. vecais Kārlis Ruģelis, atstājot Toronto dzīvesbiedri Mariju, dēlu Imantu un vedeklu Rasmu Ruģeli un 2 mazdēlus, otru dēlu Tālivaldi un vedeklu Ģertrūdi un 2 mazbērnus, kā arī dēlu ar ģimeni Latvijā. Māc. I. Gaide 1. maijā izvadīja aizgājēju uz Jorkas kapsētas latviešu kapiem. N. Ruģelis kalpojis par seržantu Latvijas armijā, Rēzeknes garnizonā.

● Autonelaimē 15. decembrī cietušā Toronto latviešu biedrības valdes priekšsēža vietniece, agrākā sestdienas skolas pārzine Milda Matīsa pēc apmēram 4 mēnešu pavadīšanas divās slimnīcās, atgriezusies mājās, kur noteikta turpmāka ārstēšanās ar terapiju. M. Matīsa autokatastrofā bija lauzusi atslēgas kaulu, kreiso roku, gūžas un žokļu kaulu. Tagad viņa var jau staigāt, gan ar spieķa palīdzību. Otrai negadījumā cietušajai, viņas māsai Austrai Ritumai, slimnīcā paredzēta ārstēšanās vēl kādu mēnesi. Auto nelaimē tika nonāvēts auto vadītājs 54 g. vecais Arvīds Ritums un viešņa no Kalifornijas 71 g. vecā Lilija Abeltiņa. Katastrofas iemesls bija auto vadītāja pēkšņā nave, plīstot asinsvadam.

● Archibīskaps A. Lūsis salaulājis Mārīti Vimani ar Trevoru Stepenu Gerelus. Māc. I. Gaide kristījis Skotu Arvidu Ludevika, Arvīda un Džūnas dēlu.

● Toronto latviešu biedrības Kurzemes cietokšņa krišanas atceres sarīkojums 11. maijā pl. 6 vak. Latviešu namā. Māc. A. Briedis vadīs svētbrīdi; mūzikāli un literāri priekšnesumi. Programmu sagatavojusi Lonija Vasariņa. Kaŗa invalidiem, pensionāriem un skolēniem ieeja brīva.

● Riverdāles vidusskolas audzēkņu korī un orķestrī piedalās arī daži latviešu jaunieši. Skolas sarīkojumu programmā 13. kl. audzēknis Andris Briedis un 10. kl. audzēkne Inese Briede spēlēja klarneti, bet 13. kl. audzēkņi Valda Mackara, Gunta Mackara un Ilze Morgenšterna flautu, tās pašas klases audzēknis Andris Auziņš — tauri, 11. kl. audzēkne Aina Černovska saksafonu un Sandra Eikena dziedāja korī. Auditorija programmas veicējiem veltīja daudz aplausu. Orķestri 13 gadus vadījis igaunis Ats Sulevs, kas tagad pārceļas uz Oksbridžu.

● Saulaines nometnošanas maksa šogad būs 90 dol. par divām nedēļām pirmajam bērnam, otram 70 dol., bet trešajam bērnam divu nedēļu posmā 60 dol., papildus nedēļa 40 dol. Mazo bērnu nometne (no 5—7 g.v.) ilgs 5 nedēļas. Par vienu nedēļu maksa pirmajam bērnam 45 dol., otram — 40 dol. Saulaines telpu īre lielajā mājā 4 un 6 dol. dienā vai 18 un 28 dol. nedēļā, mazo bērnu mītnē — 3 dol. vai 13 dol. nedēļā, kalna vasarnīcās 6 dol. dienā, jaunajā vasarnīcā — 3 dol. un 4 dol. dienā vai 13 dol. un 18 dol. nedēļā. Svētkos lielās istabas 15 dol. dienā, mazās — 10 dol. dienā. Lielās zāles cena (koridors, virtuve, vannas istaba) 125 dol. par sarīkojumu. Telšošana 3 dol. dienā vai nedēļas nogalē 6 dol. nedēļā un 30 dol. par sezonu. Piekabes novietošana: mazajai — 6 dol. nedēļā, vai 50 dol. sezonā, lielajai 10 dol. nedēļā, vai 70 dol. sezonā. Auto novietošana 1 dol. par iebraukšanu vai 7 dol. sezonā. Pieteikšanās pie Saulaines pārvaldes priekšnieka: G. Tannis, 6 Harnish Cr., Willowdale, Ont. M6M 2C1, tālr. 225-8635, vai pie Saulaines saimnieka: I. Ozols, Camp Saulaine, RR No. 1, Utopia, Ont., (705) 424-1118. Jāņu sarīkojums notiks 21. jūnijā, bet Saulaines bērnu svētki no 1. — 3. augustam. Sporta svētki 4. augustā.

TLB sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums notika 4. maijā Lietuviešu zālē. Attēlā redzams skolas koris Vizmas Maksiņas vadībā dziedot: Mīļā māmiņ, ar šo dziesmu...
Foto: J. Liģers

Rosīgs kreditsabiedrības darbs

Montrealas latviešu kreditsabiedrības gada sapulce vienprātīgi apstiprināja valdes ieteikto peļņas sadali. Noguldītāji par 1974. gada beznoteikumu noguldījumiem saņēma 6½%, bet par termiņa noguldījumiem 8%, tāpat jaunieši par saviem noguldījumiem, kas ir augstākā izmaksa sabiedrības pastāvēšanas laikā.

Bilance augusi par 8%, pārsniedzot 167.000 dol. Par 8% pieaudzis arī biedru skaits — 263. Sabiedrība apmierinājusi visus aizdevuma pieprasījumus. Maksa par nekustamo īpašumu aizdevumiem ir 9½%, bet par personiskiem aizdevumiem — 1% mēnesī no atlikušās summas.

Sadarbība ar biedriem un kreditsabiedrību līgu bijusi laba. Visas pārvēlamās amatpersonas ievēlēja no jauna, bet aizejošā revīzijas komisijas locekļa A. Spūrmaņa vietā ievēlēja L. Andersonu.

Amatus nākošajam darbības gadam sadalīja šādi: valdē — priekšsēdis P. Agrums, vietnieks G. Jakobsons, pārzine A. Mežgaile, sekretārs R. Vītiņš, loceklis E. Lāsums. Revīzijas komisijā — priekšsēdis A. Krievs, locekļi V. Bērziņš un S. Andersone. Aizdevumu komitejā — J. Ļavs, L. Ulmanis un J. Vilnis.

Kreditsabiedrības birojs atrodas Latviešu namā, atvērts katru otrdienas vakaru.

Agrumu Pēteris

Iesvētāmo jauniešu saiets

Aprīļa pēdējās nedēļas nogali Toronto luterāņu draudžu latviešu jaunieši pavadīja kanadiešu baznīcas organizācijas nometnē pie Port Sidnejas. 50 jaunieši izbrauca no Toronto kopējā autobusā. Saieta galvenais temats bija: Ticības apliecība un Kristus norādījumi dzīvei, kas atrodami Kalna sprediķī. Ap šīm tēmām arī saistījās visas lekcijas, debates, dziesmas un filmas.

Piektdienas vakara un sestdienas rīta lekcijas un debates vadīja viesis māc. U. Cepure no Filadelfijas, pārējās — māc. J. Cālītis, māc. I. Gaide un Morella Vilka. Siltā pavasara saule un liesmas kamīnā palīdzēja jauniešiem rast vajadzīgo noskaņojumu daudzo un nopietno domu uzklausīšanai un iztirzāšanai. Jauniešu labākai izpratnei katru lekciju papildināja filma vai krāsu diapozitīvi.

Sestdienas gaitas beidzās ar svētvakara pārdomām pie kamīna svecīšu gaismā. Svētdienas rīta dievkalpojumu vadīja māc. I. Gaide un māc. J. Cālītis. Tajā piedalījās saieta dalībnieki, lasot bībeles tekstu. Morella Vilka svētrīta pārdomām aicināja jauniešus Dieva slavināšanai par visām saņemtām dāvanām un mudināja neapstāties augšanā kristietībā, bet arī pēc iesvētes turpināt meklēt un atrast Kristus apsolīto ceļu uz pilnīgāku un vērtīgāku dzīvi.

Saieta beigās dalībnieki sadalījās 4 grupās, lai pārrunātu gūto un nāktu ar ierosinājumiem turpmākam jauniešu darbam draudzēs. Izskanēja atziņa, ka būtu vēlams organizēt vienu jauniešu pulciņu visām trim luterāņu draudzēm Toronto, motivējot ar to, ka interesantāk būt kopā lielākā skaitā, būtu arī labākas iespējas dažādu nodarbību organizēšanai. Dievkalpojumos vēlams vairāk priecīgu Dieva slavināšanas dziesmu, kas jauniešiem tuvākas, nekā ierastās meldijas. Jaunieši domāja, ka baznīcā nav jāiet katru svētdienu, jo arī vecāki to nedarot. Tika izteikto vēlēšanās pēc šāda veida jauniešu saietiem, kas saistīti ar izbraukumiem.

Noklausoties šīs un vēl citas jauniešu atziņas un sarunas jāsecina, ka mūsu draudzēs vēl daudz darba kā jauno, tā arī veco draudzes locekļu audzināšanā, lai mēs Kristus mācību spētu saprast un pieņemt par savas dzīves vadlīniju.

M. V.

KANADAS ZIŅAS

LONDONA

● Londonas latviešu pensionāru apvienība jau iegājusi trešajā darbības gadā. Katru otru nedēļu notiek sanāksmes ar pārrunām, dažāda veida nodarbībām un filmām Senior Community Centre telpās. Biedri lasījuši referātus par Latvijas valsts tapšanas norisi, svarīgākiem posmiem valsts un tautas dzīvē un savas atmiņas. Sarīkoti vairāki atklāti referāti ārstniecības, tautas tērpu gatavošanas un citos jautājumos, kā arī šūšanā un ādas apstrādāšanā. Izkārtots apvienības darbības atklāšanas vakars, divas Ziemsvētku eglītes un pankūku vakars; 4. maijā notika „Maija svētdienas pēcpusdiena" ar Toronto viesu — Alīdas Kiršas, Martas E. Adamas un Ruta Āzes piedalīšanos. A. Kirša stāstīja par Latvijas dabu un cilvēkiem, kā dažādu profesiju cilvēki bildina savas izredzētās un īsas atmiņas par trim paaudzēm. M. Adama piedalījās ar dziesmām, bet R. Āze ar klavieru solo un pavadījumu. Klausītājiem bija prieks par viesu priekšnesumiem. Pensionāru dāmas bija klājušas bagātīgu galdu viesu cienastam.

V. B.

BRITU KOLUMBIJA

● DV Britu Kolumbijas nodaļas 23. gadasvētkos Vankuverā bija ieradušās ap 30 personu, kuŗas uzrunāja nodaļas valdes priekšsēdis Vilnis Kajaks. No nodaļas dibinātājiem bija klāt E. Fišere, bet no Otra pasaules kaŗa cīnītājiem, kas pārcietuši Cedelgēmas gūstu — E. Pelēns un K. Indāns. Par Kurzemes cīņām stāstīja E. Pelēns, bet Vija Pelēna lasīja izvilkumus no Artura Strautmaņa ievada Andreja Eglīša grāmatai Dvēseļu cietoksnis. Lucija Kajaka deklamēja Friča Bārdas dzejoli — Vagonā. Ar klusuma brīdi piemineja Kurzemē kritušos cīnītājus. Sakarā ar 65 mūža gadiem, sumināja nodaļas dalībnieku J. Ozolu, pasniedzot ziedus un velti. M. Sīle nodaļai gadasvētkos pasniedza vanadžu kopas darinātu, latvju rakstiem rotātos vākos iesietu albumu.

● DV Britu Kolumbijas nodaļas vanadzes un viešņas kuplā skaitā sapulcējās Annas Sissasas mājā Burnabijā kopējā vakarēšanā, kur noklausījās mājasmātes referātu par dāvanām un dāvanu devējiem. Nodaļas vanadžu kopas vadītāja Māra Sīle stāstīja par latviskajiem rokdarbiem. Vakarētājas varēja iepazīties arī ar Annas Sissasas un Vijas Pelēnas rokdarbiem. Pēdējā iepazīstināja arī ar savas mūžībā aizgājušās mātes Bangerskas izstrādājumiem. Ar skaistiem rokdarbu paraugiem dažādās technikās reprezentējās viešņa Aleksandra Ļegzdiņa no Vankuveras. Bija arī bagātīgs, visu klātesošo vanadžu sagādāts cienasta galds.

Anna Sissasa

Attēlā
..
Liģers

nedēļa 40
metne (no
dēļas. Par
pirmajam
am — 40
īre lielajā
enā vai 18
nazo bērnu
13 dol. ne-
cās 6 dol.
rnīcā — 3
vai 13 dol.
Svētkos lie-
enā, mazās
s zāles ce-
e, vannas
arīkojumu.
nā vai ne-
dēļā un 30
ekabes no-
— 6 dol ne-
nā, lielajai
70 dol. se-
na 1 dol.
7 dol. se-
e Saulaines
a: G. Tan-
Willowdale,
. 225-8635,
mnieka: I.
e; RR No.
) 424-1118.
iks 21. jū-
ērnu svēt-
am. Sporta

ets

mudināja
kristietībā,
s turpināt
ristus apso-
ku un vēr-

ībnieki sa-
i pārrunā-
r ierosinā-
jauniešu
Izskanēja
lams orga-
u pulciņu
āņu drau-
tīvējot ar
būt kopā
arī labā-
nodarbību
kalpojumos
ēcīgu Dieva
u, kas jau-
kā ierastās
domāja, ka
katru svēt-
to nedarot.
nās pēc šā-
ietiem, kas
miem.

un vēl citas
sarunas jā-
raudzēs vēl
uno, tā arī
ekļu audzi-
ristus mācī-
un pieņemt
adlīniju.

M. V.

Ziņojumi un debates ALA kongresā

Amerikas latviešu apvienības pirmās dienas pēcpusdienas sesija notika Ņujorkas DV namā Bronksā, kuŗā savu ziņojumu nolasīja ALA priekšsēža vietnieks un apgāda vadītājs J. Riekstiņš. ALA izgatavojusi četras filmas, bet nav līdzekļu piektajai. Apmeklētāju skaits filmu izrādēs bijis mazāks nekā cerēts, daudzās vietās ap simtu vai mazāk. Maziem latviešu centriem filma patikusi, bet atturīgāki bijuši lielie centri. Notikušas 38 filmu izrādes ASV, 6 Kanadā un viena filmas kopija nosūtīta uz Austrāliju.

Pēc Izglītības biroja vadītāja U. Inveisa ziņojuma noskaidrojās, ka skolēnu skaits pamatskolās ir stabils, bet vidusskolās divos pēdējos gados pieaudzis par 43%, ko ietekmējušas divas jaunās vasaras vidusskolas. Skolēnu zināšanu līmenis slīd uz leju, ir prasība pēc programmu vienkāršošanas vai samazināšanas. Skolotāju sastāvā nepieciešami jauni spēki. Pagājušā gadā darbojušās 62 latviešu skolas ar 1507 pamatskolēniem un 439 skolēniem vidusskolās. Skolotāju skaits kopā ar izpalīgiem bijis 495.

Sporta biroja vadītājs T. Aldzeris izteicās, ka vēlams plašāk iesaistīt jaunatni sporta nodarbībās. Blakus ALA sporta birojam izveidojusies ALJA sporta nozare. Paredzētas paplašinātas sporta nodarbības vasaras nometnēs un vidusskolās.

Kultūras biroja vadītājs M. Grīns ziņoja, ka maijā iznāks žurnāls Latvju Māksla. Sākti priekšdarbi Latviešu enciklopēdijas papildu sējuma sagatavošanai, kuŗa galvenais redaktors ir E. Andersons.

Aprūpes biroja vadītāja I. Stravinska ziņoja, ka organizācijas savākušas 113.102 dolaru aprūpes vajadzībām. Draudzēm saziedots 61.505, DV 39.170 un baptistu apvienībai 12.427 dolari. Izlietoti 91.397 dolari, no tiem ASV 41821, uz Latviju 26.345, Vācijā 12.406 un citur 10.825 dolari. Apspriežams jautājums par pensionāru kopu dibināšanu, kaut dažos latviešu centros tās ir jau nodibinātas.

Vidienes apgabala pārstāvis V. Miķelsons domāja, ka latviešu centros nepieciešams ALA pārstāvis, informācijas sniedzējs vai vismaz organizējamas sanāksmes, ko apmeklētu ALA pārstāvji. DV pārstāvis V. Antiņš aizrādīja, ka divas trešdaļas no DV apvienības iestājušās Latvijas brīvības fondā.

Rietumu krasta pārstāvis V. Cilnis domāja, ka viņa apgabala tautiešu interese par latviešu lietām augusi. Kalifornijā nodibinājušās divas pensionāru kopas. Rietumkrasta dziesmu svētki veidojas ar labām sekmēm. Jāņa Doniņa dzīvesbiedre Katlīna Losandželosā saņēmusi ziņas, ka Doniņa pēdējais lūgums izceļot no Latvijas uz ASV noraidīts un ka nākamo lūgumu nevar iesniegt pirms oktobŗa.

Finanču biroja vadītājs V. Bērziņš izteicās, ka labi sekmējas centrālā biedru karšu izplatīšana. No 855 mūža biedriem katrs iemaksājis 100 dolaru. Šo ienākumu procentus izlieto ALA darbam. ALA bijuši 187.777 dolaru ieņēmumi un 147.098 dolaru izdevumi. Noguldījumi devuši labus procentus. ALA biedru kartes iegādātas tikpat daudz kā iepriekšējos gados.

Ārējās informācijas biroja vadītāja A. Tālberga informēja, ka Pāvils Brūveris vēlētos izceļot no Latvijas uz Vāciju, bet Olavs Brūveris un mācītājs Ž. Šmits vēlētos palikt Latvijā. Pēc viņas informācijas latvieši nosūtījuši 7—8000 vēstuļu ASV likumdevējiem, un atzina, ka vēstuļu skaits varētu būt lielāks. Apvienoto baltiešu komitejas loceklis G. Meierovics bija saskaitījis, ka 85 kongresa locekļi un 6 senātori atbalsta baltiešu rezolūcijas.

Pēc priekšsēža I. Spilnera ziņojuma Radio Liberty latviešu raidījumus varēs uzsākt 1. jūlijā. Budžets vēl nav apstiprināts. I. Spilners ALA darbā nokalpojis jau 6 gadu, no tiem 3 par priekšsēdi, bet tagad no šī darba viņš vēlas aiziet. Kongresa dalībnieki viņu godināja ar piecelšanos.

Revīzijas komisija bija sagatavojusi divu lappušu gaŗu ziņojumu ar 14 ieteikumiem ALA darba uzlabošanai.

Debatēs izskanēja šaubas par latviešu nacionālo stāju dažos gadījumos. Līdzīgi DV delegātu sanāksmē pirms divām nedēļām Vašingtonā bija izskanējis apliecinājums, ka ASV latviešu stāja ir gan nacionāla, tikai atsevišķos gadījumos tā novirzījusies pa kreisi.

I. Bergmanis no Čikagas aizrādīja, ka Z. Lazdas fonds Kalifornijā sācis izrādīt divas okupētās Latvijas krāsu filmas. Izrādes apmeklējuši padomju diplomāti, un par filmām ir liela interese. Viņš vēlējās zināt, vai ALA šīs izrādes nevarētu kontrolēt vai vismaz iepriekš dot kādu izrādāmo filmu izvērtējumu. J. Cilnis aizrādīja, ka izrādēs padomju pārstāvji ieradušies nelūgti. G. Meierovics aizrādīja, ka filmu sūtījusi oficiāla padomju iestāde un ALA nevar sadarboties ar komūnistu iestādēm.

J. Vilciņš stāstīja par šo filmu Čikagā, ko izrādījušas divas latviešu organizācijas, kas nav ALA biedres. Rīkotāji atteikušies izvērtēt kādu filmu pirms izrādes, bet ieteikuši skatītājiem pašiem to darīt.

Daudz pārrunu bija arī par pēdējās ALA filmas mazo apmeklētāju skaitu. Vairāki runātāji bija ieskatos, ka filma par maz reklāmēta, tomēr bija jāatzīst, ka nākamās filmas gatavošanai nav līdzekļu. Bija ieteikums latviešu centros filmu izrādīt otrreiz. Tika norādīts, ka filmā vairāk uzsvērtas privātpersonas, mazāk rādīta visa latviešu dzīve.

E. Upītis bija aprēķinājis, ka dāvanu saiņus sūtot, par krievu muitu jāmaksā 40 līdz 61% no mantu vērtības. Viņš ierosināja par to rakstīt ASV likumdevējiem, lai tie krieviem ierosinātu muitu samazināt.

J. Vilciņš kritizēja Latviešu institūta dibināšanu, jo tā darbu varētu veikt attiecīgie ALA biroji. Viņš izteica šaubas, cik ilgi tāds institūts varētu darboties. M. Grīns aizstāvēja institūta vajadzību.

Institūta darbību kritizēja arī, pārrunājot par budžetu, kas bija paredzēts 5000 dol. apmērā. Vairāki runātāji apšaubīja tik lielu summu, it sevišķi, ja tā paredzēta telpu īrei Klīvlandē. V. Klīve aizrādīja, ka institūts no ALA pieprasījis 8200 dolaru un vēlējās zināt, kādi projekti būtu svītrājami. Z. Freivalde ieteica to izvēlēties pašam institūtam, jo ALA nav iespēju vairāk piešķirt. Budžetu apstiprināja tikai otrā dienā. Izdevumos paredzēti 152.000 dolaru, ienākumos 183.000 dolaru. Izdevumos 50.000 dolaru paredzēti administrācijas darbībai, bet 102.000 dažādiem darbības projektiem, visvairāk skolu grāmatām.

KOMISIJU IETEIKUMI

Otrās dienas priekšpusdiena pagāja dažādu komisiju darbā. Kultūras komisija nolēma, ka Sietlas dziesmu svētku laikā būtu izkārtojams Kultūras fonda stends. Izdodami angļu valodā kultūras materiāli, īpaši par mūziku. Kultūras dienas

(Turpinājums 12. lp.)

Toronto triju latviešu ev. lut. draudžu 50 iesvētāmie jaunieši izbraukumā kopējā autobusā uz Port Sidneju, Ont. Trešais no labās māc. J. Cālītis un māc.I. Gaide.

Foto: Valdis Matisons.

Atbalsis senāta un tautas vietnieku namā

Pasaules baltiešu apvienības pēdējā sēdē Ņujorkā noskaidrojās, ka sakarā ar Eiropas drošības un sadarbības konferences izraisīto baltiešu vēstuļu un telegrammu akciju, tautas vietnieku namā pieņemtas vairākas rezolūcijas, kuŗas līdz 10. aprīlim bija atbalstījuši jau 59 deputāti. Tieši šajā dienā arī senātors Kurtis (Curtis — Nebraska) iesniedza senātā rezolūciju nr. 29, kuŗā — līdzīgi kā tautas vietnieku nama rezolūcijā — ieteica ASV valdībai turpināt līdzšinējo nostāju Baltijas valstu jautājumā un amerikāņu delegācijai Eiropas drošības konferencē neatzīt Baltijas valstu iekļaušanu Pad. savienībā.

Piedaloties igauņu, latviešu un lietuviešu pārstāvjiem, sēdē nolēma, ka vēstuļu un telegrammu akcija vēl vairāk paplašināma, lai iepazīstinātu visus senāta un vietnieku nama locekļus ar Baltijas valstu jautājumu un lūgtu viņus ar līdzīgām rezolūcijām izteikto viedokli atbalstīt. Pateicības vēstules izsūtītas visiem, kas to jau darījuši. Personiskos apmeklējumos, ko izdara Apvienotā baltiešu komiteja Vašingtonā, lielāku skaitu deputātu tuvāk iepazīstina ar baltiešu bažām par Eiropas drošības konferences rezultātiem.

Pasaules baltiešu apvienības valdes priekšsēdis U. Grava iepazīstināja sēdes dalībniekus ar Anglijas ārlietu ministrijas Austrumeiropas un Pad. savienības nodaļas referenta atbildi Baltiešu apvienībai Londonā, kuŗā referents uzsver, ka Anglijas nostāja Baltijas valstu jautājumā nav mainījusies un tā neatzīst šo valstu iekļaušanu Pad. savienībā. Viņš norāda, ka Anglijas valdība neparedz konferences lēmumiem legālu spēku un tie atzīs tikai „de facto" robežas, kuŗas ar varu nebūtu grozāmas.

Līdzīgu informāciju priekšsēdis sniedza par Kanadas ārlietu un aizsardzības ministrijas locekļa Haidaša interviju ar Kanadas ārlietu ministru attieksmē uz Eiropas drošības konferenci. Savās atbildēs ministrs Makkekens norādīja uz cerībām, ka konferences rezultātā būs iespējams attīstīt labāku informācijas un domu iemaiņu, panākt ģimeņu apvienošanu un vienprātīgi iedzīvināt jautājumus, kas skaŗ cilvēku tiesības. Attieksmē uz robežām viņš nesaskatīja iespēju, ka tās varētu legālizēt jebkuŗā vietā Eiropā, jo tam uzdevumam būtu vajadzīga miera konference. Sēdes dalībnieki arī iepazinās ar Eiropas drošības konferencē pieņemto tekstu attieksmē uz robežu neaizkaŗamību, territoriālu patstāvību un cilvēku pašnoteikšanās tiesībām.

Lietuviešu pārstāvji izteica vēlamību, lai jaunā paaudze būtu aktīvāki iesaistīta nacionālpolitiskā darbā. Šī uzdevuma veikšanai tie iesniedza plānu, kas paredz baltiešu jauniešu ciešāku sadarbību augstākās mācību iestādēs, studentu organizācijās un vietējos baltiešu centros. Tāpat jaunatne būtu vairāk jāiepazīstina ar Ribentropa - Molotova un Jaltas līgumiem, to nozīmi un konsekvencēm pašreizējā Eiropas drošības konferencē.

Ņemot vērā iespējamo Eiropas drošības konferences darba izbeigšanu jūnija beigās, bijušais priekšsēdis J. Valiunas uzņēmās koordinēt vizitācijas Eiropas galvaspilsētās, lai noskaidrotu atsevišķo valstu nostājas robežu jautājumos. I. Plērs apņēmās uzturēt ciešu kontaktu ar baltiešu centriem ASV, bet priekšsēdis U. Grava koncentrēsies uz konferences nobeiguma posmu un ar to saistītām aktivitātēm.

Baltiešu informācijas konference paredzēta 7. un 8. jūnijā Upsalas kolledžā Ņudžersijā. Piedalīšanās maksa paredzēta 45 dol. no personas, ieskaitot uzturu un pārnakšņošanu.

Kasieris A. Lejiņš ziņoja, ka visas apvienības nokārtojušas savas dalības maksas par 1975. g., un Pasaules baltiešu apvienībā, latviešiem pārņemot prezidēšanu, kasē ir 1066 dol.

Sēdes darba gaitu protokolēja A. Spirģe. Sēdē piedalījās arī Amerikas latviešu apvienības priekšsēža vietnieks J. Riekstiņš.

A. Lejiņš

DVF delegātu sapulces dalībnieki Anglijā, pirmajā rindā no kreisās: A. Sīlis, 3. DV globālo dienu rīcības komitejas priekšsēdis Imants Pālītis, G. Rītiņš, Zenta Socniece, DV priekšnieks J. Frišvalds, vanadžu priekšniece Marija Ķeņģe, DVF priekšnieks Anglijā L. Rumba, Austra Liepiņa, sapulces vadītājs J. Bušēvics (Bradforda), L. Lindiņa un J. Andrups.
Foto: H. Blezūrs

Latviešu nac. fonda darbs

FONDA PADOMES KOPSAPULCE STOKHOLMĀ

Latviešu nacionālā fonda padomes gadskārtējā kopsapulce agr. A. Ūdra vadībā apstiprināja fonda valdes sniegtos pārskatus par pag. gada darbību. Plašā darba pārskata ievadījumā LNF valde starp citu raksta:

Katra gada beigās grāmatvedis zināmus procentus noraksta no inventāra vērtības, no nedzīvām lietām. Arī ikviena tauta, pašai nezinot, uzņem savu dzīvo nacionālo inventāru, kas atspoguļojas vai nu gaišās skaitļu rindās, vai arī drūmos norakstījumos. To vislabāk parāda ikvienas tautas dzīvā spēka problēmu statistika. Pēdējā latviešu tautai okupācijas spaidos nerāda šodien gaišus, priecīgus skaitļus, bet gan norāda uz pretējo — tautas dzīvā spēka bīstamu apdraudējumu. Kā stiprināt mūsu tautas morālos spēkus, kā vairot tautas dzīvā spēka pieaugumu? — Sarunās ar tēvzemes latviešiem atbilde ir īsa: „Dodiet mums ticību gaišākai nākamībai." — Bet kur mums ņemt šo ticību, kas izietu no mūsu varēšanas reālitātēm? Jautājums šajā paaudzē laikam paliks neatbildēts.

Kā izpaudies LNF darbs pagājušā gadā? — Vispirms minamas NF pārstāvības visā brīvajā pasaulē, sadarbība ar citām baltiešu u. c. trimdinieku organizācijām un kontakti ar brīvo tautu pārstāvjiem. LNF izveidotais pārstāvju tīkls tagad aptver Dienvidameriku, Austrāliju, Jaunzēlandi, ASV, Kanadu un Eiropu. Šīm pārstāvībām liela nozīme sevišķi informācijas materiālu izvietošanā un līdzekļu sagādē. LNF atbalstītāju skaits visā brīvajā pasaulē pēdējos gados sasniedz 10.000. 1974. gada darbs nav tomēr prasījis visu šo atbalstītāju materiālu izmantošanu. To atbalstu Fonda valde lūgs pēc vajadzības, jo LNF nolūks nav līdzekļus uzkrāt kādām nezināmām nākotnes vajadzībām.

LNF ir sadarbojies ar BATUN Ņujorkā, Amnesty International, starptautisko organizāciju Common Committee of East Exiles in Danmark, zviedru vadīto Baltijas Komiteju Stokholmā u. c. organizācijām. Pašreiz kopā ar citām ieinteresētām organizācijām tiek sagatavota programma Padomju savienības noziedzību izmeklēšanai tautu iznīcināšanā.

Kopdarbībā ar Igauņu nacionālo fondu turpināta informācijas biļetenu izdošana angļu, vācu un zviedru valodā. Biļetenu Dienvidamerikas vajadzībām spāņu valodā regulāri izdod LNF pārstāvis Argentīnā. Laba sadarbība izveidojusies ar latviešu pārstāvībām Austrālijā, Kanadā, Anglijā un Vācijā, kā arī ar globālo Daugavas Vanagu organizāciju. LNF informācijas materiālus ir regulāri izmantojuši arī Šveices, Itālijas, Holandes, Beļģijas latviešu informācijas darbinieki.

Informācijas materiālus ir lūgušas un saņēmušas arī daudzas citu tautu organizācijas, piem. no Somijas lūgta informācija par Latvijas baznīcas darbinieku vajāšanām, no Norvēģijas par Baltijas valstu okupācijas vēsturi un mūsu jaunatnes darbību tēvzemes brīvības labā, zviedru politisko partiju pārstāvji vēlējušies informāciju par okupēto Baltijas valstu likteņiem šodienas faktu skatījumā. LNF informācija sūtīta arī uz Japānu, Ķīnu un Taizemi.

Pag. gada martā LNF valdes loceklis A. Landsmanis piedalījās Individa un tautu pašnoteikšanās tiesībām veltītā kongresā Lucernā, Šveicē. Kopā ar Igauņu NF pārstāvi E. Krepu Landsmanis apmeklēja arī Ženevu un Cīrichi un informēja Drošības konferences delegātus par okupēto Baltijas valstu likteņiem un prasībām.

Brīvās pasaules presei piesūtītais t. s. bībeles dedzināšanas akts guvis lielu ievērību kā Zviedrijā, tā ārzemēs. Šī grāmatu iznīcināšanas akta kopija nodota arī Eiropas drošības konferences delegācijām. Aizvesto sarakstu u.c. materiāli nodoti A. Solžeņicinam viņa viesošanās laikā Stokholmā.

Starptautiskā cilvēku tiesību dienā Stokholmā demonstrācijās kopā ar baltiešu jaunatni piedalījās arī LNF pārstāvji, sedzot demonstrācijas izdevumu latviešu daļu. Atbalstīta Latvijas Penkluba delegātu piedalīšanās Starptautiskā Penkluba kongresā Jugoslavijā.

LNF noorganizēja protesta telegrammu sūtīšanu no Skandinavijas Austrālijas valdībai un tās sūtnim Skandinavijas valstīs, sakarā ar Baltijas valstu okupācijas atzīšanu. Protesta telegrammas sūtījuši arī LNF pārstāvji citās zemēs. Latvijas okupācijas 30. gadu dienā protesta telegrammas saņēmuši arī Maskavas dižvīri — Brežņevs, Kosīgins un Rīgas vagaris Voss.

Materiāli atbalstīta igauņu publicista A. Kinga grāmatas par Baltijas valstīm izdošana vācu valodā. Okupētās Latvijas uzņēmumu krāsu diapozitīvu komplekti nodoti vairākām latviešu skolām.

Pie LNF ir izveidojušies vairāki atsevišķi iestādījumi latviešu kultūras un jaunatnes nacionālo centienu veicināšanai. Pag. gadā materiāli atbalstīta latviešu jaunatnes sanāksme Vesterosā, Minsteres ģimnazijas vasaras kursi, latviešu sporta jaunatne un gadskārtējie Zviedrijas latviešu bērnu svētki.

LNF padomes loceklis un pārstāvis Dānijā V. Briedis Fonda padomi plaši informēja par savu darbību ar rakstu. LNF kases pārskatu sniedza kasieris inž. P. Liepiņš. LNF apgrozījumu bilance pag. gadā pārsniedz 250.000 kronas, ienākumus pārsniedz izdevumi par Kr. 15.500, kas izskaidrojams ar to, ka dažu publikāciju izdošana un atsevišķu pasākumu nobeigšana ieilgusi tekošā gadā. 1975. gada budžetu LNF padome apstiprināja 100.000 kronu lielu, lielākos izdevumus paredzot informācijai no un uz Latviju, jaunām publikācijām, nacionālās kultūras un jaunatnes nacionālo centienu atbalstīšanai.

F.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

3. — 11. maijam — DV organizācijas Kanadā 25 gadu darbības atceres.

11. maijā pl. 6 vak. Latviešu namā Kurzemes cietokšņa atceri svētbrīdi rīko Latviešu biedrība. Invalidiem, skolniekiem un pensionāriem ieeja brīva.

15. maijā pl. 2 Latviešu namā pensionāru rēgulārā sanāksme ar izrādi 5 cēlienos „Latvieši likteņa gaitās no 1914. līdz 1974. gadam." Sarakstījusi Alīda Kirša un iestudējusi Alma Liepiņa.

30. maijā pl. 7 vakarā Latviešu namā TLTA sestdienas ģimnazijas 19. izlaiduma akts un 22. mācības gada nobeigums.

21. jūnijā — Sidrabenē tradicionālie Līgo svētki.

14. septembrī Sidnejas Latviešu teātŗa viesizrādes Imanta Sveiļa režijā, Ulža Siliņa — Pilsoņa Avota lieta.

Toronto koncertapvienības koncerti

18. oktobrī pl. 8 vak. Koncertapvienības 1975./76. gada sezonas pirmais koncerts veltīts Emīla Dārziņa piemiņai.

1. novembrī ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Indrāni Bickford Park skolas auditorijā.

NIAGARA

26. un 27. jūlijā Jaunatnes un Draudzības dienas Niagarā.

KĻŪDAS LABOJUMS

Mūsu laikraksta šīs dienas numura iespiešanas laikā pamanīta kļūda DV Toronto nodaļas valdes sēdes atreferējumā, kurā izlaists, ka 150 dol. atbalsts piešķirts arī Rīgas skautu vienībai.

Dziesmu draugus gaidot

Līdz dziesmu svētkiem Sietlā atlikuši vēl nepilni divi mēneši. Tie paies ļoti ātri kā rīkotājiem un programmas dalībniekiem, tā arī svētku viesiem. Rīcības komitejas priekšsēdis Miervaldis Janševics ir apmierināts ar paveikto un plāno vēl pirms svētkiem izbraukt jūrā uz lašiem. Šim viņa iemīļotajam sportam pēdējos sešos mēnešos nebija atlicis laika. Tagad visi iecerētie svētku pasākumi izplānoti: saskaņoti sarīkojumu laiki, ievērotas vēlēšanās koŗiem, dejotājiem, mazākiem ansambļiem, solistiem, māksliniekiem, rakstniekiem un citiem aktīviem svētku dalībniekiem. Nav arī vairs financiālo grūtību, jo svētku sarīkojumu ieejas karšu pieprasījumi krietni pārsniedz cerēto. Šī atsaucība dod arī morālu atbalstu tālākam darbam.

Kopkorim bez agrāk ziņotiem 10 koŗiem vēl pieteikušies 10 dziedātāju no Linkolnas koŗa un 12 dziedātāju no Toronto Dainas koŗa, kā arī individuāli dziedātāji no Bostonas, Ņujorkas, Vankuveras un Austrālijas, kopskaitam sasniedzot 325. Lai panāktu vēlamo slīpējumu, kā arī atvieglotu kopkoŗa mēģinājumus dziesmu svētku laikā, 17. un 18. maijā Sietlas Latviešu namā notiks koŗu rajona kopmēģinājumi. Tajos piedalīsies lielākā daļa no rietumu piekrastes koŗiem un gandrīz visi svētku diriģenti, ieskaitot arī A. Purvu no Toronto. 17. maijā diriģenti saskaņos un gludinās koŗu izpildījumu, bet 18. maija mēģinājums būs veltīts galvenokārt 3 svētku programmas kantātēm, piedaloties arī simfoniskam orķestrim. Šie kopmēģinājumi dos diriģentiem, koŗiem un mūziķiem teicamas slīpējuma iespējas, nodrošinot augstvērtīgu priekšnesumu svētku koncertā.

Tautas deju uzveduma vadītāja un koordinētāja I. Beļeičika ir apmierināta ar dejotāju atsaucību, interesi un panākumiem savas programmas sagatavošanā. — Garīgā koncertā māksliniece A. Rundāne atskaņos ērģeļu mūziku pie Sv. Marka katedrāles modernajām ērģelēm, kas skaitās vienas no labākām ASV. Koncertā vēl piedalīsies 20 mūziķu kamerorķestris, tenors P. Lielzuika un Sietlas koris P. Galiņa vadībā.

Jaunatnes nozares vadītāja Ilga Grava priecājas par ļoti kuplo jauniešu skaitu svētkos — 70 proc. no visiem priekšnesumu dalībniekiem būs jaunieši! Daudz jauniešu dziesmu svētkos ieradīsies tieši no 2x2 nometnes Britu Kolumbijā. Piedalīsies arī citas jauniešu grupas, kā arī individuāli jaunieši no tuvām un tālām vietām. Jauniešiem paredzētā „Galvenā mītne", Vašingtona Plaza viesn. 14. stāvā Plimuta (Ply-

(Turpinājums 11. lp.)

DV Kanadā valdes kultūras daļas vadītājam J. Gailītim lielajos jubilejas svētkos bija veicami ne tikai rīcības komitejas locekļa, bet arī daudzi citi pienākumi. Augšējā attēlā viņš redzams sarunā ar DV priekšnieku J. Frišvaldu (pa labi) par DV 25 g. filmas radīšanu.
Foto: J. Ligers

Andrejs Eglītis

Sveiciens DV saimei ASV

Gan jūras krastos paceļas, gan jūras krastos krītas —
Neviena jūra neatstāj aiz sevis pēdas mītas:
Tās izdzēš saule, mēnesis un tumšu nakšu baisa,
Laiks, rūpīgs, smiltis pārsijā un atkal smiltis kaisa.
Vai ceļš mums smiltīs izdzisīs? Nav jābaidās, kas gaida,
Lūk, galva, bendes nocirsta, vēl uzvaroši smaida —

Dziesmu draugus gaidot

(Turpinājums no 10. lp.)

mouth) telpā, no kurienes ir brīnišķīgs skats uz Sietlu un apkārtni. Tur jaunieši varēs satikties, iepazīties, atpūsties, klausīties latviešu skaņu plates, kā arī remdināt izsalkumu ar riecienu rupjas maizes. Ļoti aktīvi jaunā paaudze piedalīsies kopkorī, tautas deju uzvedumā un jauniešu koncertā. Latviešu jauniešu orķestris būs kā jauniešu, tā arī svētku nobeiguma ballē. Jauniešu koncertā lēš ap 200 dalībnieku. Bez individuālajiem jaunajiem māksliniekiem piedalīsies arī „Dzintars", „Staburadze", 2 x 2 koris, Divreiz divi izlases koris un jaunatnes apvienotais koris, tāpēc gaidāms ne tikai interesants, bet arī vērtīgs koncerts. Jauniešu koncerts paredzēts Sietlas Centra Teātŗa ēkā ar 800 vietām. Ja biļešu pieprasījums pārsniegs šo skaitu, koncerts notiks Operas nama zālē ar 3000 vietām.

Mākslinieciski augstvērtīgs būs solistu koncerts Operas zālē ar pianista A. Ozoliņa un dziedātāju R. Gerkes un A. Kurmiņa piedalīšanos, klavieŗu pavadījumus spēlējot E. Brusubārdim.

Flamenko ģitaras virtuoza Andrē de Leton vakars notiks Plaza viesnīcas omulīgajā Westlake zālē — kabarē stilā, piemērotā atmosfairā ar vīnu un piedevām. Atpūtai, dziesmām un humoram būs veltīts omulīgais „Trīs no Pārdaugavas" kabarē veida vakars Plaza viesnīcas Balles zālē.

Svētku laikā notiks arī plašāka Daugavas Vanagu sanāksme, kur Dzintars piedalīsies ar koncerta programmu.

Rakstnieku cēlienu vadīs I. Lindbergs, un tanī bez redzamākiem rietumu krasta rakstniekiem piedalīsies arī viesi no valsts vidienes un austrumu krasta. Mākslas izstādei, ko rīko ALA kopā ar svētku rīcības komiteju, savus darbus pieteikuši ap 50 mākslinieku. Izstāde iecerēta Sietlas Centra izstāžu zālē, tā būs plaša un daudzpusīga, jo darbus pieņem stingra žūrijas komisija.

ALT Vašingtonas ansamblis Sietlas centra Teātŗa zālē izrādīs G. Griezes lugu Bez siltām vakariņām. Svētku laikā notiks arī Sietlas latviešu skolas audzēkņu A. Brigaderes Sprīdīša izrāde Sietlas Latviešu namā. Reizē ar mūsu jaunākās paaudzes pūļu un sasniegumu vērtējumu viesi varēs apskatīt Latviešu centru — namu un baznīcu,

Dziesmu svētku nobeiguma balle iecerēta Sietlas centra milzīgajā izstāžu zālē, kur 5000 cilvēki var ērti dejot. Speciāls mazvilciens (Monorail), kas parasti ir lietošanā līdz pl. 10.30 vak., visus priecīgos, bet varbūt nogurušos līksmotājus vedīs bez maksas uz Plaza viesnīcu līdz pl. 2 rītā.

Sietlā un tās tuvākā apkārtnē dzīvo ap 700 latviešu. Ar labu darbu, godīgumu un kultūrālām aktīvitātēm latviešu minoritāte šeit dažkārt gūst ievērību. Kad pilsētas galva V. Ulmanis (Mayor W. Uhlman), kas ir ciemojies arī Sietlas Latviešu namā, uzzināja par latviešu dziesmu svētkiem Sietlā, viņš oficiāli izsludināja laiku no 3. līdz 7. jūlijam par „Latvian Song Festival Days", bet 3. jūliju — par Latvijas dienu, kad pie Sietlas pilsētas valdes nama plīvos Latvijas karogs.

Uz redzēšanos Sietlā mūsu kopējos svētkos — Latviešu dziesmu svētkos! P. P.

YMCA JAUNATNES PIRMAIS SASTĀVS UZVAREJA TLSK AR 106:95

YMCA bija tikai piecu spēlētāju sastāvā, bet spēles norise neliecināja, ka vienībai nāksies par šo uzvaru cīnīties ar vislielāko piepūli. Puslaiki beidzās YMCA labā ar 56:44. Vēl trešā ceturkšņa beigās YMCA veda ar 82:68. Pēdējā ceturkšņa sākumā laukumu nācās atstāt YMCA J. Jansonam un vienība palika 4 spēlētāju sastāvā. TLSK šajā posmā vēl neizdevās apdraudēt YMCAs uzvaru, bet pēdējās 4 minūtēs piecas piezīmes saņēma YMCA centrs Kromanis un vienība palika tikai trīs spēlētāju sastāvā un rezultātā starpība strauji dilda. Pēdējās 25 sekundēs laukumā bija vairs tikai M. Kārkliņš ar jauniņo Markusu Grundmani, bet kaut arī tā, TLSK neizdevās gūt uzvaru.

YMCA: J. Ozoliņš — 37, J. Jansons — 28, R. Kromanis — 20, M. Kārkliņš — 17, M. Grundmanis — 4.

TLSK: I. Košķins — 43, G. Paukšens — 22, V. Skujiņš — 18, E. Kārkliņš — 10, K. Fogels — 9, A. Lapiņš — 2, E. Skujiņš, J. Bruniņš.

Vērtējot spēli, jāatzīst, ka YMCA šogad joprojām ir ar izredzēm gūt meistara godu, kaut ievainojuma dēļ labākais spēlētājs A. Līdums nav ierindā. Protams, jārūpējas, lai visi spēlētāji ierodas uz spēli. Par TLSK jāsaka labākais, jaunie ievērojami progresējuši un kļuvuši ļoti sekmīgi iemetienos. Ž. Z.

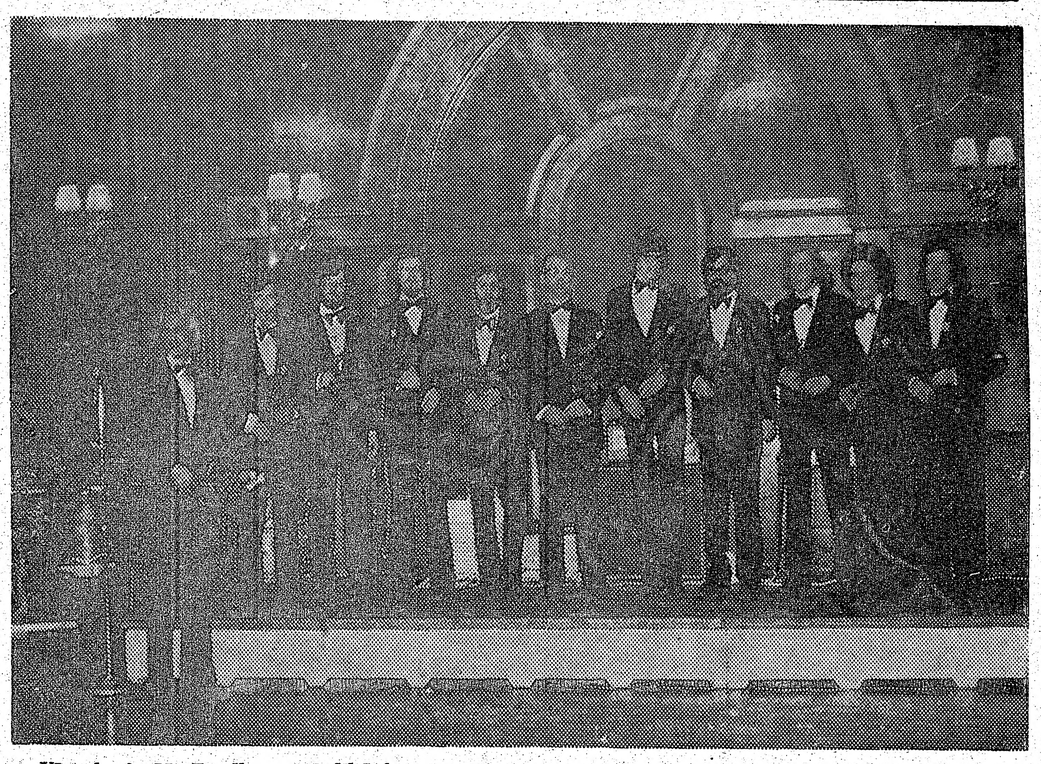

Vīru koris M. Zandberga vadībā, kas no Minsteres (Rietumvācijā) viesojās Kalpaka un Leģiona atceres sarīkojumā Londonā.

Nesāpināsim tautu dzimtenē

DV Dienvidkalifornijā apvienības priekšnieks Edvīns Leimanis izsūtījis savas apkārtnes tautiešiem adresētu aicinājumu neapmeklēt okupētās Latvijas filmu izrādes. Tās rīko Zinaīdas Lazdas fonda izkārtojum

Aicinājums uzrakstīts ļoti stingros vārdos. Līdz šim komūnistu ideju aizstāvji esot turējušies pagrīdē, bet tagad parādījušies atklātībā, nekautrīgi cenšoties ārdīt un sašķelt latviešu vienotību. Savu galveno stābu viņi sauc par „kultūras apmaiņas" vai „kultūras sakaru" biroju un izrāda okupētās Latvijas filmas. Ar tām tiek dragāta un ārdīta trimdas kopības. Diemžēl, tur piedaloties arī daži Dienvidkalifornijas latvieši, izsūtot paziņojumus par okupētajā Latvijā uzņemto filmu izrādīšanu. Rakstā arī aizrādīts, lai tautieši nepārprot tā saturu. Daugavas vanagi nav pret mūsu tautu dzimtenē, bet gan pret sadarbību ar okupācijas varu.

Tā saucamā „kultūras apmaiņa" notiek tikai vienā virzienā. Mēs varam saņemt tikai okupantu ražojumus, bet tautiešiem dzimtenē nav iespējams redzēt filmas par mūsu dzīvi. Nav arī iespējams nosūtīt uz dzimteni šeit iznākušās grāmatas, bībeli ieskaitot. Tālāk seko aicinājums nesāpināt tautu dzimtenē, sadarbojoties ar tautas nīsto un nicināto okupācijas varu un viņas rokas puišiem šinī zemē. Lai arī cik liela būtu mūsu zinkārība, raksta E. Leimanis savā aicinājumā, boikotēsim un neapmeklēsim nevienu okupētā Latvijā ražoto filmu. Boikotēsim, izvairīsimies un izstumsim no latviešu sabiedrības visus tos, kas sadarbojas ar okupācijas varu, vienalga, kā viņi saucas. Aicinājums beidzas ar vārdiem: „Stāvēsim stipri par brīvu, neatkarīgu, nacionāli dailu Latviju!"

Šis raksts ir kā Dienvidkalifornijas apv. atbilde aicinājumam apmeklēt divus okupētās Latvijas kinofilmu izrādes.

Vk

Jēkabs Leitītis jubilārs

Kanadas DV 25 gadu atceres svētkos ieradās arī DV Rietumvācijas valdes priekšsēdis Jēkabs Leitītis. Viņš nolasīja referātu vienā no daudzajiem svētku sarīkojumiem — 5. maija vakarā DV namā Toronto, kur klausītājus iepazīstināja ar vispārējo politisko stāvokli un apstākļiem Rietumvācijā. Daudziem nebūs zināms, ka Jēkabs Leitītis pirms dažām dienām pats kļuvis jubilārs, 1. maijā pievienodamies sešdesmitgadnieku saimei. Viņš dzimis 1915. gadā Toboļskā, Sibirijā, kur tēvs bijis meža resora darbinieks, bet pēc Latvijas un Krievijas miera līguma parakstīšanas Leitīšu ģimene 1921. gadā atgriezusies Latvijā. J. Leitītis Otra pasaules kara laikā cīnījies Baltkrievijā un Dienvidukrainā, vēlāk leitnanta dienesta pakāpē pārejot uz 266. E. bataljonu, bet 1943. g. jūnijā — uz 34. grenadieŗu pulku, piedaloties smagās lieluzbrukuma un atvaires kaujās pie Nēveles un Novosokoļnikiem. Trīs reizes smagi ievainots, pēc tam vēl divas reizes vieglāk. Vēlāk paaugstināts par virsleitnantu. Jubilārs apbalvots ar Dzelzs krusta 1. šķiru un citām goda zīmēm. Pašlaik strādā par ierēdni pie angļu Reinas armijas. Sabiedriskā darba laukā visus spēkus veltījis DV organizācijas darbam, darbojoties nodaļu valdēs un ieņemot dažādus amatus DV Rietumvācijas valdē, kopš 1973. g. būdams tās priekšsēdis un Centrālās valdes loceklis Apbalvots ar DV zelta krūšu nozīmi. Ar dzīvesbiedri Valentīni izaudzinājuši divus dēlus. Jaunākais Jēkabs ir ārsts Vācijā, bet vecākais Mierva atbildīgā darbā Čikagā. L.

Vanadzes svinīgajā Kanadas DV 25 gadu atceres dievkalpojumā Sv. Jāņa baznīcā Toronto. Foto: J. Ligers

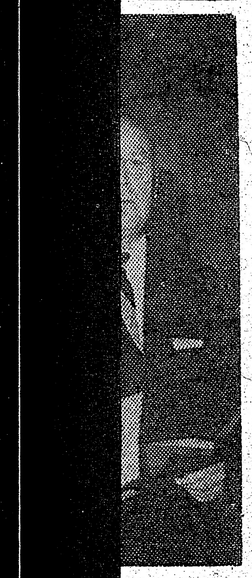

lītim liela- komitejas ā viņš re- bi) par DV J. Ligers

Pēdējās dienas Kurzemē

Kanadas DV 25 gadu atceres sarīkojumu turpinājumā 6. maijā DV namā īpašs vakars — Kurzemes degošais krasts bija veltīts Kurzemei. Ap 200 apmeklētāju bija pulcējušies sarīkojumā, kad J. Gailītis to atklāja. Kurzemes cīņu dalībnieks E. Robežgruntnieks stāstīja par gaitām Kurzemē pēc kapitulācijas. Referents apbalvots ar abiem Dzelzs krustiem un vairākām citām goda zīmēm. Priekšnesumu daļā solo dziesmas dziedāja A. Spricenieks P. Zariņa klavieru pavadījumā. Andreja Egliša Kurzemes gals uzvedumā piedalījās Vija Vare, Herta Jurševska, Ernests Jurševskis, bet Irēne Kalviņa ar skaņu efektiem. Beigās apmeklētāji noskatījās filmas Latviešu leģions izrādi.

E. Robežgruntnieks savā referātā norādīja, ka brīvajā pasaulē neatrodas daudz Kurzemes „kanaku", kas pēc kapitulācijas nokļuvuši rietumos. Latviešu kaŗavīru skaitu Kurzemē lēsa no 14—23.000. No tiem pēc kapitulācijas izglābās tikai daži simti.

Rīga krita 1944. gada 13. oktobrī, bet referents 11. oktobrī bijis Rīgas pievārtē Dreiliņos. Šinī vakarā viņš apmeklējis Rīgu, kas dažās vietās dega. Brīvības iela bija tukša, žandarmus neredzēja. Cauri Rīgai plūda vācu armija, bet referenta vienība Rīgu atstājusi kā viena no pēdējām.

Kurzemē latviešu vienības apstājās pie Džūkstes. Frontē cīnījās arī vācieši, bet ne katru reizi kaujās uz tiem varēja paļauties; cita lieta bija, ja blakus stāvēja latviešu vienība. Pēc pirmās Kurzemes lielkaujas Leģionā pieteicās arī tie, kas agrāk no cīnīšanās bija izvairījušies.

Pēc kapitulācijas visus kaŗavīrus nodarbināja jautājums, ko darīt? Dažs privātās drēbēs nodomāja iet pāri frontei uz Vidzemi, cits pazust Kurzemes mežos, bet daži padevās gūstā.

Mežā pie Usmas ezera Robežgruntnieks ar sešiem citiem kaŗavīriem atdalījās un mēģināja doties uz Ventspili. Smago apbruņojumu apraka mežā, līdz ņēma tikai šautenes, bet visvairāk vajadzīgi bija konservi. No Ventspils varēja būt cerības tikt uz Zviedriju. Kāda cita grupa devās uz Tukumu, vēl cita uz Rīgu. Trešajā dienā Ventspils grupa satikās ar krievu patruļām vairākas reizes, bet likās, ka krievi negrib vairs cīnīties. Laimīgi pagāja arī pirmā „mežu ķemmēšana". Grupa apmetās „izķemmētā" mežā, jo likās, ka krievi te tik drīz atpakaļ nenāks. Kad izbeidzās uzturs, bija vairākas nedēļas jāiztiek ar kartupeļiem, jo no latviešu mājām pārtiku nevarēja dabūt. Gadījās nošaut arī pa stirnai. Līdz bija bateriju radio aparāts, bet kaŗavīri nedzirdēja to, ko visvairāk vēlējās: no rietumiem palīdzību neviens nesolīja.

Pēc nedēļām divām vairāki veci kaujinieki padevās gūstā. Pēc mēneša aizgāja vēl trīs. Atlikušie divi pārcēlās uz citu vietu pie Spāres upes. Vietējie iedzīvotāji cīnītājus atbalstīja ar pārtiku. Jaunajā vietā abi partizāni satikās ar jauniešu grupas Viesturs pārstāvi. Šī grupa bija palikusi Kurzemē un cīnījās pagrīdē. Tur pirmo reizi dzirdēja arī par Sarkano bultu. Kurelieši bija izbūvējuši labi maskētus bunkurus ar apslēptām ieejām. Grupa atkal bija pieaugusi uz 15 vīriem, bet bija grūtības ar pārtiku. Lai to vieglāk no iedzīvotājiem dabūtu, bija jāsadalās mazākās grupās. Pārtiku dabūja brīvprātīgi, nekad ar varu. Ar pāris latviešu meiteņu palīdzību izdevās nodibināt sakarus ar Ventspili un kaimiņu partizāniem, bet šos ziņnešus krievi Ventspilī notvēra, un nav zināms, kas ar viņām notika.

Pēc kāda mēneša partizānus sāka meklēt NKVD vienības. Referentam mežā neesot izdevies satikt otru grupu, ko vadījis E. Šķobe (tagad dzīvo Toronto apkārtnē), kam partizānu gaitās bijusi līdz arī viņa dzīvesbiedre. Šķobes grupa bija jau izlūkojusi jūrmalu un noskatījusi vietu, kur tikt pāri jūrai. Pēc rūpīgi izstrādāta plāna izdevās noorganizēt pārcelšanos. Jūrmalā laivas bija novietotas vienā vietā, ko katras četras stundas pārbaudīja. Kāds no grupas dalībniekiem pārģērbās par krievu kaŗavīru, bet otrs par komisāru. Tādā veidā izdevās pārliecināt ciema vecāko, kas kopā ar vēl vienu zvejnieku devās jūrā. Grupā bija 17 aizbraucēju, no tiem divas sievietes, bet trīs partizāni palika Kurzemes krastā, lai gan arī tie piedalījās laivas iegūšanas operācijā. Kurzemes cīnītāji nokļuva Gotlandē, kur pēc divām dienām viņiem piešķīra patvēruma tiesības.

V. I.

DV priekšnieks J. Frišvalds divu Toronto tautu meitu vidū. Pa kreisi Sandra Markitante Nīcas un Ilze Garjāne — Rucavas novada tautas tērpos. Foto: J. Liģers

Ziņojumi un debates...

(Pārnesums no 9. lp.)

būtu rīkojamas visos latviešu centros. Sastādāmi pārskati par teātŗa darbību un tie publicējami. Pētamas iespējas par ceļojošā teātŗa izveidošanu. Centrālās kultūras dienās rīkojama daiļamatniecības izstāde un atbalstāma kultūras darbinieku konference rudenī Kalamazū. Latviešu institūtam sagādājamas telpas, bet institūta līdzekļi meklējami ārpus ALA budžeta. Organizācijas no saviem sarīkojumu atlikumiem varētu ziedot daļu Kultūras fondam. Būtu atzīmējama īpaša Kultūras fonda diena; pie latviešu organizācijām izveidojami KF sakarnieki, kas palīdzētu ziedojumu vākšanā.

Izglītības komisija vēlējās ALA akceptu un idejisku atbalstu pilna kursa Amerikas latviešu ģimnazijas kursa organizēšanai Gaŗezerā. Šādu iespēju kārto V. Muižnieka ierosmē. Notikusi apspriede ar apkārtnes pilsētu skolu vadītājiem par iespējamu šo skolu laboratoriju izmantošanu. Pie Rietummičigenas universitātes panākama akadēmiska līmeņa programma, kuŗas beidzēji iegūtu pilntiesīga latviešu valodas skolotāja tiesības. Latviešu skolās būtu ievedama fiziskā audzināšana kā kārtējs mācības priekšmets. Nodibināma darba grupa, kas sastādītu kursu un mācību materiālus. Latviešu skolu skolēni iepazīstināmi ar trimdas organizāciju darbību un latviešu tautas stāvokli trimdā un Latvijā. Šādu kursu vajadzētu izveidot sestdienas skolās. Sagatavojama skolu absolventu brošūra par tālākās izglītības iespējām, piemērotām grāmatām u. c. Mācību līdzekļu paplašināšanai ierunāt skaņu lentēs literātu īsbiografijas un darbu izvilkumus. Apvienot stipendijas lielākās summās.

Aprūpes komisija vēlētos pētīt mazāku pensionāru mītņu ierīkošanu, veicināt vietējo pensionāru kopu dibināšanu, dibināt padomnieku un sakarnieku tīklu, kas sniegtu padomus par sociāliem pabalstiem.

Administrātīvā un operātīvā komisija atzina, ka ziedojumu vākšanas akcijām nepieciešama centrālo komisiju koordinācija, ko veiktu ALA. Biedru kartes izplatāmas centrāli, un aktīvizējama mūža biedru karšu izplatīšana, radot īpašu biedrziņa posteni.

Informācijas komisija vēlējās iekārtot kartotēku par tautiešiem, kas rakstītu vēstules ASV likumdevējiem, Radio Liberty raidījumiem vajadzētu spēcīgāku jaudu. Sakopojamas ziņas par politiskiem apcietinātiem Latvijā. Nodibināmi sakari ar televīzijas raidītājiem un sagatavojamas brošūras par aktīvām problēmām angļu valodā.

JAUNA ALA VADĪBA

Par jauno ALA valdes priekšsēdi ievēlēja Adolfu Lejiņu. Viņš dzimis 1927. gadā, mācījies banku zinības, strādā bankā, bijis Ņujorkas draudzes priekšnieks, darbojies Latvijas baznīcas virsvaldē un LELDAA, bijis ALA un PBLA valdē.

Par priekšnieka vietnieku un izglītības biroja vadītāju ievēlēja J. Riekstiņu. Nolēma samazināt vicepriekšsēžu skaitu no 10 uz 9. Par vicepriekšsēžiem ievēlēja līdzšinējos: A. Tālbergu, D. Hazneru, M. Grīnu, V. Antiņu, J. Cilni, I. Stravinsku, T. Aldzeri, V. Bērziņu, V. Miķelsonu; kandidātos palika I. Bergmanis. Visi ievēlētie veiks līdzšinējos uzdevumus. Arī pārējos posteņos ievēlēja līdzšinējos darbiniekus. Par sekretāru ievēlēja A. Blodnieku, palīgu L. Līdumu, kasieri K. Krēsliņu, palīgu Z. Freivaldi. Revīzijas komisijā darbosies O. Balodis, J. Bebris un A. Baldiņš. V. Klīve arī nākamo gadu būs KF priekšsēdis.

Otrās dienas vakarā bija rīkots banket un kongresa balle, bet pirmās dienas vakarā — delegātu pieņemšana DV namā. Te trešajā stāvā varēja skatīt Ņujorkas kultūras institūta iekārtoto etnisko skati ar audumiem, keramikas izstrādājumiem, Latvijas pastmarku krājumiem un Latvijas laika izdevumiem. Trešās dienas rītā kongresa dalībnieki noskatījās filmu par Simu Kudiŗku.

PIEMIŅAS PLĀKSNE KĀRLIM ULMANIM

E. Dronis no Ņudžersijas ierosināja izveidot piemiņas plāksni pēdējam neatkarīgās Latvijas prezidentam Kārlim Ulmanim un to uzstādīt LKIA Brāļu kapos. Kongress lēma, ka ALA valdei tā uzstādāma līdz 1977. gada 4. septembrim, kad paļet 100 gadi kopš Ulmaņa dzimšanas dienas.

O. Gulbe no Ņujorkas aicināja dibināt pensionāru namu, ko pārvaldītu paši pensionāri. Vajadzētu arī pensionāru krājkasi. Ierosinājumu nodeva aprūpes birojam. U. Grava ziņoja, ka laikā no 6.—8. jūnijam Upsalas kolledžā pie Ņujorkas notiks baltiešu informācijas darbinieku sanāksme, kur piedalīsies ap 60 organizāciju vadītāju.

R. Līdums no Filadelfijas ziņoja, ka ASV 200 gadu jubilejas gadījumā ALA angļu valodā izdos brošūru par Latviju, kuŗas izmaksa varētu būt 4000 dolaru par 20.000 eksemplāriem. Latvijas sūtniecība Vašingtonā vēlas iegādāties šīs brošūras par 1000 dolariem. Debatēs delegāti ieteica iespiežamo skaitu palielināt uz 50.000 eks., cerot, ka arī citas organizācijas to atbalstīs.

J. Puriņš no Ņudžersijas ziņoja, ka LKOK skaidro lāčplēšu atrašanās vietas Sibirijā un okupētajā Latvijā, sūtot arī atbalstu. B. Albats sācis gatavot ALA 25 gadu darbības vēsturi. Viņš atkārtoti aicināja rīkot ALA 25. kongresu Vašingtonā. Kongresa pēdējā pusstundā bija pārrunas par diviem kultūras institūtiem. M. Grīns ziņoja, ka Kultūras institūta vadītājs Ņujorkā J. Skrundēns solījis iesūtīt ALA valdei priekšlikumu, kā abiem šiem institūtiem sadarboties.

Kongress nosūtīja rezolūcijas ASV prezidentam Fordam un ārlietu ministram Kisingeram, lūdzot neatzīt Baltijas valstu iekļaušanu Padomju savienībā. Telegrammas nosūtīja arī deputātam Morgenam, senātoram Sparkmanim un Ņujorkas pilsētas galvam Bīmam.

V. I.

Par sarīkojumu karalieni Sv. Katrīnās izraudzīta deju kopas Jandāls dalībniece — Sarmīte Šternberga. Viņa spēlē arī koklētāju grupā un piedalīsies Tautas mākslas (Folk Art's) festivālā maijā Niagarā un Niagaras vīna festivālā septembrī.

TORONTO ZIŅAS

● Internacionālās karavānas pases par 4 dol. līdz 15. jūnijam dabūjamas no Rīgas paviljona rīcības komitejas, kas jau noīrējusi Latviešu namā telpas, Karavānas laikā, no 22. jūnija līdz 1. jūlijam.

● Gleznotājs Jūlijs Popelis dāvinājis Kanadas vanadžu loterijas izlozei vienu no savām gleznām: Mežs — kaŗotāju draugs. Izloze paredzēta kādā no DV sarīkojumiem 10. maijā.

● Rīgas 72. skautu vienības dižskautu Richards Kaņķis saņēmis mītnes zemes augstāko atzinību dižskautu nozarē — Karalienes dižskautu apbalvojumu, kuŗu saņēma vēl tikai četri citi Lieltoronto rajona dižskauti. Īpašā ceremonijā apbalvojumu Ontario izglītības institūta auditorijā pasniedza provinces tiesnesis S. V. Batlers. R. Kaņķis vasaru pavadīs armijā, Kanadas ziemeļu apgabalos. Viņš nodomājis skautisma gaitas turpināt Rīgas 72. skautu vienības roveru dzimtā.

● Toronto 85. g. vecumā 3. maijā mirusi Emīlija Bilovska. Viņa atstāj meitu Irēnu Dombru. Nelaiki pēdējā gaitā uz Jorkas latviešu kapiem 6. maijā izvadīja māc. J. Cālītis.

SAVIENOTAJAS VALSTIS

GRAND RAPIDI

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu bēru fonda sapulci 20. aprīlī latviešu baznīcas sabiedriskās telpās vadīja fonda priekšsēde Berta Maine, bet protokolēja valdes sekretārs Andrejs Valdmanis. B. Maine norādīja, ka fonda pastāvēšanai ir stabils pamats. Nākošā gada 8. decembrī paiet 25 gadi, kopš fonds dibināts. Līdz sapulces dienai miruši 200 fonda dalībnieki. Sapulce apstiprināja valdes un revīzijas komisijas pieņemto statūtu grozījumu par iestāšanās naudas lielumu pēc vecuma grupām.

● Lielās ielejas apgabala mākslinieku biedrības rīkotajā izstādē Old Kent bankas telpās pilsētas centrā piedalījās Ilze Šteina-Knocha ar 3 darbiem. Viena no viņas eļļas gleznām „Cikades" ieguva 1. godalgu.

● Vasaras sezonu Mežvidos atklās ar Kurzemes cietokšņa 30 gadu atceres svētkiem 18. maijā pl. 2 pēcp. Tos rīko bij. karavīru organizācijas kopā ar Mežvidu pārvaldi. Programmā svētbrīdis, Kurzemes cietokšņa atceres akts un Čikagas DV dubultkvarteta dziesmas, mūzikālais vadītājs T. Ozoliņš. Pusdienas un kafijas galds. Ieeja pret ziedojumiem.

● Lai iegūtu līdzekļus, Skrundas gaidu un skautu vienība 30., 31. maijā un 1. jūnijā vāks vecos laikrakstus. Šinīs dienās Latviešu biedrības laukumā atradīsies smagā mašīna, kurā laikraksti novietojami.

● Latviešu pensionāru biedrības rīkotais saiets 28. aprīlī Latviešu biedrības namā bija veltīts Latgales daudzināšanai. Saietu atklāja skolot. M. Lesniece, bet lūgšanas vārdus pie kopējā pusdienas galda teica prof. R. Markus. Par dzīvi Latgales novadā, valodu un dabas skaistumu stāstīja skolot. E. Brūna, lasot arī fragmentu no T. Puisāna grāmatas Nogrimušās jaunavas mantojums. Skolot. J. Brūns savukārt stāstīja par savām karavīra gaitām Latgalē atbrīvošanas kara laikā un par skolotāja darbu šinī novadā. Tika dziedātas Latgales tautasdziesmas, klavieru pavadījumu veicot L. Strazdiņai. Saimniecību vadīja A. Einiks, bet par cienastu rūpējās L. Ūgleniece un M. Millere. Tieši no darba pie pensionāriem ieradās J. Riekstiņš; viņa vadībā tika rakstītas protesta vēstules amerikāņu likumdevējiem un valstsvīriem.

● Jānis Ozoliņš no Vašingtonas ziedojis desmit skaņu plates ar Latgales tautasdziesmām pensionāru biedrībai. Valde par to viņam pateicas.

V. Z.

Jauniešu dienas Mežvidos

Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes baznīcas sabiedriskās telpās 21. aprīlī notika jauniešu un organizāciju vadītāju vai citu aktīvo pulciņu un kopu pārstāvju apspriede, pulcinot 19 dalībnieku. Piedalījās arī ALJA biedrzinis Aivars Osis no Kalamazū. Sanāksmi vadīja Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes priekšnieks J. Siliņš, protokolēja B. Maine. Jauniešu dienas notiks ALJA protektorātā 7. un 8. jūnijā Mežvidos.

Izraudzīja rīcības komiteju draudzes priekšnieka J. Siliņa vadībā. Viņa vietnieks būs Andis Linde, sekretāre B. Maine, vietniece Ingrida Korneta, kasieris A. Valdmanis, vietnieks Kārlis Mateus, saimniecības vadītāja H. Jansone, vietnieces Lūcija Kūlniece un Sandra Kļaviņa. Ikvienai amatpersonai ir kāds jaunietis aizstājējs, tā dodot iespēju praktizēties gan administrātīvos, gan saimnieciskos pienākumos. Aicinās piedalīties jauniešus no visas Mičigenas.

Galvenos vilcienos vienojās par jauniešu dienu programmu un norisi. Tālākiem dalībniekiem iespējams ierasties Mežvidos jau 6. jūnija vakarā. Sestdien, 7. jūnijā, pl. 11 jauniešu dienas atklās ar dievkalpojumu, ko vadīs māc. Kr. Hermanis un māc. V. Vārsbergs, piedaloties arī gaidām un skautiem. Māc. Vārsbergs šinī dienā vadīs celsmes stundu un nodarbības ar jauniešiem, bet nākošā dienā runās Dr. V. Muižnieks.

Sestdienā paredzēta tautas deju kopas Liesma uzstāšanās, sporta spēles un peldēšanās, un pl. 8 vak. Mežvidu sarīkojumu zālē balle. Svētdien, 8. jūnijā, pl. 10 no rīta dievkalpojums, Ritenīša tautas deju kopas uzstāšanās un koklētāju grupas priekšnesumi. Pl. 4 pēcp. Grand Rapidu latviešu biedrības namā jauniešu ansambļa teātŗa izrāde (gandrīz visi tēlotāji jaunieši), Vold. Richtera 3 cēlienu komēdija — Pēteris pārveido pasauli, ko sagatavojusi Elvīra Brūna. Tēlotājos Richards Bergmanis, Andis Linde, Jūlija Rumberga, jun., Anita Jansone, Līga Jaunsone, Rita Rudzīte, Dāvids Graube, sufliere Jūlija Rumberga sen., izrādi vada Arnolds Rupmejs jun. Par pārnakšņošanu Mežvidos būs gādāts, tāpat par maltītēm. Ieskaitot visas aktīvitātes, balli un teātŗa izrādi, maksa paredzēta 15 dol.

V. Zirnītis

LATVIEŠU BASKETBOLA MEISTARSACĪKSTES KANADĀ

Latviešu basketbola meistarsacīkstes Kanadā sākušās ar nokavēšanos. Diemžēl, sporta darbinieku trūkuma dēļ Hamiltonas Spartas jaunatne šogad nepiedalās meistarsacīkstēs, kaut Hamiltona it viegli varētu noorganizēt kā senioru, tā arī jaunatnes vienības. Šī paša iemesla dēļ arī Montreala nepiedalās meistarsacīkstēs.

Kanadas meistarsacīkšu dalībnieki Kanadā šogad ir DV ar senioriem un jaunatnes vienību, TLSK ar senioru un jaunatnes vienību,bet Toronto Latviešu YMCA ar divām vienībām abās grupās.

Senioru līgā notikusi tikai viena spēle, sacenšoties YMCA-B vienībai ar TLSK. YMCA-B vienībā redzējām sejas, kas jau vairākus gadus bija pazudušas no basketbola laukuma. TLSK bija visu laiku vadībā, bet sacensība bija spraigāka nekā varēja sagaidīt. Puslaiks beidzās TLSK labā ar 41:27, bet spēli beidzot TLSK bija uzvarējis ar 85:63.

Uzvarētāju vienībā lieliski veicās V. Ozoliņam, kas viens pats ieguva 28 punktus. Sekoja A. Lakstīgala ar iegūtiem 14 punktiem, I. Ķivlis — 10, G. Paukšens — 5, J. Udrovs — 4, J. Lūsis — 4, V. Ozols — 10, R. Valdmanis — 2, K. Fogels.

YMCA-B: P. Vilks — 16, J. Ozols — 13, I. Plampe — 14, P. Mukts — 6, V. Kauliņš — 8, I. Knostenbergs — 6. Kādreizējais Toronto izcilais basketbolists Valdis Kauliņš apliecināja, ka vēl joprojām ir labs vienības balsts un viņa atgriešanās basketbola laukumā uzskatāma par ieguvumu.

Jaunatnes grupā sacīkstes pavirzījušās nedaudz vairāk uz priekšu. TLSK jaunatne uzvarēja YMCA otru jaunatnes vienību ar lielu punktu pārsvaru. Dažādu neparedzētu apstākļu dēļ YMCA nepiedalījās vairāki labi spēlētāji, kaut grūti ticēt, ka tie būtu varējuši uzvāru nosvērt savas vienības labā, jo šīs vienības sastāvā ir gados daudz jaunāki spēlētāji. TLSK uzvarēja ar 145:27 (62:9). TLSK: A. Grants — 33, E. Koškins — 31, G. Paukšens — 25, J. Bruniņš — 23, A. Liepiņš — 10, K. Fogels — 4, E. Skujiņš — 2.

YMCA: E. Grundmanis — 10, I. Knostenbergs — 4, J. Osis — 4, M. Grundmanis — 3, E. Mikelšteins — 2, A. Mikelsons — 2, A. Naglis — 2, I. Mikelšteins.

J. Ūdra vadībā. Dāmu komiteju vada Katrīna Boasa. Priekšsēdis K. Miške pasniedza pilnsapulcē izraudzītiem goda biedriem diplomus: Dr. Verneram Rutenbergam, Jēkabam Ūdrim un Kārlim Karnītim. Biedrību jubilejā sveica: no DV apvienības — Z. Reineks, Apvienotās draudzes krājaizdevu sabiedrības — A. Pētersons, Korporāciju kopas — R. Krūmiņš, Akadēmiskās kopas — J. Bungs, Latviešu institūta un AĻA kultūras biroja — M. Grīns, Veco strēlnieku kopas — J. Ezergailis, un Latviešu koncertapvienības — Z. Kēlere. Apsveikuma rakstus bija piesūtījušas mūsu centrālās organizācijas. Biedrības koris diriģenta J. Ūdra vadībā kuplināja aktu ar vairākām dziesmām. Par cienastu bija rūpējusies biedrības dāmu komiteja.

● Apvienotās draudzes dāmu komitejas izkārtojumā draudzes nama lielajā zālē risinājās Astrīdes Jansones modes salona sezonas tērpu demonstrējumi, kuŗos bija redzami 62 jaunākie paraugi — svētdienai, darbdienai, mājai un viesībām.

● Skauti un gaidas 23. aprīļa vakarā pulcējās Apvienotās draudzes baznīcā Sv. Juŗa piemiņas dievkalpojumam, kuru vadīja māc. K. Briedis. Pie karogiem goda sardzē stāvēja gaidas un skauti.

● Apvienotās draudzes dāmu komitejas rīkotā vakarēšanā referēja Case universitātes sociālo zinātņu prof. Ilga Zemzare-Švecha par tematu Cilvēka paŝcieņa. Apmeklētāji noklausījās referātu ar lielu interesi.

● Pensionāru kārtējā saietā 90. gadmijā godināja Emmu Šmitu, bet Zentu Ābeltiņu ar 70 mūža gadiem. Gavilnieces apsveica māc. L. Grendze un pasniedza grāmatu veltes. Veltes nodeva arī pensionāru un Klīvlandes Latviešu biedrības pārstāvji.

● Ventas gaidu vienības gadskārtējo sarīkojumu Apvienotās draudzes nama lielajā zālē ar svētbrīdi ievadīja māc. K. Briedis. Vienības vadītāja L. Lagzdiņa uzrunāja sarīkojuma dalībniekus. Norisi vadīja Baiba Jurjāne, bet gaidu vecāki bija rūpējušies par vakariņām.

J. E.

KLĪVLANDE

● Klīvlandes Latviešu biedrības 25 gadu darbības atceres aktu Apvienotās draudzes namā 19. aprīlī ievadīja biedrības priekšnieks K. Miške, bet svētbrīdi vadīja māc. K. Briedis. Biedrības valdes loceklis E. Ieviņš pārskatā ziņoja, ka Klīvlandes Latviešu biedrība dibināta 1950. gada 16. aprīlī, piedaloties 27 tautiešiem. Tagad biedrībā apvienoti 325 dalībnieki. Budžets pieaudzis par 3650 dol., bet bilance uz šā gada 1. janvāri bijusi 21.231 dol. Pie biedrības darbojas šacha un sporta sekcija, kā arī spēcīgs dziedātāju koris diriģenta

Miris kardinālis Mindcentijs

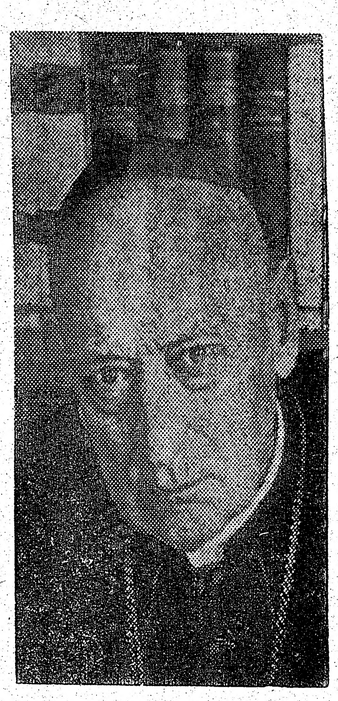

Vinē 6. maijā miris 83 g. vecais agrākais Ungārijas arhibīskaps kardinālis Jozefs Mindcentijs. Nāves cēlonis sirdsdarbības traucējumi pēc operācijas Vīnes slimnīcā. Kardinālis, nesamierināms komūnisma ienaidnieks, pavadījis 23 gadus no savas dzīves ieslodzījumā, vai kā bēglis ASV sūtniecībā Budapeštā. Uz pāvesta Paula VI īpašu lūgumu kardinālis 1971. g. mainījis savu solījumu neatstāt ASV sūtniecību, iekāms tagadējā Ungārijas valdība neanullēs 1949. gadā pret viņu vērsto apvainojumu nodevībā, sodot ar ieslodzīšanu uz visu mūžu cietumā. Ungāru sacelšanās laikā 1956. gada oktobrī nacionālie brīvības cīnītāji Mindcentiju no cietuma atbrīvoja, bet padomju armijai nemierus apspiežot, kardinālis patvērās ASV sūtniecībā Budapeštā. Viņš dzimis 1892. g. 29. martā mazā ungāru ciematā pie Austrijas robežas.

Mūžībā aizgājusi

mūsu ģimenes sirsnīgā draudzene

Anna Pļavnieks

Baldones pagasta Lauksargu māju rūpīgā saimniece,

mirusi 1975. gada 4. maijā Indiānapolē, ASV, 81 g. vecumā.

Mīļā piemiņā paturēs

Osvalds Kļavenieks ar piederīgiem Kanadā, ASV un dzimtenē

Vera Vikse

dzimusi 1909. gada 11. oktobrī,

mirusi 1975. gada 18. aprīlī.

Sv. Andreja ev. lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

(82. turpinājums)

Nu saki, vai ir vērts ražot? Teļu ādas man mājā sakrājušās vesela kaudze. Žīds vairāk nedod kā piecdesmit santimu gabalā. Nodokļi un gājējiem algas tomēr jāmaksā. Ja tā turpināsies, mēs visi izputēsim. Labi, ka negāju tālāk skolā. Ko tās mācībās ir vērts? Ir jau jauki mācīties, kā ražot. Bet ja saražoto nevar pārdot, ko tad? Uzprasi tagad agronomiem Vilnītim un Tirzītim, ko viņi saka par pašreizējo situāciju? Iesim pie Māzina un ieēdīsim pusdienas. Ja jau tu mani tik traki godā par saimnieku, tad jau man jāuzstājas, kā saimniekam nākas," saka bijušais skolas biedrs.

Māziņa ēdienu veikals tukšs. Agrāk tirgus dienās te nevarēja dabūt vietu piesēsties. Tagad cilvēkiem nav naudas.

„Redzi, tukšs kā krogus stadula svētdienas rītā," saka Kālītis atsēzdamies. Māzina kundze pati mūs apkalpo.

„Kur tad jūsu apkalpotājas? Pati īpašniece apkalpo viesus?" saku Māzina kundzei.

„Ko nu zobojies. Nav viegli. Nevaram vairs apkalpotājiem samaksāt algas. Bijām pat spiesti atlaist saimnieci. Cilvēkiem nav naudas. Nu, ko kungi vēlas?" beigās noprasa Māzina kundze.

„Es jau kā zemnieks karbonādi ar skābiem kāpostiem," saku.

„Man dodiet desiņas bez kāpostiem. Lūdzu ar kartupeļu salātiem," pasūtinājumu nodod Kālītis.

„Vai tev skābi kāposti vairs negaršo? Tas taču latviešu zemnieku īstais ēdiens. Varbūt ka īsā laikā būsi dabūjis māgas jēlumu? Kā skatos, nav tik viegli būt par saimnieku," uzvelku bijušam skolas biedram.

„Tu smejies, bet tā ir patiesība. Agrāk, kad vēl pats biju puika, skatījos, kā tēvs un kaimiņi ieliek maku kabatā un brauc uz pilsētu iepirkties. Tad vienmēr nodomāju, cik labi gan ir būt saimnieka lomā. Tagad, kad man saimnieka groži ir rokā, esmu jau no šī goda atēdies. Kādreiz paliek pavisam slikta dūša. Strādāju kā vergs. Ceļos piecos no rīta un vakarā tikai desmitos tieku gultā. Brīnos, ka zociķi un komūnisti mūs vēl sauc par budžiem un kulakiem. Mans puisis arī iestājies zociķos. Viņš vakarā ar tumsu lien gulēt. No rīta viņu ceļu augšā, kad zirgi jau pabaroti un padzirdīti. Svētdienās viņš iet uz savām sanāksmēm vai sēž traktierī un sūc alu. Man nav nevienas atpūtas dienas. Te nu ir tas milzīgais saimnieka gods. Latviešu zemnieks ir zemes vergs. Lasu Latvijas lauksaimniekā un Piensaimniecības un lopkopības žurnālā, ka citās zemēs zemniekiem klājoties daudz labāk. Tā Vācijā Rītprūsijas, Pomerānijas un Meklenburgas lauksaimnieki nestrādājot nemaz. Tie tik pārskatot darbus un ievācot naudu. Kanadā un ASV lauksaimniecības esot tik lielas, ka vienīgi ar zirgu vai auto mašīnu varot tās pārskatīt," sirdās Kālītis.

„To mums mācīja jau pagājušo gadu ģeogrāfijā, un šogad Vilnītis to pašu atkārto saimniekošanas mācībā. Visur liekas labi tur, kur mēs paši neesam. Ir jau viegli uzrakstīt, bet vai tas tiešām tā ir? Tas pašam būtu jāredz," saku.

„Vai tu arī pēc skolas beigšanas domā saimniekot mājā? Tu gan vēl esi jaums. Man jau palika astoņpadsmit gadu. Tev vēl tālu no tā. Tev arī laba galva, vari iet tālāk skolā. Ko es? Man tas pakausis nestrādā. Neatliek nekas cits kā skatīties zirgam d...." un Māzina kundze uzliek pasūtināto. Karbonāde, desiņas un kāposti smaržo tik labi, ka man mutē saskrien siekalas.

„Nu, ar ko tad noskalosim ēdienu? Vai tu vēl alu dzer? jautā Kālītis.

„Taisnību sakot, pirktais bairišs, kā to mūsu pusē cilvēki sauc, man gan negaršo nemaz. Paštaisītu miestiņu dzeru labprāt. Tagad grūti laiki, varbūt karbonādi varētu noskalot ar ūdeni," atkal smejos.

„Ir jau grūti, bet nav jau tik traki, ka atbraucot Smiltenē nevar izdzert glāzi alus. Tu aiziesi skolā un teiksi: „Redz nu, cik tas Kālītis palicis skops. Tādi, lūk tie jaunie saimnieki. Man taču jāaizstāv latviešu zemnieka gods. Ēdis vai neēdis, bet galvu augšā, teikuši mūsu senči. Mums jābūt senču parauga turpinātājiem," un viņš dod zīmi Māzina kundzei.

„Nu, kādu alu vēlaties? Mums ir Gatartas, Palsmanes un Alūksnes Kreiļa brūvējumi."

„Dodiet man Gatartas, tas mūsu puses alus," lielīgi saka Kālītis.

„Man Palsmanes. Tas atkal manas puses brūzis. Es piederu pie Palsmanes un Aumeisteru draudzes." Jāaizstāv savas puses iestādījumi.

Kad esam ieturējuši pusdienas, Kālītis saka:

„Redzi, Jāni, man vēl viena problēma. Kā jau tu zini, man saimniecību vēl vada māte. Pēc tēva nāves viņa kļuvusi nespēcīga. Vairākas reizes viņa man plijās virsū, lai precoties. Kā zini, fan ar skuķiem nav nekādu piedzīvojumu. Mūsu mājā jau desmito gadu strādā par kalponi kāda lietuviete Karlīna. Nezinu vispār, kur un kā par šo lietu sākt. Tu jau vairāk šiverējies ar meitiešiem. Varbūt tev būtu kāds padoms."

„Zinu, ka tu vienmēr baidījies no meitiešiem. Tagad, kad tu runā par precēšanos, man tīri vai jāsmejas. Es jau acu priekšā sāku tēlot, kāds tu izskatītos pie altāŗa ar brūti pie rokas. Pazīstot tevi, nāk smiekli."

„Tu jau vienmēr tāds zobgalīgs. Tagad gaidu no tevis nopietnu padomu. Neņirgājies, kad nav pamata," nopietni saka bijušais skolas biedrs.

„Tu prasi padomu tam, kam pašam par tādām lietām nav ne mazākās jēgas. Vai tu domā, ja kādreiz ar skuķiem aizgāju kopā uz kinīti vai arī pastaigājos pa parku, tāpēc esmu kļuvis par milzīgu sieviešu speciālistu? Šinī ziņā esmu tāds pats muļķis kā tu. Latviešiem ir sakāmvārds, ka akls aklam nevar rādīt ceļu. Tu prasi no manis neiespējamo. Varu gan skolā parunāt ar skolas biedrenēm, bet nezinu, vai kāda uz tavu priekšlikumu atsauksies. Ja tu būtu bijis drusku sabiedriskāks skolas laikā un nebūtu par daudz kritizējis skaisto dzimumu, tad tā lieta būtu vieglāka. Darīšu, ko varēšu tavā labā, bet priekšlaicīgi neko neapsolu. Vai tad tavā pusē nav meitu tavā vecumā," beidzot prasu Kālītim.

„Ir jau, ir. Liela daļa iet Smiltenē un Rīgā skolā. Tās jau nenāks brist dubļus un ostīt kūts smaku," ar bēdīgu pieskaņu saka Kālītis.

„Nebūtu jau slikti noprecēt intelligentu sievu. Ja arī viņa kūtī valkās baltus cimdus un tīrumā strādās vakara tērpā, tas nekas. Jauni laiki, jaunas paražas. Un ja viņa vēl spēlēs klavieres, tad no rīta viņa tevi izvadīs ar maršu un vakarā pārnākam mājā no tīruma sagaidīs ar Dārziņa Melancholisko valsi," un man prātā ienāk atkal draiskulība.

„Atkal tu zobojies. Tagad jokiem nav vietas. Es runāju nopietni. Ko tu saki par tādu lietu? Kaimiņos par kalponi atnāca kāda latgaliete. Viņa ir skaista meitene un tieši manos gados. Viņa prot jauki smaidīt. Mūsu pusē jau gan ir dažādi aizspriedumi. Seviški par to, ka viņa runā lauztā latviešu valodā," bailīgi manī skatās Kālītis.

(Turpinājums sekos)

Labas ziņas
Lētākā sūtīšana kā jebkad!!!
SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS uz Latviju sūta

INTERTRADE EXPRESS CORP.

To sakām mēs un to saka arī jūsu piederīgie.
Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk.

Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀŠANA

Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.

Speciālā rubļa vērtība ir $2.63

Pieprasait mūsu illustrētos katalogus.

PASŪTINAIT TAGAD tikai caur

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd. Street, Fifth floor
NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi
Ātra piegāde
Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Vaz 2101 Jaunais, uzlabotais (Export Model)	$3706.00
Zhiguli Vaz 2103	$4246.00
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	$4082.00
Moskvitch 412 IE	$3756.00
Moskvitch 408 IE	$3454.00
Moskvitch 426 IE Station Wagon	$3919.00
Moskvitch 427 IE Station Wagon	$4205.00
Zaporozhets Zaz 968	$2368.00

Pieprasait mūsu speciālo ilustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM.
PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.
Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju!
Mums ir 26 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 25 gadus dāvanu sūtīšanā uz Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas ilustrēto katalogu.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Prasme lasit

Attīsti sevī ziņkārīgu prātu, kas parāda savu dzīvību veselā rindā jautājumu un problēmu, kam atbildes var atrast grāmatās. Lasi grāmatas, un jautājumi tiks atbildēti un problēmas atrisinātas.

Kad tu lasi grāmatas — ne kaut kuŗu un ne kaut kādu, bet izmeklētas — tu atver durvis, kas ielaiž tevi dažādos „departamentos", kuŗos uzturoties, tavas dzīves dimensijas paplašināsies.

Lasot grāmatas, tu vienā laikā vari dzīvot tūkstoš un vienu dzīvi. Tu vari atrast Ameriku ar Kolumbu, strādāt laboratorijā ar Edisonu, mācīties no Sv. Franciska sarunāties ar putniņiem, noskatīties Lielajā franču revolucijā, iepazīties ar Dostojevska Brāļiem Karamazoviem, meklēt dzīves jēgu ar Zentu Mauriņu.

Grāmatas tev dod iespēju noskatīties pasaules vēstures panorāmā. Ar vēsturnieka Arnolda Toinbija acīm tu redzēsi civilizācijas dzimstam un mirstam. Pievienojies Solžeņicinam, un viņš tevi izvadās pa Gulaga archipelāgu.

Ar grāmatām tu vari kopt draudzību ar filozofiem, dzejniekiem, rakstniekiem un skatīt pasauli un cilvēkus pasaulē caur viņu binokļiem.

Pateicoties vienai grāmatai, ko sauc par par bībeli (no sengrieķu vārda „BIBLIA" grāmatas, daudzskaitlī), tu vari iepazīties ar Dievu, nodibināt draudzību ar Jēzu Kristu, justies debesīs kā mājās. Tu zināsi, no kurienes tu esi nācis un uz kurieni tu ej, apzināsi savu dzīves jēgu, kļūsi pārliecināts, ka neesi vienas dzīves dzīvotājs un vienas pasaules iemītnieks, bet ka tevī jau tagad un šeit var ierasties dzīvība, kas ir mūžīga. Dievs ir mūžīgās dzīvības izdalītājs, jo Viņš pats ir mūžīgs.

Lasi grāmatas. Prasme lasīt nozīmē nelasīt kaut kuŗu grāmatu, jo dzīve ir īsa, lai tādu prieku varētu sev atļauties, lasi izmeklētas grāmatas, starp tādām ir bībele. Lasi kaut ko katru dienu. Lai izlasītu divdesmit grāmatas gadā, pietiek ar piecpadsmit minūtēm katru dienu. Lasi, lai vairotos tavas zināšanas par pasauli un dzīvi un cilvēkiem. Lasi, lai tu varētu izkopt savu prātu. Lasi bībeli, un tavs gars vertikāli tieksies pretim savam Radītājam un tu augsi garīgi. — Izkop prasmi lasīšanā!

(Piezīme: bībeli var izlasīt vienā gadā, ja lasa trīs nodaļas katru dienu.)

MĀKSLA CEĻOT

Vasara nāk un atnāks, un daudzi gatavosies ceļojumam uz tuvākām un tālākām vietām. Kas dzīvo Kanadā, tie centīsies iepazīties ar šo plašo un daudzpusīgo zemi. Kas dzīvo Amerikā, tie mēģinās aizsniegt nepazīstamās vietas šajā kontinentā. Kam naudas maks biezāks, tie drīkst domāt par ceļojumu apkārt zemes lodei. Vai nu šādi vai citādi, ceļot ar panākumiem ir liela māksla.

Tādēļ — ceļo ērti. Ceļo, lai redzētu vietas un satiktu cilvēkus, ne, lai cilvēki redzētu tevi. — Ceļo lēnām. Lidmašīnas tevi ātri pārvietos no vienas vietas uz otru, bet tu nekā neredzēsi. Dod sev laiku apstāties un apbrīnot kādu kalnu vai katedrāli. — Ceļo bez aizspriedumiem. Tu vairāk redzēsi un tev būs par ko brīnīties. — Ceļo ar ziņkārību. Nav svarīgi, cik tālu tu ceļo, bet cik dziļi būs tavi ceļojuma piedzīvojumi. — Ceļo ar pacietību. Sveša kultūra, sveša valoda var tevi pārsteigt, bet neutraucies, citiem tava kultūra un valoda ir sveša. Dažādība dara dzīvi interesantu. — Ceļo ar pateicību. Respektē citu cilvēku dzīves veidu, un neaizmirsti pateikties par pakalpojumiem. — Ceļo kā pasaules pilsonis. Cilvēki ir cilvēki apkārt zemes lodei. Parādi labu prātu visiem cilvēkiem, tad laba prāta cilvēki tev atmaksās ar to pašu.

Bet . . . esi gatavs arī ceļojumam uz debesīm. Tādēļ ceļo ar Dievu jau šeit un tagad. Dievs ir labs līdzgaitnieks. Ar Dievu ceļš ir viegls, interesants, mērķtiecīgs. Uz debesīm ceļot ir vērts, jo Tēva namā ir daudz dzīvokļu, to Jēzus mums apgalvojis. Vai esi drošs par savu dzīvokli Tēva namā?

MĀKSLA SADZĪVOT

Silta sirds kausē ledus kalnus. Esi interesants, un citi meklēs tavu draudzību. Esi ieinteresēts, un no citiem tu varēsi daudz mācīties. Esi sirsnīgs, un tu atkausēsi daudzas aukstas sirdis. Esi draudzīgs. Sveicini arī tādus, kas tev griež savu muguru. Esi palīdzīgs un neprasi, kāds labums no tā tev atlēks. Esi „mēms". Tev uzticētos noslēpumus glabā sevī. Esi uzņēmīgs. Necenties pārspēt citus, bet centies pārspēt pats sevi.

Esi dievbijīgs. Dievbijība ir visas gudrības iesākums. Tā domā bībele. Esi pacietīgs, un tev atvērsies daudzas svešas durvis. Esi godkārīgs. Ja esi kristietis, lai tava godkārība (pozitīvā nozīmē!) ir pielīdzināties vairāk un vairāk savam debess Meistaram, Jēzum Kristum. Ja tu pratīsi sadzīvot ar Jēzu Kristu, tu spēsi sadzīvot ar cilvēkiem. Tā ir māksla, pie tam debešķīga. R. E.

Mēs drīkstam saņemt Viņa mieru

Pazīstamais vācu evaņģelists, jaunatnes mācītājs Esenē un Rūras ogļraču dvēseļu kopējs, Vilhelms Buss rakstījis savās atmiņās:

Es neaizmirsīšu ļoti smago stundu manā dzīvē, kad pēkšņā nāvē zaudēju vienu no saviem bērniem. Tas bija, it kā manā sirdī kāds iedurtu ar nazi. Pie tam — es biju jaunatnes mācītājs, un mani puiši no manis gaidīja, ka esmu labā omā kopā ar viņiem, mani nedrīkstēja nekas nospiest — bet mana sirds asiņoja. Vairākas stundas es nevarēju neko citu kā tikai staigāt pa mežu un raudāt. Es teicu uz savu Dievu: „Kungs, man ir darbs, man ir uzlikts pienākums, kas man jāveic. Tu esi man pavēlējis iet un spredikot, bet es nevaru — tāds es nevaru. Kungs, Tev tagad ir jādod man Tavs mierinājums!" Un tad es uzšķīru savu Jauno Derību un, lūk, tajā manas acis lasīja: „Savu mieru Es jums dodu!" Tai brīdī es nometos ceļos un lūdzu: „Kungs, es negribu izprast, kādēļ Tu mani tik smagi esi pārbaudījis, bet dod man šo mieru, dod man šo mieru!" Un Viņš tā darīja. Es joprojām nesapratu Dieva rīcību, bet Viņš man dāvāja mieru, kas mani pārņēma, tādu mieru, ka tā spēku jutu pārpārēm, likās, tā man bija par daudz. Es toreiz drīkstēju piedzīvot, ka tepat jau šinī dzīvē piepildās tas, ko Jāņa atklāsme sola reiz nākamajā: „Dievs nožāvēs visas asaras no viņu acīm . . ." C. B.

ĪJABS

Ījabs dzīvoja Uca zemē. Viņš bija taisnīgs, dievbijīgs, bagāts un pilnīgs. Viņam bija septiņi dēli, trīs meitas, avis, kamieļi, ēzeļi tūkstošiem. Dievam un sātanam bija divcīņa Ījaba dvēseles dēļ. Ījabs cieta, ļoti cieta šīs cīņas laikā.

Zagļi zaga viņa mantu, zibens nosita viņa ganāmpulkus. Viesuļvētra noārdīja viņa māju un nosita viņa septiņus dēlus. „Tas Kungs bija devis, tas Kungs ir paņēmis," bija Ījaba samierināšanās ar savu liktemi. Viņa dvēsele bija vērta, ka par to cīnās.

No galvas virsus līdz kāju papēžiem viņa ķermeni pārklāja augoņi. Viņa sieva izsmēja viņa ticību, ieteica viņam lādēt Dievu un, ja vajadzīgs, arī mirt. Ījabs norāja savu sievu. Kad ieradās Ījaba trīs draugi viņu „iepriecināt", viņi palika pie Ījaba, to nosodot. Ījabs sabruka un nolādēja savu dzimšanas dienu. Ījaba draugi ievainoja viņa sirdi, bet nevarēja to salauzt.

Ījaba ticība atgriezās. Viņš pieņēma savas ciešanas kā ticības pārbaudījumu. Viņš nevarēja visu saprast, nedz Dievu, bet viņš atzina abus. Viņš izturēja pārbaudījumu. Sātans bija uzvarēts. Dievs triumfēja. Draugi apjuka. Ījaba pārticība atgriezās un līdz ar to viņa dzīvesprieks.

Ījabs atstājis mums neatbildētus jautājumus: Kāpēc labam cilvēkam jācieš? Kāda jēga ir ciešanām? Kāds ir Dievs (ne kas ir Dievs)? Mums ir ko domāt. (Lasi visu Ījaba grāmatu Vecā derībā!)

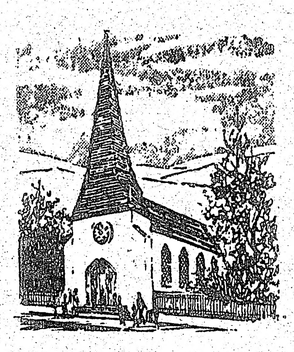

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Galde, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

I. Galde sastopams baznīcas kancelejā otrdienās un trešdienās no pl. 6—9 vak., bet ceturtdienās un piektdienās no pl. 9.30 līdz 12. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas.

11. maijā pl. 11 no rīta Ģimenes dienas dievkalpojums. Mūzikālā daļa: dziesmu lapiņas. Pēc dievkalpojuma Svētdienas skolas nobeiguma programma un azaids. Piedalās vīru koris Viesturs.

18. maijā pl. 11 no rīta Vasarsvētku un jaunatnes iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās S. Hildebrante (soprāns). Dziesmu lapiņas.

25. maijā pl. 11 no rīta Trīsvienības svētku dievkalpojums.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 126 Vanhorne Ave., Willowdale Ont., tālr. 493-8211. Māc. A. Čops, 84 John Street, Weston. Tālrunis 249-6593.

Dievkalpojumi angļu valodā katru svētdienu pl. 1 dienā.

11. maijā pl. 10 no rīta Ģimenes dienas dievkalpojums.

18. maijā pl. 3 pēcp. Vasarsvētku dievkalpojums.

25. maijā pl. 11 no rīta jauniešu iesvēte.

1. jūnijā pl. 3 pēcp. dievkalpojums.

8. jūnijā pl. 11 no rīta dievkalpojums.

15. jūnijā pl. 3 pēcp. Tautas sēru diena.

22. jūnijā pl. 11 no rīta dievkalpojums.

29. jūnijā pl. 3 pēcp. dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

11. maijā pl. 1 pēcp. Ģimenes dienas dievkalpojums un svētdienas skolas māc. nobeigums.

18. maijā, Vasarsvētkos, pl. 11 dievkalpojums Tālavas draudzes ēkas zālē.

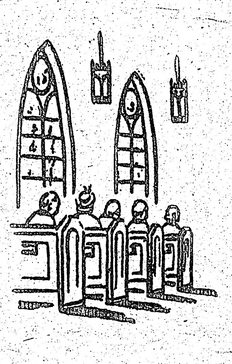

24. maijā, sestdien, pl. 10.30 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā. Sprediķos viesis māc. A. A. Treus no Zviedrijas.

1. jūnijā pl. 1 pēcp. iesvētīšanas dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

Māc. R. Ekšteins, 497 Brookdale Avenue, tālr. 782-8570. Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

11. maijā: Mēs nevaram iet mājās!

18. maijā: Vasarsvētki — vēji un mākoņi.

25. maijā: Dievs un neiespējamais.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Avenue, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 12. 30 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

11. maijā pl. 11 no rīta Ģimenes dienas dievkalpojums; pēc dievkalpojums baznīcas lejas telpās Ģimenes dienas akts ar svētdienas skolas bērnu priekšnesumiem un svētdienas skolas mācības gada nobeigums.

18. maijā pl. 11 no rīta Jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu; dziesmu lapiņas.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3433 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

11. maijā pl. 11 no rīta Ģimenes dienas svētbrīdis draudzes namā. Pēc svētbrīža kafijas galds un gleznu izloze.

18. maijā — Vasarsvētkos, pl. 1.30 pēcp. iesvētību dievkalpojums Trinity Memorial baznīcā. Dievgalds. Dziesmu lapiņas.

25. maijā pl. 1.30 pēcp. dievkalpojums.

1. jūnijā pl. 1.30 pēcp. dievkalpojums.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 20. gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM.

No Niagara WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborough, Ont.. Tālr. 261-4218.

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagara WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Mikelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

Ģimenes dienas sarīkojumā TLB sestdienas skolas audzēkņi ar rozes ziedu sveica savus vecākus. Augšējā attēlā 3. klases audzēkne, 9 g. vecā Benita Birkhāne sveic savu vecmāmiņu — 80 g.v. Ernu Krēsliņu. Foto: J. Liģers

Ģimene

ELEONORAS UPATNIECES RAKSTS ĢIMENES DIENAI

Ģimene ir tautas un valsts mazākā šūniņa. Kāda būs ģimene, tāda būs tauta. Kamēr trimdā eksistēs īsta latviešu ģimene, tikmēr tauta nezudīs. Kamēr būs latvju māte un tēvs, šī vārda dziļākā nozīmē, kamēr būs latvju māte, tautas valodas kopēja, latviskā gara kopēja un ģimenes pavarda sargātāja, latvju tauta dzīvos arī trimdā.

Gaŗajos nebrīvības gados, kad latviešu tautai nebija gara dzīves iespēju, latvju sieviete staigāja darba gaitas dainodama:

Bēdu liku zem akmeņa
Pāri gāju dziedādama.

Tautasdziesmās saglabāta, dzīvoja tautas dvēsele. Tur izpaudās tautas tikumi un paražas. Māte, piemēram, tika pielīdzināta saulei:

Saulīt' silta, māmiņ' jauka,
Abas vienu mīļumiņu:
Saulīt' silta sildīties,
Māmiņ' jauki parunāt.

Mātes lielā mīlestība pielīdzināta gaismai:

Dedzu skalu, dedzu sveci,
Tumša mana istabiņa;
Ienāk mana māmuliņa,
Tūdaļ gaiša istabiņa.

Veco tēvu un māšu padomi tiek godā turēti:

Diži meži, platas lapas,
Veci vīri, gudri vārdi, —
Mežs ar savu dižumiņu,
Vecs ar savu gudrumiņu.

Tā latvju sieviete, dziesmās ietverdama tautas garu, vadīja tautu cauri gaŗajiem verdzības gadiem, glāba tautu no bojā ejas.

Arī tagad latvju sievietei ir misija glābt tautu, kad daļa ir pa visiem kontinentiem izkaisīta, un pārējiem — Latvijā zem svešas varas draud garīga un fiziska iznīcība. Trimdā tikai ģimene spēj ieaudzināt latvietībā. No pašas dzimšanas māte modina bērna garu un jūtas, ar to mīļi runādama, ar to viņu ievadīdama dzimtajā valodā. Bērna intellekts un jūtas attīstās reizē ar valodas apgūšanu. Bērns emocionāli ieaug latviešu valodā, atšķirībā no otras valodas mācīšanās, kas ir intellektuāls process. Tālāk seko mazbērna ievadīšana latviešu tautas gara mantās: tautasdziesmu dziedāšana, tautas pasaku un bērna literātūras priekšā lasīšana.

Psichologi un paidagogi atzinuši, ka vislabāk latvietībā spēj ieaudzināt trīs paaudžu ģimene — vecāki, bērni un vecvecāki. Vecāki bieži vien nodarbināti gan darbā, gan sabiedriskā dzīvē, un viņi pārāk maz spēj laiku veltīt bērniem. Atcerēsimies Dr. Bīskapa rakstu Trimdas skolā — Vecākiem nav laika. Sevišķi svarīgi ir vecmāmiņas un vectētiņa uzdevumi tanīs gadījumos, kur vecāki, vai viens no viņiem, nav stipri latviešu valodā, latviešu paražu un tikumu zināšanā un latviešu dzīves ziņā. Latviešu bērni jāieaudzina tikumos, kas tautu ir darījuši stipru un izturīgu visos smagos vēstures posmos.

Lai māte spētu veikt savu uzdevumu, nepieciešama viņas sagatavošana tam, sevišķi tajos gadījumos, kur māte nav visai stipra latviešu valodā un dzīves ziņā. Latvijas neatkarības laikā bija mātes skolas un kursi, kur sagatavoja bērnu audzināšanai. Arī saimniecības skolās un kursos bez vārīšanas u. c. bija priekšmeti bērna psicholoģijā un audzināšanā. Mums trimdā ir pēdējais laiks organizēt kursus mātēm, kur sagatavotu nākošo māti viņas lielajai misijai — izaudzināt latvieti un glābt latviešu tautu.

Eleonora Upatniece

4000 dol. jaunatnei un invalidiem

DV Toronto nodaļa 25 gadu jubilejas gadījumā piešķīrusi 4000 dol. invalidu aprūpei, jaunatnei un skolām. Paplašinātā valdes sēde notika 2. maijā DV namā, ko ievadīja ar klusuma brīdi, pieminot 6. aprīlī mūžībā aizsaukto ilggadējo nodaļas biedru un bijušo brīvības cīņu dalībnieku Ādolfu Melderi. „Savā 25 gadu darbības atcerē mēs gribam atmināties mūsu kaŗa invalidus un jauno audzi," teica nodaļas valdes priekšsēdis V. Plūdons un izteica pateicību A. Čivželim, kas jubilejas gadījumā bija nācis ar vairākiem ierosinājumiem.

Nodaļas valde un vanadžu kopa atvēlēja 1.050 dol. septiņu invalidu un slimo atbalstam, ik pa 200 dol. Toronto Latviešu biedrības sestdienas skolai un Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijai, pa 150 dol. Gaujas gaidu vienībai un Tērvetes skautu vienībai. DV Toronto nodaļas tautas deju kopai Daugaviņa braucienam uz 6. Rietumkrasta dziesmu svētkiem Sietlā piešķīra 800 dol. Jaunatnes darbiniecei Edītei Ozolai latviešu valodas kursu apmeklēšanai Rietummičigenas universitātē piešķīra 100 dol., tikpat arī jaunietim Pēterim Jurševskim 2 x 2 kursu apmeklēšanai. Aprūpes darba sekmēšanai atvēlēja 1100 dol. Nodaļa ar šo ievērojamo devumu parādījusi nopietnas rūpes par dzīves grūtdieņiem un vēlēšanos veicināt mūsu jaunatnes latvisko izglītību.

Biedrzinis O. Kļavenieks varēja ziņot, ka nodaļas biedru skaits no 455 šī gada sākumā tagad pieaudzis uz 465. Šinī gadādā mūžībā aizgājuši 4 biedri, bet biedru naudas nenokārtošanas dēļ no sarakstiem izskaitīts viens. Nodaļa cer, ka gada beigās biedru skaits sasniegs 500. Šaušanas sporta sekcijas vadītājs A. Rūdolfs informēja, ka nodaļas gadskārtējo šaušanas sacīkšu nobeiguma sarīkojums risinājies 26. jūlijā Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba lauku īpašumā Bērzainē. Kasiere Aina Selga savukārt ziņoja, ka sakarā ar dzīves dārdzības pieaugšanu DV klubā paaugstināta pusdienu un vakariņu maksa no 2,50 uz 3 dol.

Sekretārs N. Brasliņš informēja, ka 1. maijā 70 gadnieku saimei pievienojies Francis Pelšs, bet 3. maijā — Jānis Āboliņš. Dr. Hermanis Zvaigzne 9. maijā kļūst 80 gadnieks. 14. aprīlī uz 60 mūža gadiem atskatījies Vilis Šimiņš. Vanadžu kopas priekšniece Margrieta Dumpe ziņoja par vanadžu aktīvitātēm sakarā ar DV jubilejas svētkiem un slimnieku apmeklējumiem.

Par nodaļas biedru pilnsapulcē ierosināto bij. nodaļas biedru kapu uzpošanas komitejas priekšsēdi izraudzīja Kārli Blumbergu, kas, saziņā ar nodaļas valdi izraudzīs pārējos komitejas locekļus.

O. K.

DVF Haderfildas nodaļas 25 gadi

DVF Hadersfildas nodaļas Anglijā 25 gadu jubilejas sarīkojumu 19. aprīlī Sv. Jāzepa baznīcas zālē atklāja valdes priekšsēdis K. Paeglis, piedaloties ap 100 apmeklētājiem. Viesu vidū bija arī pilsētas galvas biedrs Ramsdens. Nodaļa dibināta 1950. gada 12. martā. Sākuma gados biedru skaits pārsniedzis 80. Jaunu dzīvību nodaļā radījusi sava nama iegāde, kas ir ērta savrupmāja ar plašām telpām un prāvu gruntsgabalu. Tas maksājis tikai 7000 angļu mārc. Biedru skaits tagad svārstās ap 50. Nodaļā aktīvi darbojas arī sveštautietes, kas apprecējušas latviešus un piedalās arī vanadžu kopā, kuŗu vada M. Paegle.

Nodaļu jubilejā sveicināja pilsētas galvas biedrs Ramsdens. DV priekšnieks J. Frišvalds pasvītrāja, ka Hadersfildas nodaļa ar skaitliski mazāko biedru skaitu tomēr uzdrošinājusies stāties pie savas mītnes iegādes un cildināja nodaļas sportistu nopelnus, it sevišķi latviešu vārda daudzināšanā angļu sabiedrībā. DVF valdes un Donkāsteras nodaļas vārdā sveicināja A. Freimanis, no Līdsas nod. — J. Pētersons, Bradfordas — V. Bušēvics, Halifaksas — A. Dzītans u. c. Kaimiņu nodaļu pārstāvji pasniedza arī veltes un ziedus. Apsveikuma rakstus bija piesūtījuši: Vanadžu priekšniece M. Ķeņģe, DVF valdes priekšsēdis L. Rumba, Līdsas ev. lut. draudzes māc. Edg. Bergmanis. Pēdējais veic arī turienes tautiešu garīgo aprūpi.

Priekšnesumos piedalījās kaimiņu Halifaksas nodaļas tautas deju kopa Sprīdītis un jaunie koklētāji. Kopu vada Lībietis; tā ir viena no jaunākajām tautas deju kopām Anglijā. Sarīkojums izskanēja ar dejām, par mūziku gādājot „Šamo" kapellai, ko vada Reinis Gabaliņš. Vanadzes bija gādājušas par uzkodām.

J. B.

Aluminium siding
Soffit and fascia
Eavestroughs
Windows, doors, roofing
REINO
Aluminium installation
64 Westwood Ave.,
425-3785 (after 5 p.m.

Latviešu zīmējumi...

(Turpinājums no 6. lp.)

na galvenā mākslinieciskā interese, nedz arī tādēļ, ka izstādītajām skicēm būtu bijusi kāda vaina — tās gluži vienkārši ieskaitāmas tajā krikumu kategorijā, kas neiesniedzas izstādāmo mākslas darbu katēgorijā. Tanī pašā grupā būtu ieskaitāmi Damrozes un Siliņa visai necilie devumi. Ka šeit nav runa par formātu dimensijām, liecina savā mondriāniskā spriegumā pārliecinoši pabeigtā Alberta Vasiļa — Kompozicija X 2— (5¼" x 5¼"). — Voldemāra Avena it kā durvis vēl joprojām it kā madarotas.

Laimoņa Mieriņa aso līniju norobežotām (a la Stela etc.) ģeometrisko krāsu laukumu abstrakcijām trūkst krāsu plūduma spēkam tik esenciāli nepieciešamās varenās dimensijas. Iespiestas miniatūrā, šīs kompozicijas rada iespaidu, ka iecerētās jūŗas varenība sarukusi līdz pamazam ezeriņam. — Dainas Dagnijas Sieviete III rāda, ka māksliniece spēj risināt sava pilnformāta elektroniskā laikmeta žanra kompozicijām raksturīgās mākslinieciskās problēmas, pie tam izcili niansētās kolorīta gradācijās, arī pieticīga lieluma darbos.

Ivars Hiršs izstādījis divas portretu skices — zīmējumus. Hiršs portretētie cilvēki ir spēka vīri, kas pazīst un spītē grūtībām. Spēcīgais zīmējums izceļ un pasvītrā šīs gara iezīmes. Varbūt vairāk ar to, kas jau tā skopajā zīmējumā palicis neievilkts.

Allegorisko zīmējumu jomā lielisks zemteksts Intas Savage Latviskai krūzei. Latviskās kartes apveidā zīmētās krūzes rokturis iesniedzas krievzemē, un pati krūze pa pusei iegrimusi, bet vēl turas zili iekrāsotā plastikas gabala jūŗā. Ticēsim, ka tā, tāpat kā latviešu māksla, nenogrims.

Sinamlubs

izdodams duplekss —

Christie - Bloor rajonā

divas istabas, virtuve un vannas istaba. Tepiķi. Klusa latviešu māja. Atsevišķa ieeja. Liels dārzs. 200 dol. mēnesī.

Zvanīt no pl. 6 vakarā, tel. 536-4496.

Nākošais jaunatnes kongress iespējams ASV

Viens no interesantākiem ALA kongresa notikumiem bija Latviešu jaunatnes apvienības priekšsēža J. Mūrnieka referāts. Sesijas dalībnieki nevēlējās beigt debates un noklausīties priekšnesumu daļu, bet runāt par latviešu jauniešu lietām. Pārrunas bija par jauniešu nacionālo stāju un dažām latviešu jauniešu problēmām Eiropā.

J. Mūrnieks iztirzāja, ko latviešu jaunieši šinī zemē var darīt Latvijas brīvības labā. Atbilde skanēja ļoti vienkārši: jaunietim jāpaliek par latvieti un visiem jābūt vienotiem. Viņš apgalvoja, ka latviešu jaunatne ir un būs no paaudzes uz paaudzi, un aizrādīja, ka daļa vecās paaudzes aizmirsusi savas tautas brīvības centienus.

Jaunietis aug svešā vidē un lieto citu valodu. Pusaudžu gados jaunieši kļūst stūrgalvīgi, latviskais apnīkst, tie zūd latviešu sabiedrībai. Bet ar 17—18 gadiem jaunietis sāk ceļot, tam rodas atkal interese par latviskumu, tas iestājas ALJĀ vai kādā sporta kopā. Bet līdz tam jau puse no latviskuma ir zudusi. Vērojam, ka savā jaunatnes organizācijā jaunieši darbojas tikai dažus gadus, tad aiziet uz citām organizācijām, bet sakaru uzturēšanai ALJA nav algota darba spēka.

Pārrunās par jauniešu kongresu Beļģijā referents un citi jaunieši mēģināja dot atklātas atbildes. J. Mūrnieks atzina, ka ir grupa jauniešu, kas politiski noskaņoti kreisi, bet ir aktīvi kongresa rīcības komitejas dalībnieki. Ir pazīmes, ka viņi mēģinās savām idejām piesaistīt arī citus. Pēc jaunatnes vadītāja atzinuma jaunatnes apvienība ASV un Kanadā uztur savu latvisko stāju un uz Eiropu nebrauc nesagatavoti. Būtu nepareizi jauniešiem šinī kongresā nepiedalīties vai mēģināt tos atturēt no piedalīšanās. Viņš aicināja morāli un materiāli atbalstīt jauno došanos uz šo kongresu.

Jaunieši vēlas satikt okupētās Latvijas jauniešus, bet arī zina, ka no turienes uz šo kongresu nevar tikt katrs, kas vēlas, bet gan uzticīgie partijai. Jaunieši no Latvijas kongresā ir ielūgti, bet izredzes vēl nav skaidras. Domā, ka varēs ierasties daži literāti un filmu ļaudis. Referents arī atzina, ka ir pielaista kļūda rīkošanā, iesaistot kreisi noskaņotos. Rīcības komiteja nolēmusi no kongresa atdalīt to daļu, kur uzstātos okupētās Latvijas jaunieši.

Juris Kaža šos Eiropas kreisos jauniešus raksturoja ar to, ka viņiem esot „efektīvs priekšnesuma veids". Tie runājot 3—4 stundas, bet panākumu esot maz. Viņš apzīmēja šo grupu par neomarksistiem, kuŗu nozīme maza. Dažiem Eiropas jauniešiem esot citādi uzskati, bet tas nenozīmē, ka viņi visi ir kreisi, kā tas no šī krasta varētu likties.

Eiropā notikuši trīs jaunatnes kongresi. J. Mūrnieks to izskaidroja ar apstākli, ka Eiropas jauniešiem nav lielas materiālas rocības braukt uz šo kontinentu. Viņš arī apsolīja, ka nākamais kongress notiks ASV, jo ALJA par to iestāsies.

Kāds ALA kongresa delegāts ierosināja savākt Eiropas jauniešiem līdzekļus, kaut loterijas veidā, lai tie varētu uz kongresu ASV ierasties. — be

Rīgas dižskauti saņem glābšanas kursu diplomus

Lieltoronto skautu stāba, Ontario provinces policijas un pilsētas policijas sarunu rezultātā pagājušā rudenī nodibināja tā saucamo „Search and Rescue" jeb Meklētāju un glābēju vienību. Tajā ietelpo roveru, lielgaidu un dižskautu pulciņi, kuŗus apmāca pazudušu personu meklēšanā. Turpmāk šī jaunradītā vienība strādās kopā arī ar Toronto „Emergency Measures" organizāciju, ejot palīgā plūdu un citu dabas katastrofu gadījumā. Lai to visu veiktu, dalībniekiem jābūt sagatavotiem pirmā palīdzībā, signālizācijā, topografijā, jāpārzina specāli glābšanas mezgli, kā arī jāiztur dažādas fizisku pārbaudījumu normas.

Ievadot šo skautu pasākumu, 29. apr. Toronto pilsētas valdes nama priekšā, klātesot pilsētas galvam Krombijam, uzvilka karogu ar Toronto skautu emblēmu. No Rīgas 72. dižskautu pulciņa ceremonijā piedalījās saimzinis Jānis Cērps, dižskauts Valdis Grīnbergs un pulciņa vadītājs Laimonis Goba. Tās pašas dienas vakarā Rīgas 72. skautu vienības 24 diskauti saņēma sagatavošanas kursu beigšanas diplomus, kuŗus svinīgā ceremonijā pasniedza Ontario mācības un izglītības institūtā. Bez Lieltoronto skautu stāba locekļiem aktā vēl piedalījās Etobiko pilsētas galva Dennis Flins, Ontario kultūras un labklājības ministrijas un provinces policijas pārstāvji.

Provinces ministrijas pārstāvis savā runā izteica prieku, ka organizācijas dalībnieki uzņēmušies lielu un atbildīgu palīdzības darbu sabiedrībai, cerot, ka tās pakalpojumi tomēr nekad nebūt vajadzīgi, bet ja notiktu ļaunākais, skauti būs gatavi nākt palīgā.

Aktā piedalījās ap 400 cilvēku. Rg

Vēstuļu akcijām labi panākumi

ALA viceprieksšēdis Jaunanglijā V. Antiņš izteicās: „Mēs kārtojam vizītes pie vietējiem senātoriem Edv. Kenedija un Edv. Brūka; iniciātīva ir DV apvienības rokās. Personisku kontaktā ceram iegūt labvēlīgu atbalstu, kad nobalsošanā nāks senātora Kurtisa Rezolūcija 29."

V. Antiņš apmeklējis visus organizāciju vadītājus, draudzi priekšniekus un mācītājus, kas iesnieguši kopēju petīciju ASV prezidentam, abiem senātoriem no Masačuzetas pavalsts un kongresa locekļiem Onīlam.

„Starplaikā nosūtītas 500 vēstules kongresa locekļiem un 100 vēstules senātoriem. Pašlaik mēs izsūtām telegrammas vairākos simtos," teica V. Antiņš. „Tautieši sapratuši briesmu tuvumu, kādā atrodas Latvijas de jure, tāpēc aicinājumam bijis tik daudz sekotāju. Bostonā akcija vēl turpinās, kaut dzirdējām, ka Kongresā rezolūcija jau pieņemta. To uzzinājām no lietuviešiem, kas pulcējās uz sava laikraksta Keleivis 70 gadu darba banketu."

Misijas draudzes mācītājs Nik. Ozols izsūtījis īpašu apkārtrakstu saviem draudzes locekļiem ar paraugvēstulēm, kā rakstīt un ko lūgt senātoriem. Noorganizēts vēstuļu tulks un mašīnrakstītāja, kas palīdzēs tiem, kas paši nespēj angliski vēstules uzrakstīt. Šajos gadījumos jākontaktē ar māc. N. Ozolu, tālr. 524-0723.

Tautieši jūtas gandarīti, ka kongresa locekļi sapratuši baltiešu stāvokli un cer no senāta gūt tikpat labvēlīgu rezultātu. Tas var notikt mēneša laikā.

DV, kā to uzsveŗ V. Antiņš, aizdevuši 600 dol. Mineapoles filmu operātoram N. Rasiņam filmas izgatavošanai par Simu Kudirku. „Vienu mēs uzdāvināsim arī saviem brāļiem lietuvjiem," stāsta V. Antiņš.

O. A.

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED
I. JANKOVSKIS, PRES.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA
OBLIGĀCIJAS
ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA
Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

Vai jūs 15. maijā laimēsit
$100,000.00?
15. maijā būs pirmā Wintario izloze. Un jūs varētu laimēt lielo laimestu — 100.000 dolaru, vai arī 10.000, 1000 vai 100 dol. Pirmajā izlozē vien ir 1350 laimestu. Katra loze maksā tikai vienu dolaru. Tāpēc nāciet un piedalieties WINTARIO, jaunajā Ontario loterijā.
VAI JŪS JAU ESAT IEGĀDĀJUŠIES LOZI?
wintario
we all win
ONTARIO LOTTERY CORPORATION

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

T. Puisāns — Pa senču pēdām, stāsti, pasakas	$ 7.25
G. Janovskis — Ieklausies naktī, noveles	7.00
A. Voitkus — Dod man savu sirdi, rom.	8.00
A. Gailītis — Eke Mors, rom.	6.50
P. Kundziņš — Latvju sēta	25.00
A. Lācis — Ozolvīru pulki	24.00
M. Kovaļevska — Deviņpadsmit	11.00
Latviešu karavīrs II pas. k. l. 3. daļa	15.00
A. Rasa — Saule pār pilsētu, rom.	$ 6.75
E. Kurzemnieks—Divdesmitā gadsimta verdzībā PSRS	10.25
Latvijas armija 20 gados	25.00
M. Celms—Graudnieki, kultūrvēsturisks stāsts	6.60
A. Eglīts — Lūdzu ienāciet Sēr I-II	18.00
E. Kociņa — Skan mantotā stīga, rom.	6.50
I. Gubiņa—Ar diviem punktiem teikums nebeidzas, stāsti	6.50
K. Raudive — Laikmetu ārdītāji, pārdomas par mūsdienu traģiku	6.00
A. Kraujiete — Ne bungas, ne trompetes, dzejoļi	5.00
I. Gubiņa, G. Janovskis — Paskaties kļavā, dzejoļi	5.50
V. Rūķe-Draviņa — Vārds īstā vietā	9.50
L. Tolstojs — Evaņģelijs patiesā gaismā	8.25
A. Zemdega — Cirsma, dzejoļi	5.50
A. Veisbergs — Hercoga Pēteŗa ģimnazija, rakstu krājums	15.00
Dr. P. Cirsis, S. J. — Dziļāk domāta doma, mūsdienu svarīgākie virzieni un galvenās problēmas	8.00
I. Grebzde — Aizdedziet sveces, stāsti	6.50
J. Sīlis — Meitenes Āras mīlas stāsts	6.80
O. Akmentiņš — Vidzemes auna zīmē	14.80
R. Scarry — Jautrā grāmata, bērniem	12.00
H. Kreicers—Atspīdumi I-II, atmiņas un vērojumi	16.00
Archīvs XIV — Tautas veselība	9.00
Agr. J. Venners—Ģimenes mājas augļu dārzs	6.00
A. Bērziņš — K. Ulmanis	8.00
A. Solžeņicins — Gulaga Archipelāgs	13.00
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavārds	5.50
M. Zandbergs — Mārtiņa dziesmu grāmata	7.50
The Latvians in America 1640—1973 (Maruta Kārklis, Līga Streips, Laimons Streips)	5.00

D a b ū j a m a s

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121

Pasta sūtījumiem pieskaitiet 10% līdz $10.00 un 5% virs $10.00.

Saviem radiem un draugiem Latvijā

Jūs varat nosūtīt

PARTIKU ▪ RUBĻU CERTIFIKATUS

AUTOMOBIĻUS ▪ MOTOCIKLETUS

Tuvāka informācija

DV GRĀMATNĪCĀ,

491 College St., Toronto. Tel. 921-7121

Eiropas drošības . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

Eiropas valstu galvu, kas būtu ar mieru dot zem šāda teksta savu parakstu. Šāds atrisinājums laikam taču nevilinātu nevienu, pat ne dažu labu Varšavas bloka valsti, nemaz jau nerunājot par rietumu delegātiem, kas necīnās par burtu, bet par cilvēku tiesībām dzīvot brīvu dzīvi visā Eiropā.

Pašreiz par praktisku termiņu komisiju darba nobeigumam Ženēvā uzskata parasto vasaras atvaļinājumu mēnesi Eiropā, t. i., augustu. Tam sekos 4—5 nedēļu starplaiks, lai 35 valstu kancelejas sagatavotos Helsinku fazei, kas tad varētu notikt „kaut kad septembrī, ar valstu galvu komentējošām runām, parakstu došanu, event. preses konferencēm, ja tādas kāds dignitārs vēlētos u. t. t.

Līdz šim pirmajā komisijā no 10 minētiem principiem preliminēra vienošanās panākta par deviņiem, ieskaitot valstu suverēnitātes vienlīdzību; atturēšanos no varas jeb draudu lietošanas; robežu neaizkaramību; valstu territoriālo integritāti; strīdus nokārtošanu miera ceļā; neiejaukšanos valstu iekšējās lietās; cieņu pret cilvēka tiesībām un pamata brīvībām; tautu vienādām tiesībām uz pašnoteikšanos un par sadarbību valstu starpā. Ir arī pieņemts atsevišķs paragrafs par iespēju grozīt robežas vienošanās ceļā un saskaņā ar starptautiskiem likumiem. Vēl tiek spriests par 10. principa formulējumu, runājot par valstu apņemšanos veikt savus pienākumus pēc labākās apziņas un starptautiskiem likumiem.

Otra komisija nodarbojas ar saimnieciskiem, zinātniskiem un technoloģiskiem jautājumiem, un tur lielos vilcienos kompromisi jau pieņemti, bet grūtības rodas, lai pieskaņotu brīvās saimniecības sistēmu un paražas komūnistu valsts birokratismam, kā arī darba spēka kustības jautājumos. Trešā komisijā problēmu ir bijis daudz ne vien cilvēku brīvas kustības, ģimeņu apvienošanas, jaunatnes saskares ziņā, bet arī visāda veida informācijas apmaiņā, tāpat arī kultūras un izglītības sadarbības laukā.

Visi līdz šim uzrakstītie formulējumi ir pieņemti t. s. pirmlasījumā. Galīgā rediģēšana un pantu sakopošana prasīs vēl krietni daudz darba, jo visus paragrafus uzskatīs par vienlīdz svarīgiem. Nav arī vēl zināms, vai preambulas būs nodaļu ievadam vai iztiks bez tām.

Šīs konferences atzinumiem nebūs likuma spēka un tie netiks ratificēti, bet tos uzskatīs par morālu un politisku saistību valstīm, kas tos parakstīs.

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRADĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5

Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.

Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait.

921-7121

Ja esat nodomājuši iegādāties

jaunu 1975. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO

OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu	$21.—
☐ 6 mēnešiem	$11.50
☐ 3 mēnešiem	$ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Jauna abonents Δ pagarinājums Δ

Čekus lūdzam rakstīt uz

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

GRAND RAPIDU BASKETBOLISTI CIEMOJAS TORONTO

Toronto latviešu YMCA basketbolisti jau gadiem ilgi tiekas draudzības spēlēs. Atzīmējot latviešu YMCA 25 darbības gadus, Grand Rapidu Sporta kluba basketbolisti ieradās Toronto. Vienību vadīja amerikāņu treneris. Viesu vidū joprojām bija nenogurstošais Uldis Felkers — viesu saspēles diriģētājs, kas bieži vien pārsteidza pretinieku aizsardzību ar negaidītām un atjautīgām piespēlēm. Vienībā bija daudz apdāvinātu basketbolistu arī no jaunās paaudzes. Pazīmes rāda, ka Grand Rapidi drīzi būs agrākajā spožumā. Nebija atbraucis viņu centra spēlētājs Grasmanis, bet arī mājinieku vidū nebija centra spēlētāja V. Pālena un E. Jaunzariņa no pamatsastāva. Spēle ritēja ar nelielu rapidiešu pārsvaru, pēdējiem gūstot uzvaru ar 70:52 (31:22). YMCA izmantoja visas savas plašās spēlētāju rezerves. Ja laukumā būtu ilgāki darbojies pamatsastāvs, iespējams, ka rezultāts būtu bijis labāks.

Grand Rapidu vienībā spēlēja: G. Kalējs — 19, U. Kalējs — 15, U. Felkers — 12, A. Rencis — 7, R. Rencis — 6, Judovičs — 5, Viļums — 4, Jansons, Apsīte, Mateus — 2.

YMCA: Dž. Skots — 16, A. Ozoliņš — 14, L. Tobi — 5, I. Kopštāls — 4, A. Raņķis — 4, I. Kārkliņš, P. Vilks — 4, P. Tomass — 2, J. Blūms, E. Pilskalnietis, E. Neimanis, J. Ozols, I. Plampe — 4.

Jaunatnes sacensībā pārāki bija torontieši, kas arī laida laukumā visas rezerves. Neesot klāt izcilajam jaunatnes spēlētājam A. Līdumam, kas ir savainots, un slaikajam R. Kromanim, kas nebija Toronto, mājinieku sekmīgākais spēlētājs palika J. Ozoliņš. Atzīstami spēlēja arī gados jaunākie — Stuģis ar Pālenu u.c. Grand Rapidieši bija tikai 5 spēlētāju sastāvā. Viesi spēlēja ļoti uzņēmīgi, bet spēles beigās bija jūtams pagurums.

YMCA uzvarēja ar 59:37 (33:19): J. Ozoliņš — 20, V. Stuģis — 8, J. Jansons — 6, Robins — 6, E. Goba — 2, A. Pālens — 4, M. Kārkliņš — 7, A. Paukšens — 4, J. Plaudis — 1, I. Knostenbergs — 1, A. Zariņš, V. Osis, E. Mikelšteins, J. Fogels.

Izcīņā bija balva, kuru iegūst, saskaitot senioru un jaunatnes spēļu rezultātus. Pagājušā gada balvu ieguva viesi, bet šoreiz punktu kopsumma bija Toronto labā — 11:107.

Vakarā viesi ciemojās Latviešu namā, kur notika YMCA un TLSK kopēja balle un svētku akts.

Ž. Ž.

Tīka mēbeles tieši no importētāja noliktavas. Dzīvojamo, ēdam- un gulamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, svētd. no pl. 1—5. EINAR CLAUSEN Ltd., Hwy. 7., nedaudz austrumos no Bramalea, tel. 459-6760

Daugavas Vanagu nams
125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225
Daugavas Vanagu klubs
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
Atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk. plkstd. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St., Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

LATVIEŠU KAPA AKMEŅI

latvieša
izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

Town & Country R.E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

41 Heathcote Avenue, Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM
un P.S.R.S.
Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televizijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.
Ātra apkalpe ■ Slēgts trešdienās ■ Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9 — 5 pēcp
BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont.

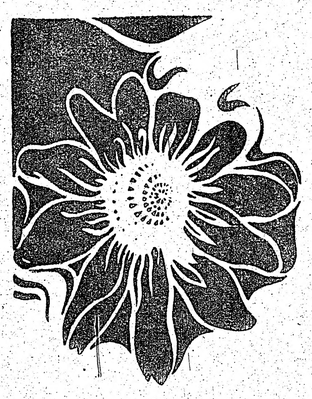
Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas.
Atlaide
Benjamiņa
filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ
TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
ALUMINUM SIDING
- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Īpašnieks Artūrs Mīme
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864
2226 Dundas St. W.
Toronto. M6R 1X3

Visāda veida iespiedumdarbi
- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTULU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM
- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀ CENĀM

amber
PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9
TĀLR. (416) 466-1514

VALUPE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalei
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $12.00 mēnesī
23" $12.00 mēnesī
krāsu $20.00 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401
865 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 Ausma Mikelsone

Kisingera brīdinājums

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Dienās, kad Vašingtona lielā slepenībā pārvērtē ASV līdzšinējo ārpolitiku un rada vadlīnijas amerikāņu lomai politiskā forumā nākotnē, būtu velti pieņemt par paliekamām kādas acumirklīgas prognozes. Tāpat būtu velti meklēt visus vainīgos, kas ieveda ASV Indoķīnas militārā un politiskā pasākumā, kas beidzās ar faktisku amerikāņu kapitulāciju un vēl nepiedzīvotu Vašingtonas dotā vārda un solījuma laušanu saviem sabiedrotajiem šajā pasaules daļā.

Ja prezidents Džeralds Fords visai pasaulei deklarē, ka amerikāņu loma Indoķīnā izspēlēta, un viņš uzskata šī konflikta rēķinu grāmatas par noslēgtām, tad tas amerikāņu prestižu nebūt nesaglābj. Varbūt ka Indoķīna bija visnepiemērotākā vieta, kur varenās ASV, liekot uz spēles savu prestižu, izšķirās apturēt komūnisma agresiju. Šodien to atzīst pat ārlietu ministrs Dr. Kisingers, norādot, ka citā vietā un laikā amerikāņi varbūt varēja pieņemt izaicinājumu komūnisma agresijas konfrontācijai un pierādīt pasaulei to, ka ASV ir saimnieciskā, politiskā un militārā ziņā vispārākais spēks pasaulē. Šī atzīšanās no amerikāņu ārpolitikas vadītāja jāuzskata par ļoti zīmīgu. Acīm redzot, ar Indoķīnas traģēdiju Kisingers nebūt neuzskata ASV lomu komūnisma ietekmes sfairā par izbeigtu.

Mums nebūt nav jāceļ tagadējais ASV ārlietu ministrs uz apbrīnošanas pjedestāla. Varbūt ka viņš nav 20. gadusimteņa Meternichs, kā viņa spējas pārspīlējot, to darījuši vairāki amerikāņu politiskie komentātori. Te jāpiezīmē, ka Kisingers savai filozofijas doktora disertācijai bija izvēlējies tieši Meternicha politikas analizi. Kisingera diplomātijas slepenība, negriba uzticēt daļu no sava darba tuvākiem līdzstrādniekiem un pārāk lielā svara veltīšana Maskavas un Vašingtonas detantei nav varbūt jaunākie Kisingera diplomātijas pavadoņi. Kisingeram vienmēr labāk veicies sarunās ar amerikāņu ienaidniekiem nekā ar sabiedrotiem. Nav izslēgts, ka aiz tā dēvētās Kisingera personiskās diplomātijas faktiski stāv ne amerikāņiem, bet varbūt tikai Izraēlai zināms slepens smadzeņu trests. Tas tomēr nenozīmē, ka Kisingers nebūtu šīs padomdevēju grupas vadītājs. Neaizmirsīsim to, ka tieši lielākie un varenākie vīri laika tecējumā izdarījuši vislielākās muļķības. Un tā var gadīties, ka viens otrs Kisingera diplomātijas pagātnes „sasniegums" šodien, tuvāk aplūkojot, izrādās par ziepju burbuli.

Otrdienas vakarā prezidents Fords pirmajā preses konferencē pēc amerikāņu morālās un fiziskās kapitulācijas Indoķīnā vēlreiz norādīja, ka Indoķīnas konflikta politiska autopsija stāvokli nemainītu, jo amerikāņu loma tur ir izbeigusies, un tas pasaulei jāņem vērā. Tas tomēr nenozīmē, ka ASV uzdotu savas saistības pret citiem sabiedrotiem un atteiktos no nostāšanās pret iespējamiem ienaidniekiem. Fords pieminēja, ka jaunas un ciešākas attiecsmes izveidošoties starp Vašingtonu, Dienvidkoreju, Taivānu, Filipīnām un citām valstīm. Ļoti interesants ir Forda norādījums attieksmē pret Taivānu. Daži diplomāti pieņem, ka Taivāna ASV protektorātā atgriezīsies Apvienotās Nācijās kā suverēna valsts, kuŗai nav nekāda sakara ar Pekingu. Tas nemaz neizklausās pēc amerikāņu izolācionisma, par kuŗu tieši pēdējās dienās nobažījusies visa brīvā pasaule. ASV uzņems pāri par 100.000 Dienvidvietnamas politisko bēgļu, un prezidents Fords šai humānitārai akcijai pieprasījis pāri par 700 miljonu dolaru.

Tieši pēdējās dienās jauni vēji nāk no Vidējiem austrumiem. Ja ņem vērā to, ka prezidents Fords jau tuvākā laikā satiksies ar Ēģiptes prezidentu Sadatu, pēc tam ar Izraēlas valdības galvu Iciku Rābinu, un ja vēl ievērojam apstākli, ka Vašingtona izšķirusies apbruņot Jordānu ar vismodernākiem amerikāņu ieročiem, tad jāsecina, ka tieši šajā stratēģiski tik svarīgajā telpā pēc gadiem ilgas nikšanas sprostā beidzot lidojumam var pacelties miera balodītis, kas savedīs pie izšķirīgas konferences galda nesamierināmos arabus ar žīdiem.

Kisingers, droši vien, vēl paliks amatā un iespējams, ka šovasar viņš stāvēs blakus ārpolitiskās lietās vēl nepiedzīvojušam tagadējam ASV prezidentam Helsinkos. Vai tur Fords pievienos savu parakstu Pad. savienības varmācīgi okupēto zemju juridiskai inkorporācijai Kremļa imperijas robežās? Divos mēnešos vēl daudz kas var notikt. Ļoti zīmīgi, ka tieši tagad Kremļa diplomāti Vašingtonā un citur visiem līdzekļiem mēģina ieskaidrot, ka detantei esot savas robežas.

„Vašingtonas un Maskavas detante nenozīmē skaistu un mierīgu rožu dārzu", uzsver šie krievu diplomāti. „Detante ir vārds, kuŗu mēs ļoti reti lietojam. Mēs sakām — miermīlīga koeksistence. Tas nozīmē savstarpēju atturēšanos no tiešas iejaukšanās citas valsts lietās. Mums par nožēlu ir jākonstatē, ka ASV ir tieši iejaukušās Dienvidaustrumāzijā, Čilē un pat Padomju savienības lietās, saistot tirdzniecības noliguma ar mūsu emigrācijas politiku. Brežņevs pateicis, ka mēs šādu iejaukšanos necietīsim. No mūsu puses, ja neizveidotās un arī atpalikušās valstis mums prasa palīdzību, tad mēs to neliedzam. Tāpat, ja Grieķija, Turcija un Kipra griezīsies pie mums pēc saimnieciskas palīdzības, mēs to viņiem neliegsim. Tādēļ nebrīnaities, ka Portugale prasīs mums palīdzību. ASV tai nepieciešamo palīdzību nesniegs. Ja Italijas un Turcijas komūnistu partijas iekļausies turienes koaliciju valdībās, tad nevainojiet mūs. Tie ir amerikāņi, kas tagad iesaldējuši miermīlīgo sadzīvošanu. Varbūt ka pēc 1976. gada prezidenta vēlēšanām mēs atkal atradīsim labu sadzīvošanas veidu." — Tādu valodu runā krievu diplomāti.

Pārsteidzošā kārtā tas viss izklausās pēc detantes uzteikšanas no Maskavas puses. Varbūt, ka Vietnamas traģēdija, kuŗā Maskava savu lomu veikli noslēpa, paver durvis uz kardinālu ASV ārpolitikas revīziju. Nemaz nebrīnīsimies, ja pēc Helsinku konferences pie apvāršņa atkal parādītos ja ne aukstais karš, tad jaunas, vēsas attieksmes abu lielvaru starpā. Ka tas var notikt, to pierāda Dr. Kisingera izteiciens kādā intervijā: „Ja Savienotās Valstis neliks svaru kausos saimniecisko, politisko un militāro potenciāli, tad var gadīties, ka 10 gadu laikā visā Eiropā varu sagrābj marksistiskas valdības." Dr. Kisingers ir ļoti pragmātisks diplomāts. ASV prestiža restaurēšana nav pateicīgākais uzdevums pasaulē, bet vēl grūtāks uzdevums ir amerikāņu tautas apgaismošana par sekām, ar kuŗām tai būs jārēķinās, ja tā laikā nenokratīs miegu un vienaldzības zvīņas no acīm. Ja amerikāņiem šis brīdinājums paies garām, var gadīties, ka jau pēc 10 gadiem Markss ar bārdu vai bez bārdas klauvēs pie Ņujorkas un Vašingtonas vārtiem.

Aleksandrs Ķegumnieks

Polāro lāču draudzība

Solženicins Kanadā

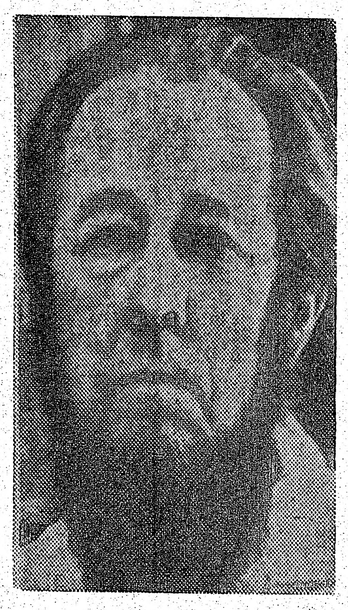

Krievu rakstnieks Aleksandrs Solženīcins aprīļa beigās iebraucis ar vizitora vīzu Montrealā no Cīriches, kas ir viņa dzīves vieta pēc izraidīšanas pērngad no Pad. savienības. Solženīcinam atļauts Kanadā uzturēties 6 mēnešus. Nobela prēmijas laureāts literātūrā kritizējis Montrealā rietumu vienaldzību pret Ukrainas likteni un Radio Canada International raidītājā atgādinājis klausītājiem 6 milj. ukraiņu zemnieku izmiršanu 1933. gadā bada nāvē. Pēc pēdējām ziņām Solženīcins šīs nedēļas sākumā atstājis Montrealu, lai dotos uz citām vietām Kanadā, iespējams, arī uz Otavu un Toronto.

Amerikas latviešu . . .

(Pārnesums no 1. lp.)

Runu kongresa dalībnieki uzņēma ar spēcīgiem aplausiem.

Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā Dr. A. Dinbergs minēja, ka mūsu intereses saista rietumu un austrumu tautu savstarpējās attieksmes un Eiropas drošības konference. Viņš arī iztirzāja politiskos apstākļus, kas ietekmē Baltijas valstu stāvokli.

ALA goda priekšsēdis A. Bērziņš runāja par ALA sākuma posmu, kur radušies spēcīgi idejiski impulsi, un brīdināja no grūtiem brīžiem nākotnē, aizrādot, ka politiskās aktīvitātes nedrīkst apsikt. ALA kļuvusi par latviešu balsi brīvajā pasaulē un apspiestajā tēvzemē.

Anglijas viesis DV CV priekšsēdis J. Frišvalds savā uzrunā aizrādīja, ka DV organizācija atbalstījusi latviešu brīvības centienus un to turpinās arī nākotnē. Vēl sveica Dz. Lejiņa no ALJA, Dr. J. Puriņš no LK-OK biedrības, V. Miķelsons no Gaŗezera un K. Karnītis no Klīvlandes pensionāru biedrības. Ar rakstu bija sveikuši archibīskaps A. Lūsis, ALA goda priekšsēdis P. Lejiņš, A. Šilde no LCP Vācijā, E. Silkalns no Minsteres ģimnazijas, A. Utināne no ASV vanadzēm, igauņu ģenerālkonsuls E. Jūksons, Ņujorkas gubernātors Karijs, Ņujorkas pilsētas valde un 6 ASV kongresa locekļi.

Kultūras fonda priekšsēdis V. Klīve ziņoja, ka KF ienākuši 15.577 dolari. F. Hervarts nodeva speciālu apsveikumu no Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieka J. Luikas, kas savā testamentā atstājis ALAi 40% savas mantas.

Par kongresa vadītāju ievēlēja D. Rudzīti no Detroitas, par vicepriekšsēžiem Dr. J. Puriņu, N. Gravu un J. Kaži, par sekretāriem E. Doni, A. Tupuriņu un A. Baidiņu. Nominācijas komisijā U. Gravu, I. Bērziņu, R. Grāveli un N. Zālīti, bet rezolūcijas komisijā E. Dunduru, I. Bērziņu, R. Līdumu, A. Tālbergu un G. Ozolu. Uz kongresa vicepriekšsēža amatu un nominācijas komisijai bija vairāk kandidātu nekā vajadzīgs, un kandidātus ievēlēja aizklāti balsojot.

V. I.

Eiropas delegāciju apciemojumi

ALA kongresa otras dienas rītā Latviešu nacionālās apvienības Kanadā priekšsēdis T. Kronbergs nolasīja sveicienus no PBLA valdes locekļa I. Freimaņa Zviedrijā, LAK EC priekšsēža P. Reinharda un sveica LNAK vārdā. Kronbergs tikko bija ieradies kongresā pēc sava Eiropas brauciena un uzturēšanās Ženēvā. Savā runā viņš ieteica ALA uzturēt kontaktus ar ASV valdības iestādēm, republikāņiem un demokratiem. Iespējams, ka nākamajās prezidenta vēlēšanās varētu uzvarēt demokratu pārstāvis Kenedijs. Latviešu un pārējo Baltijas valstu intereses neizpārdos Ženēvā, bet tas varētu notikt Vašingtonā.

T. Kronbergs ticies ar latviešu diplomātiem T. Ozoliņu, J. Tepferu un A. Skrēberu. Latviešu lietai daudz palīdzējis Skrēbers. Runātājs vērtēja, ka Baltijas valstu stāvoklis pēc Helsinkiem neesot mainījies, varbūt ir kļuvis pat labāks nekā agrāk. Iepriekšējās akcijas ir palīdzējušas, citu zemju pārstāvji baltiešu problēmu izprot. Kopā ar A. Šildi T. Kronbergs apmeklējis 19 valdību pārstāvjus. Pirms tam daļu no šīm pārstāvībām apmeklējis P. Reinhards. T. Kronbergs izteicās, ka šinīs apmeklējumos gan neatbrīvoja Latviju, bet tās intereses aizstāvēja godīgi un pēc labākās sirdsapziņas.

Latviešu delegācija apmeklējusi arī rumāņus. Tā kā tie neesot satikuši diplomātiskos pārstāvjus, tad atstājuši rakstu, kuŗā norādījuši, ka Rumānija pazaudējusi Besarabiju reizē ar Baltijas valstu brīvības zaudēšanu.

T. Kronbergs izteicās, ka baltiešu jautājumu vajadzētu uzskatīt par rietumu sirdsapziņas jautājumu. Vērojams, ka dažādo valstu delegācijas šo stāvokli izprot. Pēc līdzšinējiem vērojumiem secināms, ka Eiropas drošības konference nav miera konference. Nolīgumiem nav legāla spēka, bet pašreizējo panākumu iespaidā krievi drīzumā varētu prasīt jaunas sarunas, tāpēc būtu jāvēro starptautiskie notikumi.

Nav viegli piekļūt pie ārzemju delegācijām, dažreiz jāapmierinās tikai ar sekretārēm, kam jālūdz informēt savus priekšniekus. Ja mums nebūtu Brīvības fonda līdzekļu, pašreizējo akciju nebūtu iespējams īstenot. Runas beigās T. Kronbergs atgādināja, ka cīņa par Latvijas neatkarību un pastāvību turpināma.

-be